

Byw yn ein Hesgidiau – Deall anghenion Teuluoedd Lluoedd Arfog y DU – Ymateb y Llywodraeth

Cyflwyniad

Dyma ymateb ffurfiol y Llywodraeth i'r argymhellion a wnaed gan Andrew Selous AS yn ei adroddiad annibynnol, 'Byw yn ein Hesgidiau - Deall anghenion teuluoedd Lluoedd Arfog y DU', a gyhoeddwyd ar 30 Mehefin 2020.

Mae'r Llywodraeth yn croesawu canfyddiadau ac argymhellion yr adroddiad hwn. Lluniwyd yr ymateb mewn ymgynghoriad â Llywodraethau Cymru a'r Alban¹ ac adrannau eraill y Llywodraeth, a bydd yn darparu gwaelodlin ar gyfer gwella cefnogaeth i deuluoedd Gwasanaeth hyd at 2030.

Wedi'i gomisiynu gan y Weinyddiaeth Amddiffyn ym mis Ionawr 2019, cwrpas yr ymchwiliad oedd ceisio deall effaith strwythurau cymorth cyfredol a strwythurau tebygol y dyfodol, ac anghenion teuluoedd Gwasanaeth, ac asesu a yw'r Llywodraeth yn gymwys i ymateb i'w hanghenion.

Cyhoeddwyd yr adroddiad i ddechrau ar 30 Mehefin 2020. Gohiriwyd cyhoeddi'r ymateb gan gydnabod bod Llywodraethau'r DU, a phartneriaid yn y sector elusennol, wedi bod yn canolbwyntio ar ymateb i bandemig Covid-19. Mae'r oedi wedi caniatáu ymgynghori cynhwysfawr, gan sicrhau ymateb cynhwysfawr. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Amddiffyn ar 12 Ionawr 2021 trwy ddigwyddiad gweminar a gynhaliwyd gan *Forces in Mind Trust* (FiMT).

Yn yr adroddiad, mae'r tîm adolygu'n nodi bod themâu allweddol wedi dod i'r amlwg o ran yr heriau y mae teuluoedd milwrol yn eu hwynebu heddiw sy'n cael eu hystyried yn niweidiol i fywyd teuluol a pherthnasoedd modern. Mae'r rhain yn cyfeirio at: Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA); symudedd; lleoli; effaith bywyd Gwasanaeth ar blant a phobl ifanc milwrol; cyflogaeth a gyrfaedd

---

¹ Bydd ymgynghori â Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon yn digwydd maes o law.

priod / partneriaid; iechyd a lles personél Gwasanaeth ac aelodau'r teulu; ac effaith bywyd Gwasanaeth ar berthnasoedd personol.

Mae'r adroddiad yn gwneud 110 o argymhellion, gan ganolbwyntio ar brofiadau byw cyfredol personél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd, ac mae'n defnyddio dyfyniadau a myfyrdodau personol drwyddi draw. Mae'r Crynodeb o'r adroddiad yn darparu trosolwg o'r materion a godwyd ac fe'i gynlluniwyd i fod yn ddogfen gyfeirio allweddol ar gyfer y rhai fydd yn rhoi'r argymhellion ar waith.

Ers cyhoeddi'r adroddiad ym mis Mehefin 2020, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) wedi cryfhau llywodraethu ar weithgarwch i gefnogi teuluoedd Gwasanaeth trwy greu Grŵp Llywio traws-sector gyda chynrychiolaeth o'r Gweinyddiaethau Datganoledig, adrannau allweddol eraill y llywodraeth a'r sector elusennol. Mae'r fforwm hwn yn goruchwyllo datblygiad Strategaeth Teuluoedd Lluoedd Arfog y DU ar ei newydd wedd. Ochr yn ochr â gwaith ymchwil arall, bydd yr Adroddiad 'Byw yn Ein Hesgidiau' yn llywio datblygiad y Strategaeth, a fydd yn cael ei gyhoeddi erbyn diwedd 2021. Bydd Cynllun Gweithredu treiglol dwy flynedd yn sail i'r Strategaeth, ac yn nodi'r amserlen ar gyfer darparu cymorth penodol, mesuradwy a gwell i deuluoedd. Bydd y Grŵp Llywio yn cyflwyno diweddariad bob chwe mis i'r Ysgrifennydd Amddiffyn, yn adrodd ar y cynnydd o ran cyflawni'r Cynllun Gweithredu.

Hoffai'r Ysgrifennydd Amddiffyn gofnodi ei ddiolch i Andrew Selous AS a'i dîm ymchwil, sef yr Athro Janet Walker a Dr Gabriela Misca, am eu proffesiynoldeb, eu hamser a'u hymrwymiad i gyflawni'r adroddiad cynhwysfawr hwn.

Nodir yr ymateb i'r 110 o argymhellion isod. Mae Pennod 1, 'Cefnogi Teuluoedd Milwrol', a Phennod 2, 'Newidiadau mewn Bywyd Teuluol', yn gosod y cyd-destun ar gyfer gweddill yr adroddiad ac nid ydynt yn cynnwys unrhyw argymhellion penodol.

Pennod 3 Lle i'w alw'n Gartref: Cynyddu Dewis		
Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
1	Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn sicrhau: <ul style="list-style-type: none"> • bod buddsoddiad sylweddol parhaus a brys mewn Llety Teuluoedd Gwasanaeth o ansawdd gwael y bwriedir ei feddiannu • bod gwaith cynnal a chadw adferol ac atgyweiriadau o ansawdd uchel yn cael eu gwneud yn gyflym ac yn effeithlon, a bod gwaith cynnal a chadw ataliol parhaus yn parhau • bod canolfan alwadau Amey mewn gwell sefyllfa i ymateb i alwadau gan deuluoedd Gwasanaeth a bod staff yn deall heriau bywyd milwrol.	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cydnabod y dylai buddsoddiad mewn llety fod yn flaenoriaeth a thanlinellwyd hyn gan y cyhoeddiad ar 17 Gorffennaf 2020 y dylid buddsoddi cyllid ysgogiad cyllidol gwerth	

	<p>£200M ychwanegol ym Mlwyddyn Ariannol 2020/21 a 2021/22; gyda £122M o'r cyfanswm hwn yn cael ei fuddsoddi mewn uwchraddio Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA).</p> <p>Dim ond SFA sy'n cwrdd â Safon Tai Gweddus y Llywodraeth fydd yn cael ei ddyrannu i deuluoedd Gwasanaeth. Mae buddsoddiad brys ychwanegol yn SFA wedi'i argymhell fel rhan o Adolygiadau Integredig a Gwariant yr Adran a hefyd o fewn cynnig ysgogiad cyllidol.</p> <p>O fewn cyfyngiadau cyfredol contract <i>National Housing Prime</i>, bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn parhau i ddwyn Amey i gyfrif am ddarparu gwasanaeth cynnal ymateb amserol ac effeithiol. Ochr yn ochr â hyn, bydd y ddarpariaeth yn cymell cyflenwyr i symud o dull trwsio-ar-fethu i athroniaeth cynnal a chadw ataliol.</p> <p>Mae Canolfan Gwasanaethau Cwsmeriaid Amey ar gyfer Amddiffyn wedi'i hachredu (<i>ServiceMark</i>) gan y Sefydliad Gwasanaeth Cwsmeriaid, a dyluniwyd ei fframwaith ymddygiad 'egwyddorion arweiniol' mewn cydweithrediad â phersonél y Gwasanaeth. Mae'r Ganolfan yn derbyn adborth cadarnhaol iawn gan randdeiliaid milwrol sy'n cynyddu dealltwriaeth staff y Ddesg Gymorth o'r heriau sy'n wynebu teuluoedd milwrol.</p>	
2	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i gael gwared ar y rheol pedair blynedd a'r gwahaniaeth rhwng cymhwysedd a hawl i SFA ar gyfer cyplau mewn partneriaethau tymor hir, a gwneud SFA yn hygyrch gyda'r un gofynion ag ar gyfer cyplau sy'n briod neu mewn partneriaeth sifil, gan gynnwys yn ardaloedd cynllun peilot Model Llety'r Dyfodol (FAM).</p>	
Ymateb	<p>Cyflwynwyd Polisi Cyd-fyw, a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2019, ar gyfer y personél y Gwasanaeth hynny sydd â mwy na phedair blynedd o Wasanaeth a all fodloni'r meini prawf i ddangos eu bod mewn Perthynas Tymor Hir (LTR) sydd wedi parhau am fwy na 365 diwrnod. Roedd hyn yn galluogi personél y Gwasanaeth i gael mynediad at lety teuluol (SFA) dros ben. Ym mis Ionawr 2021, roedd 4,233 o geisiadau i gyd-fyw ac, o'r rhain, mae dros 1,900 wedi'u cymeradwyo. Roedd y rhan fwyaf o'r ceisiadau a wrthodwyd yn ymwneud â'r ffaith nad oedd yr unigolyn o dan sylw wedi gwasanaethu am y pedair blynedd ofynnol. Ers 1 Chwefror 2020 mae'r gofyniad hwnnw wedi'i ddileu. Rheswm arall yw nad oedd SFA dros ben ar gael yn y lleoliad y gofynnwyd amdano ar adeg cyflwyno'r cais.</p> <p>Mae'r Polisi Cyd-fyw a'r gofynion tystiolaeth a roddir ar bersonél y Gwasanaeth sydd mewn LTR yn parhau i gael eu mireinio i sicrhau ei fod mor deg a chynhwysol â phosibl.</p> <p>Mae'r diffiniad o LTR a'r dystiolaeth sydd ei hangen i'w gefnogi wedi'i ddatblygu trwy gymharu â disgwyliadau Adrannau Llywodraeth eraill a'r gofynion cyfreithiol ar gyfer dangos perthynas sefydledig. Mae rhai agweddau o'r meini prawf a ddefnyddir gan y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn llai llym na'r rhai sy'n ofynnol gan rai sefydliadau eraill, megis Mewnfudo'r DU a Llu Amddiffyn Awstralia, gan nad ydym yn ei gwneud yn ofynnol i gyplau fod wedi cyd-fyw o'r blaen am amser penodol cyn gwneud cais i gyd-fyw mewn SFA.</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>Mae'r polisi sy'n ymwneud â LTR yn cael ei adolygu o bryd i'w gilydd. Er enghraifft, dri mis ar ôl ei gyflwyno, diwygiwyd y polisi i sicrhau nad oedd y rhai mewn LTR a oedd eisoes â phlant o dan anfantais.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn ystyried ffyrdd eraill y gall cyplau ddarparu tystiolaeth o LTR, gan gynnwys trwy negeseuon cyfryngau cymdeithasol, datganiadau gan Uwch Swyddogion yr unigolion, ac anfonebau lleoliadau priodas.</p>	
3	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i roi cymaint o wybodaeth ag sy'n bosibl i bob teulu am y tai sydd ar gael fel y gellir gwneud dewisiadau mwy gwybodus ynghylch cyfleusterau a lleoliad a sicrhau bod partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu yn gwbl ymwybodol o'r broses sy'n eu galluogi i wneud cais am dai.</p>	Derbyn
Ymateb	<p>Bydd y contractau tai <i>Future Defence Infrastructure Service</i>, a fydd yn disodli'r contract <i>National Housing Prime</i> ym mis Tachwedd 2021, yn ei gwneud hi'n ofynnol i gyflenwyr ddarparu manylion cynhwysfawr eiddo SFA (gan gynnwys ffotograffau, fideo, cynllun llawr, delweddau o'r stryd ac ati), er mwyn galluogi teuluoedd Gwasanaeth i wneud penderfyniadau gwybodus am eu cartref nesaf. Bydd manylion ar sut i wneud cais am SFA, ynghyd â manylion ehangach y model cyflenwi llety newydd, ar gael trwy'r Rhyngrwyd, yn ogystal â gwefannau'r Weinyddiaeth Amddiffyn, i hwyluso mynediad i bartneriaid nad ydynt yn gwasanaethu.</p>	
4	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i adolygu'r rheol ynghylch talu treuliau symud â therfyn amser er mwyn cefnogi anghenion addysgol plant ac opsiynau cyflogaeth priod / partner yn llawn.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cydnabod bod sefydlogrwydd ac anghenion y gymuned Wasanaeth gyfan yn hwyluso cadw staff ac mae'r Adran yn parhau i adolygu mentrau polisi a lwfansau cysylltiedig presennol i gefnogi sefydlogrwydd ac i archwilio cyfleoedd ehangach. Mae polisi eisoes yn caniatáu i symudiadau a ariennir yn gyhoeddus gael eu cefnogi fwy na thri mis o ddyddiad yr aseiniad, lle mae addysg plentyn yn ffactor (e.e. er mwyn cwblhau tymor / blwyddyn / arholiad cyfnod allweddol academiaidd). I'r rhai sy'n byw mewn Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA), gellir ceisio cymeradwyaeth i gadw'r eiddo trwy'r Ganolfan Gwasanaeth Meddiannaeth a chyllid ar gyfer symud gohiriedig sy'n cyd-fynd â'r dyddiad cadw. I'r rhai sy'n symud o gartref preifat neu ar rent, gall yr Uwch Swyddog awdurdodi symud cartref hyd at chwe mis o ddyddiad yr aseiniad a, y tu hwnt i hyn, gellir ceisio cymeradwyaeth trwy'r Gell Gwaith Achos a Chwynion Tâl a Lwfansau. Ymhob achos, dim ond os oes gan yr unigolyn sy'n Gwasanaethu o leiaf chwe mis i wasanaethu yn yr orsaf ddyletswydd newydd y gellir awdurdodi symud cartref.</p>	

5	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i adolygu'r polisi 'gwelliannau' cyfredol i hyrwyddo mwy o falchder mewn Llety Teuluoedd Gwasanaeth a diweddarau'r wybodaeth i'w gwneud hi'n glir bod teuluoedd yn cael gwneud gwelliannau cymeradwy i'w cartref.</p>	
Ymateb	<p>Mae unrhyw dasg DIY a gyflawnir gan deuluoedd Gwasanaeth yn hysbysadwy fel tresmasiad o dan y Tresmasiadau Gweithdrefn Weithredu Safonol, Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA). Mae'r broses lechfeddiannu sydd ar waith ar hyn o bryd yn caniatáu i'r unigolyn sy'n Gwasanaethu, ar gais, wneud gwaith penodol, yn dilyn asesiad o'r dasg a'i goblygiadau o fewn gofynion Deddfwriaethol y DU a gofynion gorfodol y Weinyddiaeth Amddiffyn.</p> <p>O dan drefniadau blaenorol, os cytunwyd, roedd yn ofynnol i ddeiliaid SFA ddychwelyd eu heiddo i'w gyflwr gwreiddiol cyn symud allan. Fodd bynnag, mae Sefydliad Seilwaith Amddiffyn y Weinyddiaeth Amddiffyn wedi ymateb i'r argymhelliad trwy addasu ei ganllaw i ganiatáu arfer mwy o grebwyll a disgresiwn wrth ganiatáu i welliannau ac addasiadau cartref cymeradwy aros yn eu lle pan fydd preswlydd yn symud allan, gan annog teuluoedd Gwasanaeth i ymfalchïo yn eu cartrefi.</p>	Wedi'i dderbyn
6	<p>Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ailystyried y rheol tri mis fesul achos pan fydd teuluoedd yn gwahanu ac yn sicrhau bod pob cymorth posibl yn cael ei roi i'r partner nad yw'n gwasanaethu i gael mynediad i lety iddyn nhw eu hunain a'u plant mewn modd amserol • sicrhau bod llety teuluol a chyfleusterau cyswllt priodol ar gael yn rhwydd ar bob canolfan filwrol ar gyfer personél sy'n gwasanaethu sydd wedi gwahanu / wedi ysgaru sy'n byw mewn SFA er mwyn cyflawni cyfrifoldeb rhianta a rennir. 	
Ymateb	<p>Mae gan y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) brosesau ar waith i reoli trosglwyddo Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA) yn sensitif ac mewn ymgynghoriad â'r Gadwyn Orchymyn (CoC), pe bai priodas neu bartneriaeth sifil yn chwalu. Mae eisoes yn bosibl cadw SFA am fwy na 93 diwrnod mewn rhai amgylchiadau, er enghraifft i gefnogi cyfnodau ysgol allweddol. Mae'r Adran yn parhau i adolygu'r darpariaethau hyn yn gyson i gefnogi personél y Gwasanaeth a'u teuluoedd yn ystod cyfnodau dirdynnol o'r fath.</p> <p>Mae Tîm Colli Hawliau Sefydliad Seilwaith Amddiffyn (DIO) y Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio'n agos gydag awdurdodau lleol ac elusennau Gwasanaeth i gefnogi partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu i symud i lety amgen unwaith y bydd eu hawl neu gymhwysedd i SFA yn dod i ben. Er mwyn cefnogi'r partner sy'n gwasanaethu, mae DIO bob amser yn cydymdeimlo â cheisiadau gan y CoC am neilltuo SFA fel 'Cartrefi</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>Cyswllt' i ganiatáu i gyfrifoldebau rianta barhau. Mae bron i 200 eiddo ledled y DU eisoes wedi'u darparu at y diben hwn.</p> <p>Cynhelir ymarferion cymesured i sicrhau bod teuluoedd yn cael eu cefnogi cymaint â phosibl. Fodd bynnag, gall methu â gorfodi Rhybudd Ymadael arwain at golli tai awdurdodau lleol. Mae hawliadau'n cael eu hystyried fesul achos er bod angen gwneud rhagor o waith i ddeall yr effaith ar SFA o ran ymestyn yr amserlen, gan gydnabod y byddai'n dileu rhywfaint o'r pryder y mae teuluoedd yn y sefyllfa hon yn ei deimlo.</p>	
7	<p>Y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol i hwyluso cymhwysedd cyflym ar gyfer tai cymdeithasol, a mynediad atynt, trwy awdurdodau lleol ar gyfer partneriaid personél sy'n gwasanaethu nad oes ganddynt lety i fynd iddo a dim cysylltiad lleol pan fyddant yn gadael SFA ar ôl gwahanu a / neu ysgariad.</p>	
Ymateb	<p>Cyhoeddodd y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol ganllawiau statudol newydd ym mis Mehefin 2020 i wella mynediad i dai cymdeithasol i aelodau'r Lluoedd Arfog, cyn-filwyr a'u teuluoedd, sy'n cyflawni'r argymhelliad hwn. Ymhlith pethau eraill, mae'r canllawiau'n nodi'n glir bod disgwyl i awdurdodau lleol anghymeradwyo unrhyw ofyniad cysylltiad lleol gan briod sydd wedi ysgaru neu wedi gwahanu, neu bartneriaid sifil personél y Gwasanaeth y mae'n ofynnol iddynt symud allan o lety a ddarperir gan yr MOD. Mae'r canllawiau, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2020, yn annog awdurdodau lleol i ymgysylltu â Thim Colli Hawliau'r Sefydliad Seilwaith Amddiffyn i sicrhau'r canlyniad gorau i deuluoedd Gwasanaeth wrth geisio darpariaeth tai cymdeithasol. Yn ogystal, bydd gwaith pellach yn cael ei wneud i ystyried sut y gallai'r Cod Canllawiau Digartrefedd fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud â statws priod neu bartneriaid sifil sy'n byw mewn Llety Teuluoedd Gwasanaeth pe bai perthynas yn chwalu.</p>	Wedi'i dderbyn
8	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i adolygu'r broses gwynion i'w gwneud yn fwy ymatebol, tryloyw ac yn well o ran datrys anghydfodau yn gyflym ac yn effeithiol trwy system gwynion ar y we.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn canolbwyntio ar ddarparu proses gwynion gadarn a theg. Gosododd yr adolygiad diwethaf linellau amser clir ar gyfer Camau 2 a 3 a daeth i'r casgliad bod y broses gwynion "Special to Type" wedi llwyddo i ddatrys nifer fawr o gwynion tai yn gyflym ac ar y lefel isaf bosibl. Mae'r Adran wedi ymrwmo i adolygiadau rheolaidd o'r broses hon i sicrhau bod y polisi'n cyd-fynd ag arfer gorau ac yn darparu gwasanaeth effeithlon ac effeithiol.</p> <p>Yn unol â dymuniadau cwsmeriaid, mae bellach yn bosibl codi cwyn Cam 1 trwy neges destun, Facebook Messenger, Twitter Messenger, Webchat, a dros y ffôn. Mae'r dull hwn yn sicrhau y gall teuluoedd</p>	Wedi'i dderbyn

	Gwasanaeth godi cwyn Cam 1 yn hyderus pe bai'r gwasanaeth a ddarperir yn is na'u disgwyliadau, ac yr ymdrinnir â'u mater yn briodol.	
9	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ganiatáu i deuluoedd drefnu ar gyfer atgyweiriadau brys (er enghraifft, pan fydd ffyrnau wedi torri neu systemau gwresogi wedi methu) gan gcontractwyr lleol cymeradwy os yw Amey yn methu ag ymateb yn gyflym ac yn briodol.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn deall y rhwystredigaethau a'r straen a all godi gydag oedi cyn atgyweirio cartrefi ar frys, ac mae wedi ymrwmo i fynd i'r afael â hyn trwy fonitro perfformiad yn erbyn y Dangosyddion Perfformiad Allweddol (KPIs) yn y contract <i>National Housing Prime</i> (NHP).</p> <p>Mae Sefydliad Seilwaith Amddiffyn (DIO) y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn gyfrifol am sicrhau bod eiddo yn parhau i gydymffurfio â gofynion lechyd a Diogelwch megis diogelwch Nwy a Thrydanol. Mae holl bartneriaid cadwyn gyflenwi NHP wedi'u hardystio'n gymwys yn eu priod greffttau. Mae'r holl bersonél yn cael eu gwirio o ran diogelwch ac yn cael eu rhwydweithio i mewn i system sy'n darparu goruchwyliaeth lawn o dasgau cynnal a chadw, amseroedd ymateb, ansawdd crefftwaith, a tharddiad y gadwyn gyflenwi.</p> <p>Y prif anhawster wrth ganiatáu i ddeiliaid gyflogi contractwyr lleol yn uniongyrchol i wneud atgyweiriadau yw sicrhau bod unrhyw waith yn cael ei wneud yn ddiogel ac nad ydyn nhw'n mynd yn groes i safonau a gofynion statudol neu MOD, a nodir yn y polisi. Ni fyddai'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gallu sicrhau y cedwir at y ddeddfwriaeth lechyd a Diogelwch berthnasol pe bai cyfrifoldeb am drefnu gwaith atgyweirio yn cael ei ddirprwyo i ddeiliaid unigol. Gan fod gan yr Adran ddyletswydd gofal i ddeiliaid presennol ac yn y dyfodol, byddai hyn yn agored i risg gyfreithiol.</p> <p>Byddai angen i'r Adran gynnal rhwydwaith genedlaethol gyflawn o gcontractwyr lleol a gymeradwywyd ymlaen llaw ar draws sawl crefft, yn gyfochrog â rhwydwaith y contractwr. Byddai gan y Weinyddiaeth Amddiffyn gyfrifoldeb ac atebolrwydd am eu cymhwysedd, ansawdd eu gwaith a'u haddasrwydd (e.e. cliriadau diogelwch) i weithredu ar yr Ystâd Amddiffyn. Mae'r safle hwn yn wahanol o dan y gyfraith, o gymharu â chleient domestig sy'n cyflogi contractwr.</p> <p>Byddai'n rhaid i'r rhwydwaith hwn gael ei reoli gan DIO a byddai angen adnoddau ychwanegol sylweddol i fetio darpar contractwyr; cytuno ar delerau busnes priodol, gan gynnwys atebolrwydd am waith diffygiol, difrod neu anaf; gwneud trefniadau ar gyfer galw allan a thalu; a sicrhau y cynhelir safonau priodol. Byddai sefydlu a chynnal rhwydwaith o'r fath yn ymgymeriad sylweddol iawn. Dyma'r prif reswm pam mae'r Adran, yn hanesyddol, wedi dewis dosrannu contractau graddfa fawr am ei wasanaethau rheoli cyfleusterau, yn hytrach na chynnal gallu mewnol i reoli nifer o gadwyni cyflenwi lleol. At hynny, efallai na fydd llawer o gcontractwyr yn barod i ymgysylltu ar delerau masnachol safonol y Weinyddiaeth Amddiffyn os nad ydynt yn gwarantu gwaith sylweddol.</p>	Gwrthod

	Bydd contract Amey yn dod i ben ym mis Tachwedd 2021, i gael ei ddisodli gan gontractau newydd trwy'r Rhaglen Gwasanaethau Seilwaith Amddiffyn yn y Dyfodol. Bydd y contractau newydd yn darparu fframwaith rheoli perfformiad mwy cadarn a byddant yn cymhell y contractwyr i ragori, yn hytrach na chyrraedd y safon ofynnol dan gontract yn unig. Byddai unrhyw ofyniad i sefydlu rhwydwaith o gontractwyr lleol cymeradwy yn tynnu'n sylweddol oddi ar allu DIO i baratoi ar gyfer cyflwyno'r contractau newydd, ac, os cânt eu gweithredu'n effeithiol, dylai hynny sicrhau gwelliant sylweddol ym mhrofiad byw deiliaid SFA.	
10	Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ganiatáu i deuluoedd gadw Llety Teuluoedd Gwasanaeth i alluogi partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu i reoli eu hymrwymiaidau gwaith ac i warchod eu gyrfaoedd; a / neu blant i gwblhau'r flwyddyn ysgol, pryd bynnag y bo hynny'n bosibl.	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn croesawu'r gydnabyddiaeth yn yr adroddiad bod bywyd milwrol yn symudol, yn y bôn, a'r cysylltiad a wneir rhwng sefydlogrwydd a chyfraddau cadw staff. Mae newidiadau polisi diweddar yn cefnogi hyn, gyda'r estyniad tair blynedd i'r Cynllun Peilot Cymorth i Brynu y Lluoedd (FHTB) a lansiad y cynllun peilot, Model Llety'r Dyfodol (FAM), sy'n rhoi mwy o ddewis i bersonél y Gwasanaeth a'u teuluoedd o ran ble a gyda phwy i fyw, er mwyn cefnogi sefydlogrwydd.</p> <p>Mae darpariaeth eisoes yn bodoli mewn polisi i ganiatáu parhad addysg i blant Gwasanaeth sy'n cyrraedd cyfnodau arholiad allweddol, gan gynnwys cadw Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA) am hyd at dair blynedd i ganiatáu iddynt gymryd rhan mewn arholiadau cyhoeddus pan nad yw'n bosibl i'r plentyn drosglwyddo i ysgol arall.</p> <p>Mae'r Adran yn cydnabod bod sefydlogrwydd ac anghenion y gymuned Wasanaeth gyfan yn hwyluso cadw staff. Ers Ebrill 2019 mae Ymadawyr Gwasanaeth wedi gallu gwneud cais i aros mewn SFA am flwyddyn, wrth iddynt hwy a'u teulu drosglwyddo i fywyd sifil. Adolygir polisiâu yn rheolaidd i gefnogi sefydlogrwydd ac archwilio cyfleoedd ehangach.</p>	Wedi'i dderbyn
11	Y Weinyddiaeth Amddiffyn i: <ul style="list-style-type: none"> • sicrhau bod teuluoedd yn parhau i gael dewisiadau o ran llety, a bod opsiynau yn y dyfodol yn ystyried y deilliannau, cadarnhaol a negyddol, o'r tri chynllun peilot Model Llety'r Dyfodol (FAM) • parhau i gynnal digon o stoc SFA ar safon dderbyniol a lleihau nifer yr SFA, os nad oes ei angen i ddiwallu gofynion cyfredol a gofynion a ragwelir. 	
Ymateb	Bydd Model Llety'r Dyfodol (FAM) y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn darparu mewn ffordd fwy hyblyg ar gyfer poblogaeth Gwasanaeth sydd ag anghenion a blaenoriaethau tai sy'n esblygu ac arallgyfeirio. Trwy	Wedi'i dderbyn

	<p>ddefnyddio'r sector rhentu preifat, cefnogaeth i berchentyaeth a llety Amddiffyn â chymhorthdal presennol, bydd gan bersonél fwy o ddewis o ble, sut a gyda phwy y maent yn dymuno byw. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi cyflwyno pecyn cyfathrebu ar gyfer personél y Gwasanaeth a'u teuluoedd, y Ffederasiynau Teuluoedd Gwasanaeth, gwasanaethau gwybodaeth HIVE ac i Gadwyni Gorchymyn, gan hysbysu personél y Gwasanaeth am ddatblygiad FAM a phwysleisio'r agweddau ar ddewis. O dan y cynllun peilot, mae tystiolaeth yn cael ei chasglu i werthuso ac esblygu'r polisi ac i sicrhau bod dewis llety ar gael o hyd, lle bynnag y bo modd.</p> <p>Ar gyfer personél y Gwasanaeth sy'n symud i safleoedd sy'n cael eu peilota o dan FAM, mae'r Adran yn credu (yn seiliedig ar ein modelu a'n rhagdybiaethau) y bydd digon o ddewis, naill ai i fyw mewn llety ar rent yn y sector preifat neu Lety Teulu Gwasanaeth (SFA). Ni fydd unrhyw SFA yn cael ei werthu yn ystod y cyfnod peilot, o ganlyniad i gynllun peilot FAM. Bydd gofynion SFA yn parhau i gael eu hadolygu yn unol â'r galw parhaus er mwyn pennu gofynion busnes.</p>	
12	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ailystyried y disgwyliad bod gofyn i deuluoedd symud SFA ar aseiniad • hyrwyddo clystyru daearyddol o ganolfannau milwrol lle bo hynny'n bosibl yn weithredol • cadw SFA digonol i alluogi teuluoedd i aros yn yr un SFA tra bod y partner sy'n Gwasanaethu yn cymudo rhwng gwahanol safleoedd milwrol yn yr un ardal, os ydynt yn dymuno gwneud hynny. 	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn croesawu'r gydnabyddiaeth yn yr Adroddiad bod bywyd milwrol yn ei hanfod yn symudol.</p> <p>Mae'r polisiâu Cymorth i Brynu y Lluoedd (FHTB) a Model Llety'r Dyfodol (FAM) yn cefnogi personél y Gwasanaeth sydd eisiau mwy o sefydlogrwydd i'w teuluoedd, gyda thaliadau FHTB yn cael eu gwneud i oddeutu 23,200 o ymgeiswyr ers i'r cynllun ddechrau yn 2014.</p> <p>Mae'r Adran yn parhau i werthuso a dysgu gwersi o'r cynlluniau peilot hyn wrth iddynt ddatblygu i gefnogi personél y Gwasanaeth a'u teuluoedd.</p> <p>Mae Tîm Rhaglen Optimeiddio Ystadau'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn canolbwyntio ar sicrhau y gall yr ystâd Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA) gefnogi, i'r graddau mwyaf posibl, glystyru daearyddol safleoedd milwrol.</p> <p>Fel y nodwyd, mae'r Adran wedi ymrwymo i leihau nifer yr eiddo gwag i'r ffin reoli ofynnol o 10% erbyn hydref 2021; ystyrir bod y lefel hon o eiddo gwag yn ddigonol i fodloni unrhyw geisiadau sy'n cydymffurfio â pholisi gan deuluoedd Gwasanaeth i gadw eu SFA cyfredol.</p> <p>Mae'r Llynges Frenhinol eisoes yn edrych ar gadw SFA i alluogi cymudo rhwng mwy nag un ganolfan filwrol, gyda'r bwriad o leoli llongwyr tanfor (yr Alban), y Môr-filwyr Brenhinol (Plymouth), Awyrennu (Yeovilton neu Culdrose) a Fflyd (Portsmouth). Mae'r gwaith hwn yn ei ddyddiau cynnar ond mae'n cael ei ystyried. Bydd</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>hyn yn dod â llawer mwy o sefydlogrwydd i bersonél y Gwasanaeth a'u teuluoedd, ond mae'n debygol y bydd angen buddsoddiad i sicrhau bod digon o SFA ar gael.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cydnabod y gallai fod angen i blant sy'n cyrraedd cyfnodau arholiad allweddol barhau i fynd i ysgol benodol. Yn yr amgylchiadau hyn, gellir cadw SFA neu SFA dirprwyol am hyd at bedwar mis (e.e. un tymor academaidd). Os nad yw'n bosibl i blentyn drosglwyddo i ysgol arall cyn pen tair blynedd o'r amser y bydd arholiadau cyhoeddus yn cael eu sefyll oherwydd ffactorau fel argaeledd ysgol yn y lleoliad newydd; gwahaniaethau o ran y maes llafur arholiadau; neu ofynion gwaith asesu parhaus, mae'n bosibl i deuluoedd gadw eu SFA hyd at yr amser y bydd yr arholiadau perthnasol yn cael eu sefyll.</p> <p>Mewn achosion lle mae plentyn sydd ag Anghenion Addysgol Arbennig a / neu Anabledd (SEND) yn Lloegr, Anghenion Cymorth Ychwanegol (ASN) yn yr Alban ac Anghenion Dysgu Ychwanegol (ALN) yng Nghymru yn ymgymryd ag asesiad statudol yn eu hysgol bresennol, gellir cadw SFA am ddau dymor academaidd neu tan ddiwedd y flwyddyn academaidd.</p> <p>Pan fydd unigolion Gwasanaeth yn cael ei aseinio ar fyr rybudd i leoliad newydd, gall hynny gael effaith ar eu partneriaid, os ydynt yn ymgymryd ag addysg i oedolion neu hyfforddiant i wella eu sgiliau ar gyfer cyflogaeth, neu os oes angen iddynt roi cyfnod penodol o rybudd i'w cyflogwyr. Yn yr amgylchiadau hyn, gellir cyflwyno achos i swyddfa Adnoddau Dynol yr Uned i'r SFA / SFA Dirprwyol gael ei gadw am y cyfnod amser y mae'n cymryd i'r addysg neu'r hyfforddiant gael ei gwblhau (gan ddisgwyl y byddai wedi'i gwblhau yng nghyfnod aseiniad gwreiddiol y person Gwasanaeth pe na bai wedi'i newid) neu am yr amser sy'n angenrheidiol i gwblhau cyfnod o rybudd.</p> <p>Mae gwasanaethu'r Lluoedd Arfog yn ffordd o fyw gynhenid symudol, wedi'i leoli'n aml mewn ardaloedd anghysbell. Am y rheswm hwn, darperir llety â chymhorthdal yn agos at safle dyletswydd yr unigolyn Gwasanaeth i helpu i wneud yn iawn am yr heriau i fywyd teuluol a ddaw yn sgil symudedd. Pe bai'r gofyniad i symud yn rheolaidd ar aseiniad yn cael ei newid, byddai hyn yn cael effaith sylfaenol ar yr egwyddor o ddarparu llety â chymhorthdal i wneud iawn am symudiadau rheolaidd.</p> <p>Mae'r egwyddor hon yn parhau i fod o fewn FAM, dim ond gyda'r sector rhentu preifat yn opsiwn arall i'r unigolyn Gwasanaeth "symudol".</p>	
13	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ystyried a fyddai cynnig cymhellion ychwanegol mewn ardaloedd anghysbell yn annog perchentyaeth yn y dyfodol.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae cynllun peilot Cymorth i Brynu y Lluoedd (FHTB) ar gael ledled y DU i bob prynwr tro cyntaf yn y Lluoedd Arfog, i gefnogi ymrwymiad y Weinyddiaeth Amddiffyn i berchentyaeth.</p>	

	<p>Ar gyfer cynllunio Model Llety'r Dyfodol (FAM), a moderneiddio'r cynnig llety, bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn ystyried ystod o opsiynau i helpu i alluogi personél y Gwasanaeth a'u teuluoedd i elwa o'r cynnig llety. Rhoddir mwy o fanylion mewn diweddariadau yn y dyfodol yn erbyn Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd.</p> <p>Mae'r cynllun peilot FAM eisoes yn cynnig cymhellion i unigolion y Gwasanaeth sy'n prynu cartref am y tro cyntaf o ganlyniad i gael eu hanfon i safle peilot. Bydd y dystiolaeth a'r adborth a dderbyniwyd o'r cynllun peilot FAM yn allweddol i ystyriaethau.</p>	
14	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i barhau i wella'r negeseuon o amgylch Model Llety'r Dyfodol i leihau'r amheuaeth a'r pryder iddo gael ei ystyried yn ymarfer torri costau, ac i alluogi teuluoedd i wneud dewisiadau gwybodus sy'n briodol ar eu cyfer.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) wedi ymgynghori'n eang â theuluoedd Gwasanaeth i ddeall eu hanghenion a'u safbwyntiau ynghylch Model Llety'r Dyfodol (FAM) ac wedi sicrhau bod y Gwasanaethau unigol wedi cael mewnbwn sylweddol wrth ddylunio sut olwg fydd ar y cynllun peilot FAM. Bydd yr Adran yn parhau i weithio gyda phob Gwasanaeth a'r Ffederasiynau Teuluoedd, gwasanaethau gwybodaeth HIVE y Fyddin / RAF a sefydliadau Cymorth i Deuluoedd a Phobl y Gwasanaeth Llynges i sicrhau cyfathrebu rheolaidd â phersonél y Gwasanaeth a'u teuluoedd am fanylion y FAM, a'r hyn mae'n ei olygu iddyn nhw a'u teuluoedd.</p> <p>Mae FAM wedi bod yn canolbwyntio ar wella'r cynnig yn ogystal â'i gadw'n fforddiadwy i'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Felly, mae dyluniad y cynllun peilot FAM yn adlewyrchu'r materion a'r negeseuon y gwyddom sy'n bwysig i bersonél y Gwasanaeth, gan gynnwys sut mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn darparu lles a'r effeithiau posibl ar gydlyniant unedau. Mae negeseuon wedi pwysleisio gwella'r cynnig llety cyfredol ar gyfer personél y Gwasanaeth, trwy fwy o ddewis o ran ble a gyda phwy y maent yn byw. Cydnabyddir nad yw'r system mor effeithlon ag y gallai fod, ac mae cyfleoedd i arbed arian ar orbenion fel y gellir ailffocysu cyllid ar yr hyn y mae personél y Gwasanaeth ei eisiau. Yr un mor bwysig yw'r angen i hysbysu teuluoedd am sut i wneud y dewis FAM cywir a sut i gael gafael ar gymorth os oes angen, fel y gallant wneud dewisiadau gwybodus am eu cartrefi.</p>	Wedi'i dderbyn

Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
15	<p>Llywodraethau'r DU i wneud 'Cyrraedd y Nod i Blant y Gwasanaeth' yn flaenoriaeth addysg genedlaethol ym mhob gwlad yn y DU, a chymryd yr holl gamau angenrheidiol i sicrhau nad yw plant y Gwasanaeth, yn enwedig y rhai ag anghenion addysgol arbennig ac anabledau, dan anfantais oherwydd Bywyd yn y gwasanaeth.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r argymhellion yn yr adroddiad hwn yn darparu ffocws sydd i'w groesawu ar gyfer ymgysylltu pellach trwy'r Bwrdd Cyfamod a Chyn-filwyr rhyng-Weinidogol a Grŵp Cyfeirio'r Cyfamod.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn parhau i weithio gyda'r Adran Addysg (DfE) a Gweinyddiaethau Datganoledig ynghylch cefnogi llwybrau addysgol holl blant y Gwasanaeth. Ar hyn o bryd, mae yna 16 awdurdod lleol sydd wedi ymuno ag Egwyddorion Anghenion Addysgol Arbennig a / neu Anabled (SEND²) Partneriaeth Awdurdod Lleol y Weinyddiaeth Amddiffyn. Mae'r awdurdodau hyn wedi cytuno i weithio tuag at gynnis Cod Ymarfer SEND gwell ar gyfer teuluoedd Gwasanaeth. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn parhau i ehangu'r rhwydwaith.</p> <p>Yn ogystal, mae grŵp o Swyddogion SEND o awdurdodau lleol wedi cael ei ffurfio, er mwyn cynhyrchu dogfennau arfer gorau awdurdodau lleol, monitro gweithrediad yr egwyddorion gydag awdurdodau MODLAP a llywio unrhyw adnewyddiad dilynol o God Ymarfer SEND gan yr Adran Addysg. Mae grŵp MODLAP Cymru wedi'i sefydlu yn debyg i'r un a grëwyd ar gyfer Lloegr. Mae'r aelodaeth yn cynnwys awdurdodau lleol, cynrychiolwyr Llywodraeth Cymru, y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Ffederasiynau Teuluoedd. Y ffocws cyfredol yw cwricwlwm newydd Cymru, Anghenion Dysgu Ychwanegol (ALN) a Chod Ymarfer Anghenion Addysgol Arbennig Cymru.</p> <p>Mae cynllun Llywodraeth Cymru ar gyfer Addysg ar gyfer y weinyddiaeth gyfredol (2017-2021) wedi'i nodi yn Addysg yng Nghymru: Ein Cenhadaeth Genedlaethol - "Ein cenhadaeth genedlaethol yw codi safonau, lleihau'r bwlch cyrraedd a darparu system addysg sy'n destun balchder cenedlaethol a hyder". Bydd system newydd ar gyfer cefnogi dysgwyr, gan gynnwys plant Gwasanaeth ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ALN), yn cael ei gweithredu fesul cam o fis Medi 2021. Bydd y Cod ALN yn cynnwys arweiniad penodol sy'n ymwneud â phlant gwasanaeth ag ALN.</p> <p>Mae gan Lywodraeth yr Alban fodel 'Cyrraedd y Nod i Bob Plentyn' ar waith yn y system addysg ers sawl blwyddyn bellach, sy'n gosod y plentyn a'i anghenion unigol wrth galon darparu gwasanaeth. Mae hyn, ochr yn ochr â'r fframweithiau Cymorth Ychwanegol i Ddysgu, yn darparu lefel gadarn o gefnogaeth i blant y Gwasanaeth.</p>	Wedi'i dderbyn

² Mae Llywodraeth Cymru yn defnyddio'r term Anghenion Dysgu Ychwanegol ac mae Llywodraeth yr Alban yn cyfeirio at Anghenion Cymorth Ychwanegol.

16	<p>Y tri Gwasanaeth i sicrhau bod gan eu rheolwyr gyrfa ddealltwriaeth gyson o'r materion sy'n wynebu teuluoedd bregus, yn enwedig y rheini sydd ag anghenion addysgol neu anableddau arbennig, a'u bod yn cymryd pob cam angenrheidiol i sicrhau nad oes rhaid i blant newid ysgolion, oni bai bod hynny'n gwbl anochel ac yn angenrheidiol am resymau gweithredol.</p>	
Ymateb	<p>Mae gan bersonél y gwasanaeth gyfle i ddarparu manylion o faterion lles / teulu a bydd y rhain yn cael eu hystyried fel rhan o'r broses aseiniu. Bydd y Rheolwr Gyrfa yn gweithio i sicrhau bod anghenion yr unigolion Gwasanaeth, ac anghenion eu teuluoedd, yn cael eu hystyried, a bod unrhyw effeithiau negyddol yn cael eu lleihau.</p> <p>Lle mae gan blant ofynion Anghenion Addysgol Arbennig a / neu Anabledd (SEND), cynghorir personél sy'n Gwasanaethu i'w cofrestru nhw gyda'r Gwasanaeth Cynghori ar Addysg Plant (CEAS). Gall teuluoedd Gwasanaeth gael cefnogaeth trwy CEAS wrth ystyried cais cadw. Mae mwy o waith i'w wneud i bwysleisio pwysigrwydd rhannu'r wybodaeth hon, yn enwedig i blant ag anghenion cymhleth. Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn canolbwyntio ar gyfathrebu â phersonél y Gwasanaeth er mwyn egluro'n well nad yw'r allbynnau buddiol ar gyfer y Rheolwr Gyrfa yn unig, ond er budd y teulu.</p> <p>Mae gan y Lluoedd Arfog boblogaeth symudol yn ôl ei natur. Fodd bynnag, trwy reoli gyrfaedd yn well, mae llawer mwy o berchnogaeth i'r unigolyn sy'n Gwasanaethu, ac felly'r cyfle i gyfathrebu'r amgylchiadau teuluol ehangach yn ystod y broses rheoli gyrfa. Mae'r system Adnoddau Dynol hefyd yn rhoi cyfle i osod nodiadau i'r Rheolwr Gyrfa ar ofynion yr unigolion sy'n Gwasanaethu a'u teuluoedd. Mae digideiddio prosesau a sicrhau gwell cyfathrebu eisoes ar y gweill. Ein nod yw sicrhau bod Rheolwyr Gyrfa mor wybodus ag y gallent fod, ac mae'n bosibl cyflawni hynny trwy ddarparu gwell mynediad at lwyfannau digidol sy'n gwella cyfathrebu.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
17	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i sicrhau bod Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA) yn cael ei ddyrannu cyn gynted â phosibl pan fydd lleoliad yn Lloegr yn hysbys, er mwyn galluogi teuluoedd i ddewis a gwneud cais am le yn yr ysgolion mwyaf priodol.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn deall pa mor bwysig yw hi i deuluoedd Gwasanaeth dderbyn rhybudd o'u hopsiynau llety yn gynnar, er mwyn rhoi cymaint o amser â phosibl i'w helpu gyda derbyniadau ysgol; dyrannir tai eisoes ar y sail hon. Mae'r cyfnodau amser ar gyfer dyrannu Llety Teuluoedd Gwasanaeth (SFA) wedi'u nodi mewn polisi. Fel rhan o'r contract <i>National Housing Prime</i>, mae'n ofynnol i'n Partner Diwydiant wneud cynnig cyntaf o SFA cyn pen 15 diwrnod ar ôl derbyn y cais; maent yn cwrdd yn gyson â'r targed DPA o ddyraniad o 95% o fewn yr amserlen honno.</p>	Wedi'i dderbyn
18	<p>Y Lluoedd Arfog i leihau lleoliadau byr-rybudd lle bynnag y bo hynny'n bosibl, gan alluogi rhieni i wneud ceisiadau am leoedd ysgol yn yr amserlen dderbyn arferol, a datblygu amserlen lleoliadau byr-rybudd y cytunwyd arni'n gyffredinol.</p>	
Ymateb		Wedi'i dderbyn

	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cydnabod y problemau y gall lleoliadau byr-rybudd eu hachosi o ran derbyniadau ysgol, yn enwedig os yw plant yn y flwyddyn ysgol cyn pwyntiau mynediad arferol (hynny yw, Dosbarth Derbyn a Blwyddyn 7 yn Lloegr) a'r dyddiadau cau cenedlaethol perthnasol ar gyfer ceisiadau ysgol. Gall diffyg rhybudd hefyd fod yn arbennig o niweidiol i deuluoedd sy'n gorfod symud os oes gan eu plentyn Anghenion Addysgol Arbennig a / neu Anabledd (SEND), yn enwedig os cânt eu cefnogi trwy Gynllun Addysg, Iechyd a Gofal (EHCP). Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio i leihau lleoliadau byr-rybudd ac mae hefyd yn gweithio gyda'r Adran Addysg (DfE) i sicrhau bod gan awdurdodau lleol ganllawiau cliriach a gwell ymwybyddiaeth o rai o'r heriau y mae teuluoedd y Gwasanaeth yn eu hwynebu o ran derbyniadau ysgol, fel y gellir rhoi ystyriaeth arbennig, lle bo hynny'n bosibl.</p> <p>Mae aseiniadau byr-rybudd yn cael eu hosgoi, a glynir wrth gyfnodau rhybudd lle bo hynny'n bosibl. Mae o leiaf 90 diwrnod o rybudd yn ofynnol. Rhaid i unrhyw un sy'n symud y tu mewn i'r terfyn amser hwn roi eu caniatâd personol i Reolwyr Gyrfa. Gall arweiniad yn y dyfodol ar aseiniadau yn ystod y Tymor fod yn ddefnyddiol, gan ystyried nid yn unig teuluoedd â phlant, ond teuluoedd un rhiant a allai fod angen mwy o amser na 90 diwrnod, gan y byddent yn gyfrifol am drosglwyddo, symud teulu a'u hanghenion, yn ogystal ag ymgymryd â rôl newydd.</p> <p>Mewn amgylchiadau lle nad yw hyn yn bosibl, gwneir pob ymdrech i ymgysylltu, cyfeirio a chefnogi, gan gynnwys ymgysylltu â'r awdurdod lleol i sicrhau trosglwyddiad ysgol llyfn.</p>	
19	<p>Y Lluoedd Arfog i gyfyngu ar nifer ac amllder adleoli a hwyluso lleoliadau estynedig i ganiatáu mwy o sefydlogrwydd addysgol i blant milwrol.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r adroddiad yn ategu'r hyn rydym ni'n ei wybod am sefydlogrwydd addysgol, i'r graddau y mae'n cael ei ystyried yn ffactor pwysicach wrth ystyried lleoliadau ac adleoli teuluoedd. Mae data'r Adran Addysg yn Adroddiadau Blynyddol Cyfamod y Lluoedd Arfog yn dangos bod cynnydd a chyrhaeddiad academiaidd yn lleihau ymhlith plant sy'n symud yn amlach.</p> <p>Lle bynnag y bo modd, bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio i sicrhau sefydlogrwydd (pan ofynnir amdano) ond nid yw hyn bob amser yn bosibl yn dibynnu ar leoliad / rheng ac amgylchiadau gyrfa penodol yr unigolyn sy'n Gwasanaethu. Y nod yw cydbwysu sefydlogrwydd a dilyniant gyrfa, ond nid yw lleoliad priodol sy'n cynnig dilyniant bob amser ar gael mewn lleoliad sy'n cynnig sefydlogrwydd.</p> <p>Mae Model Llety'r Dyfodol yn edrych i gynyddu dewis trwy ganiatáu i rai teuluoedd ystyried rhinweddau byw gwasgaredig, naill ai trwy ddefnyddio'r sector rhentu preifat neu fuddsoddi yn eu cartrefi eu hunain.</p>	Wedi'i dderbyn

20	<p>Y Lluoedd Arfog i ystyried anghenion a sefyllfa plant milwrol a'r partner nad yw'n gwasanaethu wrth anfon unigolion sy'n gwasanaethu i ardal arall, a sicrhau, lle bynnag y bo hynny'n bosibl, bod y broses aseiniu yn cyd-fynd i raddau llawer mwy â chyfnodau diffiniedig o addysg a blynyddoedd ysgol.</p>	
Ymateb	<p>Mae gan bersonél sy'n Gwasanaethu gyfle i dynnu sylw at ystyriaethau teuluol o fewn systemau rheoli Adnoddau Dynol. Mae'n bwysig bod yr Adran yn cynyddu ymwybyddiaeth ymhlith personél o bwysigrwydd rhannu gwybodaeth o'r fath, fel y gall Rheolwyr Gyrfa wneud asesiad sy'n grymuso'r unigolion sy'n Gwasanaethu gyda'r wybodaeth am y goblygiadau i'w teuluoedd.</p> <p>Bydd opsiynau ar gyfer gwella ymwybyddiaeth yn cael eu hystyried i'w cynnwys yng Nghynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd, ochr yn ochr ag opsiynau i liniaru'r effaith ymhellach i gamau diffiniedig addysg.</p>	Wedi'i dderbyn
21	<p>Y Lluoedd Arfog a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i sicrhau bod canllawiau gwybodaeth priodol, o ansawdd uchel, ar gyfer rhieni sy'n Gwasanaethu a rhieni nad ydynt yn gwasanaethu, a chanllawiau a llyfrau sy'n briodol i'w hoedran ar gyfer plant (fel yr un a ysgrifennwyd gan Ffederasiwn Teuluoedd y Llynges) yn cael eu darparu'n uniongyrchol ac yn rheolaidd i bob rhiant ac i blant a phobl ifanc ym mhob un o'r tri Gwasanaeth unigol, i'w helpu i ddeall ac ymdopi â'r emosiynau y gallent eu teimlo yn ystod gwahanu a lleoli rhieni.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Canllaw Cymorth i Deuluoedd ar gael trwy wasanaethau gwybodaeth HIVE (rhifyn diwethaf 2017). Mae Timau Lles Uned hefyd mewn sefyllfa i ddarparu cefnogaeth fwy uniongyrchol i deuluoedd. Mae adnoddau a chefnogaeth bellach ar gael i deuluoedd trwy rwydweithiau HIVE.</p> <p>Treialodd y Llu Awyr Brenhinol (RAF) hyn gyda Chronfa Les y RAF, a weithiodd gyda sefydliad i gynhyrchu ystod o lyfrau <i>Cloud 9</i> (sy'n briodol i oedran). Ychydig o ymgysylltu ac adborth yn unig a gafwyd gan deuluoedd ac felly penderfynwyd peidio â chyflwyno hyn ar draws pob gorsaf. Mae <i>Airplay Connect</i> hefyd yn darparu ffynhonnell gymorth ychwanegol i blant a phobl ifanc y RAF.</p>	Wedi'i dderbyn
22	<p>Yr Adran Addysg, y Llywodraethau Datganoledig a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i flaenoriaethu gwaith ymchwil manylach a chadarn i ddewisiadau academaidd plant Gwasanaeth, lefelau cyrhaeddiad, deilliannau addysgol a dilyniant gyrfa, ac i archwilio'r ffactorau a allai rwystro deilliannau addysgol.</p>	
Ymateb	<p>Mae adrannau'r Llywodraeth a'r Gweinyddiaethau Datganoledig yn cytuno bod angen cryfhau ac ehangu'r sylfaen dystiolaeth ar brofiadau a chanlyniadau plant Gwasanaeth mewn addysg. Bydd tystiolaeth gryfach</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>yn helpu i ddatblygu polisi yn barhaus ar y ffordd orau o fynd i'r afael â'r heriau y gall plant Gwasanaeth eu hwynebu mewn addysg.</p> <p>Mae'r <i>Service Children's Progression (SCiP) Alliance</i> wedi gwneud cynnydd sylweddol ers ei lansio yn 2016 wrth gynnal ymchwil ar y grŵp hwn o ddisgyblion a anwybyddwyd a sefydlu isadeiledd i gefnogi ymchwil bellach yn y maes hwn ledled y DU. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn ariannu'r SCiP yn rhannol, a bydd yn gweithio gyda'r Adran Addysg a'r Gweinyddiaethau Datganoledig i helpu i sicrhau bod y gweithgaredd ymchwil a wneir gan SCiP yn drylwyr yn fethodolegol ac yn berthnasol i wneuthurwyr polisi ac ymarferwyr. Mae Hwb Cymru SCiP wedi'i sefydlu i gefnogi gwaith ymchwil a thystiolaeth i'r canlyniadau i blant Gwasanaeth. Mae Llywodraeth Cymru yn rhan o'r rhwydwaith ac mae'r mater o ymchwil yn cael ei ystyried yn weithredol fel rhan o'r rhwydwaith hwnnw.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi ymrwymo i weithio gyda'r Gweinyddiaethau Datganoledig i ddatblygu cronfa ddata ledled y DU sy'n mapio deilliannau plant Gwasanaeth ac mae wedi comisiynu adolygiad llenyddiaeth yn y DU i nodi ymchwil sy'n ymwneud â phlant y Gwasanaeth. Mae SCiP wedi cwblhau cyfwerth rhyngwladol.</p> <p>Yn yr Alban, darparwyd cyllid trwy'r <i>Royal Caledonian Education Trust</i> ar gyfer adolygiad llenyddiaeth o'r holl ymchwil sy'n ymwneud â phlant a phobl ifanc y Gwasanaeth yn yr Alban. Mae Swyddogion Trosglwyddo Cenedlaethol (Yr Alban) ac arferion trosglwyddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio gydag arweinwyr ysgolion i hwyluso ymgysylltiad rhwng arweinwyr ysgolion, i wella ansawdd y trosglwyddiadau rhwng Lloegr a'r Alban.</p> <p>Nododd yr adolygiad diweddar i Gymorth Ychwanegol ar gyfer Dysgu sawl maes i'w wella o ran sut mae Llywodraeth yr Alban yn mynd i'r afael â rhwystrau i ddysgu i bob plentyn a pherson ifanc, ac mae Llywodraeth yr Alban wedi ymrwymo i gynllun gweithredu i wella'r meysydd hyn. Bydd Grŵp Cymorth Addysg Lluoedd Arfog yr Alban (SAFESG), dan gadeiryddiaeth Llywodraeth yr Alban, hefyd yn ystyried cyfleoedd i ymchwilio i'r grŵp penodol hwn o ddysgwyr.</p>	
23	<p>Yr Adran Addysg i adolygu'r cyllid ar gyfer ysgolion lle mae symudedd uchel plant Gwasanaeth yn arwain at 'fylchau cyllido' ac 'oedi cyllido'.</p>	
Ymateb	<p>Bydd yr Adran Addysg yn adolygu trefniadau cyllido ar gyfer ysgolion sy'n profi twf sylweddol yn nifer y disgyblion fel rhan o'r ymgynghoriad ar gyflwyno fformiwla ariannu genedlaethol "galed" ar gyfer ysgolion. Cyhoeddir yr ymgynghoriad hwn yng ngwanwyn 2021.</p>	Wedi'i dderbyn

24	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Adran Addysg i barhau i weithio ar frys gydag Awdurdodau Lleol yn Lloegr i sicrhau dehongliad mwy cydlynol a chyson o'r darpariaethau ar gyfer teuluoedd y Lluoedd Arfog yn y Cod Derbyn Ysgolion (gweler hefyd Argymhelliad 32 isod).</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Cod Derbyn Ysgolion yn nodi'r gofynion ar awdurdodau derbyn wrth ddyrannu lleoedd mewn ysgolion. Am sawl blwyddyn mae'r Cod wedi cynnwys darpariaethau penodol er budd plant Gwasanaeth, yn ogystal â gofyniad cyffredinol ar awdurdodau derbyn i sicrhau bod trefniadau derbyn yn eu hardal yn cefnogi ymrwymiad y Llywodraeth i sicrhau nad yw plant Gwasanaeth o dan anfantais.</p> <p>Ym mis Mehefin 2020, lansiodd yr Adran Addysg (DfE) ymgynghoriad ar ddiwygiadau arfaethedig i'r Cod, gan gynnwys newidiadau a ddyluniwyd i wella'r broses dderbyn yn ystod y flwyddyn, a fydd o fudd i blant Gwasanaeth, gan eu bod yn fwy tebygol o symud y tu allan i'r cyfnod derbyn arferol. Roedd yr ymgynghoriad hefyd yn cynnwys cynnig i ddiwygio'r gofynion cyfeiriad ar gyfer plant Gwasanaeth wrth wneud cais am le mewn ysgol, er mwyn adlewyrchu trefniadau byw cyfredol y teuluoedd hyn yn well.</p> <p>Credwn y bydd y newidiadau hyn yn cael effaith gadarnhaol ar deuluoedd Gwasanaeth sydd angen dod o hyd i leoedd ysgol ar gyfer eu plant wrth symud i leoliad newydd.</p> <p>Daeth yr ymgynghoriad i ben ym mis Hydref a chyhoeddir yr Ymateb yng ngwanwyn 2021. Bydd yr Adran Addysg yn parhau i weithio gyda chydweithwyr yn y Weinyddiaeth Amddiffyn a Grŵp Derbyniadau DfE (sy'n cynnwys cynrychiolaeth y Weinyddiaeth Amddiffyn) i fonitro gweithrediad y darpariaethau newydd a phwysleisio eu pwysigrwydd ar draws y sector derbyniadau.</p> <p>Yn ogystal, mae'r Adran Addysg a'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio ar ganllawiau newydd i deuluoedd Gwasanaeth, a fydd yn esbonio'r broses dderbyn ac yn rhoi help a chynngor i deuluoedd wrth dramwyo'r system derbyniadau ysgolion.</p> <p>Bydd deddfwriaeth Cyfamod y Lluoedd Arfog, o fewn Mesur y Lluoedd Arfog a gyflwynwyd i'r Senedd ym mis Ionawr 2021, yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i roi sylw dyledus i dair egwyddor y Cyfamod ac, ym maes addysg, bydd hyn yn cwmpasu'r broses dderbyniadau. Mae hyn yn golygu y bydd yn rhaid i awdurdodau lleol ystyried egwyddorion y Cyfamod wrth ddatblygu polisi a gwneud penderfyniadau yn y maes hwn.</p>	Wedi'i dderbyn
25	<p>Yr Adran Addysg a Llywodraethau Datganoledig i sicrhau bod marciwr gan bob plentyn sydd â rhiant yn y fyddin, sy'n sicrhau ei bod hi'n bosibl eu holrhain nhw trwy gydol eu haddysg, rhwng gwahanol ysgolion a systemau addysg, a bod eu canlyniadau addysgol yn cael eu hadrodd ar bob Cyfnod Allweddol, ochr yn ochr â data cyrchfan.</p>	

Ymateb	<p>Ers 2008, trwy'r cyfrifiad ysgolion, mae'r Adran Addysg (DfE) wedi casglu gwybodaeth gan ysgolion a ariennir gan y wladwriaeth yn Lloegr am ddisgyblion sydd â statws plentyn Gwasanaeth. Defnyddir y data yn weithredol at ddibenion dadansoddol - er enghraifft, wrth asesu'r berthynas rhwng y nifer o weithiau y mae plentyn Gwasanaeth wedi symud ysgol a'i gyrrhaeddiad ar ddiwedd yr ysgol gynradd a'r ysgol uwchradd. Mae'r Adran hefyd wedi ymrwymo i barhau i gyhoeddi ystadegau cynhwysfawr ar gynnydd academaidd, cyrraeddiad a chyrchfannau ôl-16 ac 18 plant Gwasanaeth fel grŵp; mae'r rhain wedi'u cynnwys yn Adroddiad Blynyddol Cyfamod y Lluoedd Arfog.</p> <p>Mae'r 'faner' Ffeil Trosglwyddo Cyffredin a'r 'tab plentyn Gwasanaeth' wedi'i gwneud hi'n haws olrhain plant Gwasanaeth wrth iddynt symud rhwng ysgolion yn Lloegr. Roedd UCAS yn mynd i gyflwyno nodwedd debyg yn 2020, ond mae hyn wedi'i ohirio am 12 mis. Mae yna fwlch posibl o hyd mewn cyfleoedd olrhain mewn Colegau Addysg Bellach. Darperir data canlyniadau addysgol cymharol gan yr Adran Addysg ar gyfer Adroddiad Blynyddol Cyfamod y Lluoedd Arfog.</p> <p>Barn Llywodraeth yr Alban yw bod y data hwn yn fwyaf effeithiol wrth ei gasglu a'i ddefnyddio'n lleol i ddeall a gwella'r gefnogaeth a gynigir i blant y Gwasanaeth a'u teuluoedd. Yr awdurdodau addysg sy'n gyfrifol am gefnogi anghenion cymorth ychwanegol, felly maent yn y sefyllfa orau i ddefnyddio'r data hwn wrth werthuso eu harferion. Trwy fenter gan Swyddog Trosglwyddo Cenedlaethol Cymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg yr Alban (ADES), mewn partneriaeth â SEEMiS, mae gan yr Alban farciwr ar system gwybodaeth reoli ysgolion sy'n caniatáu i ddata gael ei gasglu ar lefelau sefydliad ac awdurdodau lleol. Nid yw hyn yn cael ei adrodd yn genedlaethol, na'i ddadansoddi'n ganolog gan Lywodraeth yr Alban. Mae yna gynlluniau i'r Swyddog Pontio Cenedlaethol yn yr Alban adeiladu ar waith gyda phob un o'r 32 awdurdod lleol, i ddatblygu defnydd awdurdodau lleol yr Alban o'r marciwr SEEMiS ymhellach, gan ehangu'r ystod o setiau data sydd ar gael a sefydlu set ddata genedlaethol.</p> <p>Mae gwaith yn mynd yn ei flaen i gasglu data ar nifer y plant Gwasanaeth yng Nghymru. Mae hyn yn gofyn am newidiadau i reoliadau. Mae Llywodraeth Cymru yn edrych ar newidiadau eraill y mae angen eu gwneud i sicrhau bod y rheoliadau yn unol ag anghenion data cyfredol. Fodd bynnag, mae gwaith wedi cael ei oedi ar reoliadau eleni o ganlyniad i'r diffyg lle yn yr amserlen ddeddfwriaethol yn dilyn pandemig Covid-19. Bydd y gwaith yn aildechrau cyn gynted ag y bo modd.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol (mae'r Alban wedi mabwysiadu dull gwahanol)
26	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ddosbarthu papurau a chanlyniadau MODLAP i bob Awdurdod Lleol yn Lloegr a'u hannog yn gryf i ymgysylltu â MODLAP.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Dosberthir papurau Partneriaeth Awdurdod Lleol y Weinyddiaeth Amddiffyn (MODLAP) rhwng 15 aelod yr Awdurdod Lleol. Mae cynlluniau ar waith i gynhyrchu tudalen ar wefan GOV.UK yn amlinellu MODLAP ac yn rhannu gwaith gan y grŵp.</p>	

Yr Adran Addysg i:

- sicrhau bod y Premiwm Disgyblion Gwasanaeth (SPP) ar gael yn Lloegr trwy gydol dwy flynedd olaf addysg chweched dosbarth y plentyn
- ei gwneud yn ofynnol i bob ysgol yn Lloegr sy'n derbyn yr SPP ddarparu tystiolaeth o'r gofal bugeiliol neu'r gefnogaeth ymarferol arall a roddir i blant y Gwasanaeth
- ei gwneud yn glir y gellir defnyddio'r SPP i gynorthwyo plentyn i wneud iawn am ddysgu coll mewn pynciau allweddol
- adeiladu sylfaen dystiolaeth fwy cynhwysfawr o ran defnyddio'r SPP
- hyrwyddo rhannu arfer da.

Er bod yr Adran Addysg (DfE) yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddyrannu cyllid SPP i ysgolion cynradd ac uwchradd, nid yw'n teimlo bod digon o dystiolaeth o angen ar hyn o bryd i warantu ymestyn y polisi i gwmpasu plant presennol a blaenorol y Gwasanaeth mewn addysg chweched dosbarth a cholegau addysg bellach - yn enwedig ar adeg pan mae galwadau sylweddol eraill ar y gyllideb addysg genedlaethol. (Dylid nodi hefyd nad yw'r premiwm disgybl dan anfantais, a gyflwynwyd ar yr un pryd â'r SPP yn 2011, yn ymestyn tu hwnt i ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 ychwaith).

Mae'r Adran Addysg yn awyddus i sicrhau bod pob ysgol sy'n derbyn cyllid SPP yn gwneud defnydd effeithiol o'r adnodd hwn i gefnogi eu disgyblion cymwys - ac un ffordd o gyflawni hyn yw annog ysgolion i fod yn fwy tryloyw ac agored ynaglŷn â sut maen nhw'n gwario'r Premiwm. Hyd yn hyn, ni fu'n ofynnol yn ffurfiol i ysgolion gyhoeddi gwybodaeth ar-lein am faint o arian SPP a ddyrannwyd iddynt a sut y cafodd ei ddefnyddio. Mae hyn yn bennaf oherwydd pryderon ynghylch bod plant Gwasanaeth unigol yn cael eu hadnabod yn yr ysgolion hynny sydd â nifer fach yn unig o blant Gwasanaeth ar y gofrestr. Er ei bod yn bwysig cydbwysio buddion tryloywder â'r angen i leihau risg i ddisgyblion, ein barn ni yw y byddai'n dderbyniol annog ysgolion sydd â mwy na nifer benodol o ddisgyblion cymwys SPP ar y gofrestr i adrodd, trwy wefan yr ysgol, ac yn wirfoddol, ar sut mae'r SPP wedi cael ei ddefnyddio i elwa'r disgyblion hynny sydd wedi ei dderbyn. Mae'r templed a ddatblygwyd i helpu ysgolion i adrodd ar eu gwariant premiwm disgyblion dan anfantais mewn ffordd strwythuredig wedi'i ddiwygio i gynnwys maes am yr SPP, ac rydym wrthi'n hyrwyddo'r offeryn hwn i ysgolion. Yn y tymor hwy mae yna gynlluniau i archwilio beth arall y gellid ei wneud i annog ysgolion i fod yn fwy agored ynaglŷn â'u defnydd o'u dyraniadau cyllid SPP.

Mae ysgolion bob amser wedi cael rhyddid i ddefnyddio'r SPP yn hyblyg - ac er mai'r bwriad polisi yw bod ysgolion yn edrych i'w ddefnyddio'n bennaf i fynd i'r afael ag anghenion bugeiliol disgyblion (o gofio bod cynnydd a chyrhaeddiad academaidd plant Gwasanaeth yn gyffredinol yr un peth â chynnydd disgyblion nad ydynt yn blant gwasanaeth), mae'n gwbl gyfreithlon i ysgolion ddefnyddio'r cyllid i ddarparu cefnogaeth academaidd ychwanegol i blant Gwasanaeth, yn unol â'u hanghenion unigol. Bydd yr Adran Addysg yn cadarnhau hyn yn ei ganllaw i ysgolion, sydd ar ddod, i'w ddatblygu mewn partneriaeth â Chyfarwyddiaeth

Wedi'i
dderbyn
yn rhannol

	<p>Plant a Phobl Ifanc y Weinyddiaeth Amddiffyn, ar sut i gefnogi lles ac addysg plant y Gwasanaeth yn effeithiol, ac mewn cyfathrebiadau eraill am yr SPP.</p> <p>Mae'r <i>Service Children's Progression (SCiP) Alliance</i>, sy'n cael ei ariannu'n rhannol gan yr MOD, yn parhau i ddatblygu offeryn hunan-adolygu SPP.</p>	
28	<p>Yr Adran Addysg a'r Llywodraethau Datganoledig i annog pob Awdurdod Lleol i benodi Hyrwyddwr Disgyblion Gwasanaeth.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Adran Addysg (DfE) yn gefnogol iawn i'r argymhelliad hwn a bydd yn cymryd camau i annog yr awdurdodau lleol hynny sydd â disgyblion Gwasanaeth mewn ysgolion a ariennir gan y wladwriaeth yn eu hardal i benodi Hyrwyddwr Disgyblion Gwasanaeth. Er bod yr Adran Addysg yn ystyried y dylai awdurdodau lleol unigol ddiffinio'r swyddogaethau penodol y byddai'r Hyrwyddwr yn eu darparu, gan adlewyrchu lefelau angen a blaenoriaethau lleol, bydd yr Adran yn amlinellu'r hyn y gallai'r rôl ei gynnwys - er enghraifft, gweithredu fel pwynt cyswllt i ysgolion ar faterion sy'n ymwneud â phlant Gwasanaeth; cyngori ar wariant Premiwm Disgyblion Gwasanaeth effeithiol; a chynnal a chynyddu proffil plant Gwasanaeth yn yr ardal leol yn gyffredinol. Bydd yr Adran hefyd yn penodi gweinidog a Chyfarwyddwr Cyffredinol yn Hyrwyddwyr Disgyblion Gwasanaeth, i gefnogi'r agenda bolisi hon ymhellach.</p> <p>Gall Hyrwyddwyr Cyfamod y Lluoedd Arfog fod yn ffordd hynod effeithiol i awdurdodau lleol drefnu a chynnal eu hymrwymadau o dan y Cyfamod. Gall penodi hyrwyddwyr ychwanegol ar gyfer materion penodol, fel Disgyblion Gwasanaeth hefyd fod yn ddefnyddiol i lawer o awdurdodau lleol.</p> <p>Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn parhau i annog pob awdurdod lleol i ddatblygu dulliau o gyflawni eu haddewidion Cyfamod, sydd fwyaf addas i'w cyd-destun lleol, a bydd yn parhau i rannu a hyrwyddo arfer gorau wrth gyflenwi'r Cyfamod lleol. Mae hyfforddiant a chefnogaeth bellach i awdurdodau lleol yn cael eu datblygu i ategu'r broses o gyflwyno deddfwriaeth Cyfamod newydd sydd ar ddod.</p> <p>Yr hyn sy'n cyfateb i Hyrwyddwyr yn yr Alban yw arweinwyr y Lluoedd Arfog a enwebwyd gan bob un o'r 32 awdurdod lleol yn yr Alban. Mae'r arweinwyr hyn yn cwrdd yng Ngweithgor y Lluoedd Arfog, sy'n cael ei hwyluso gan y Swyddog Pontio Cenedlaethol (Cyfarwyddwyr Cymdeithas Addysg yr Alban).</p> <p>Yn aml, mae gan awdurdodau lleol yn yr Alban, sydd â niferoedd uchel o ddisgyblion Gwasanaeth, rolau tebyg eisoes i gydlynu cefnogaeth i'r plant a'r bobl ifanc hyn. Mae Grŵp Cymorth Addysg Lluoedd Arfog yr Alban yn archwilio ffyrdd y gellir datblygu'r arfer da hwn ymhellach ledled yr Alban.</p> <p>Dim ond mewn rhai awdurdodau lleol yn Lloegr y gellir nodi Hyrwyddwyr Disgyblion Gwasanaeth, ond lle mae hyn yn gweithio'n dda, mae dulliau'n cael eu rhannu'n ehangach.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol

	<p>Yng Nghymru, mae Cefnogi Plant Aelodau'r Lluoedd Arfog mewn Addysg (SSCE) Cymru a Swyddogion Cyswllt Ysgolion Rhanbarthol yn gweithredu mewn meysydd allweddol i gefnogi plant Gwasanaeth.</p> <p>Gan weithio gyda Brigâd 160 (Cymru), sicrhaodd SSCE Cymru gyllid ar gyfer pedwar Swyddog Cyswllt Ysgolion Rhanbarthol newydd i hyrwyddo anghenion plant Gwasanaeth a gweithio gydag ysgolion ac awdurdodau / partneriaid lleol. Mae'r swyddi hyn wedi datblygu adnoddau hyfforddi i gynyddu ymwybyddiaeth ynghylch plant Gwasanaeth a bydd yr hyfforddiant hwn yn cael ei gynnis i'r sector yng Nghymru ac ar gael i randdeiliaid allweddol, Hyrwyddwyr Lluoedd Arfog yr awdurdod lleol.</p> <p>Mae Swyddogion Cyswllt y Lluoedd Arfog yng Nghymru yn gweithio ar draws awdurdodau lleol i gynyddu ymwybyddiaeth o Gymuned y Lluoedd Arfog ac i hyrwyddo diddordebau ac anghenion y gymuned yng Nghymru.</p>	
29	<p>Yr Adran Addysg a'r Llywodraethau Datganoledig i sicrhau bod staff addysgu ym mhob ysgol, gan gynnwys gweithwyr proffesiynol Blynyddoedd Cynnar, yn ymgymryd â hyfforddiant i gefnogi anghenion plant Gwasanaeth.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Adran Addysg (DfE) yn cytuno ei bod yn ddymunol i athrawon mewn ysgolion fod ag ymwybyddiaeth o blant Gwasanaeth a'r anghenion penodol y gallant eu cael o ganlyniad i fywyd yn y Gwasanaeth. Fodd bynnag, y safbwynt polisi o hyd yw mai arweinwyr ysgolion unigol sydd i bennu eu blaenoriaethau eu hunain ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus gweithlu ysgolion, yn unol ag anghenion lleol. Fodd bynnag, bydd yr Adran yn cynhyrchu ac yn hyrwyddo canllawiau cynhwysfawr ar gyfer ysgolion sy'n nodi beth sydd angen iddynt ei wybod er mwyn cefnogi eu plant Gwasanaeth yn effeithiol. Bydd hyn yn ymdrin â thystiolaeth allweddol ar blant Gwasanaeth a'r heriau y gallant eu hwynebu mewn addysg; gwybodaeth am bolisiau cyfredol i gefnogi'r grŵp disgyblion hwn; enghreifftiau o arfer effeithiol gan ysgolion wrth gefnogi lles a chyrrhaeddiad plant Gwasanaeth; a dolenni at adnoddau a gynhyrchir yn allanol y gall ysgolion eu defnyddio i ddatblygu eu darpariaeth.</p> <p>Yn y tymor hwy, bydd yr Adran yn chwilio am gyfleoedd i weithio mewn partneriaeth â'r Weinyddiaeth Amddiffyn i gefnogi datblygiad adnoddau datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) o ansawdd uchel pellach, wrth i'r sylfaen dystiolaeth ar arfer effeithiol dyfu.</p> <p>Er nad yw'n bosibl mandadu 'cefnogaeth plant Gwasanaeth' mewn rhaglenni hyfforddi athrawon yn Lloegr (er bod un neu ddau o sefydliadau hyfforddi athrawon wedi gwneud hynny), mae deunyddiau DPP ar gyfer staff ysgolion yn cael eu datblygu gan SCiP, i'w lansio yn eu cynhadledd flynyddol. Bydd y Cynllun Gweithredu Teuluoedd yn ganolbwynt i'r ffordd o hyrwyddo mynediad i'r deunyddiau hyn i ysgolion sydd â phlant Gwasanaeth cofrestredig.</p> <p>Yn yr Alban, mae adolygiad dan gadeiryddiaeth annibynnol i weithredu cymorth ychwanegol ar gyfer dysgu wedi nodi argymhellion ar yr angen am ddealltwriaeth ehangach o gynhwysiant a sut i gefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion cymorth ychwanegol (gan gynnwys plant Gwasanaeth). Ni fyddai Llywodraeth yr Alban</p>	Gwrthod

	<p>eisiau ffocws penodol ar anghenion plant Gwasanaeth, ond i fod yn rhan o ffocws ehangach, ar sut i gefnogi pob plentyn ag anghenion cymorth ychwanegol.</p> <p>Mae'r Swyddog Pontio Cenedlaethol ac <i>Education Scotland</i> wedi cydweithredu ar ddatblygu pecyn ar gyfer gweithwyr addysg proffesiynol yn yr Alban, o'r enw '<i>An Introduction to Armed Forces families for Education Professionals</i>'. Mae Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban wedi cyhoeddi safonau proffesiynol wedi'u diweddarau sy'n tynnu sylw at y ffocws ar hyfforddiant cynhwysiant yn gyffredinol a chefnogaeth i anghenion plant unigol.</p> <p>Mae Cefnogi Plant Aelodau'r Lluoedd Arfog mewn Addysg (SSCE) Cymru wedi lansio cyfres o adnoddau newydd i ysgolion ac athrawon i gynyddu ymwybyddiaeth o blant Gwasanaeth a'u hanghenion posibl. Mae'r Swyddogion Cyswllt Ysgolion Rhanbarthol (RSLOs) ar gyfer plant Gwasanaeth yn cynnig Hyfforddiant DPP ar gefnogi plant Gwasanaeth mewn addysg yng Nghymru i bob ysgol yng Nghymru sydd wedi nodi plant Gwasanaeth.</p>	
30	<p>Yr Adran Addysg a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i gefnogi datblygiad offer, adnoddau a chanllawiau ymarferwyr sy'n seiliedig ar dystiolaeth i'r holl weithwyr addysg proffesiynol sy'n gweithio gyda phlant Gwasanaeth ledled y DU (gweler hefyd Argymhelliad 29 uchod).</p>	
Ymateb	<p>Gwelir bod adnoddau o ansawdd da, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, yn ffordd bwysig o sicrhau bod gweithwyr addysg proffesiynol yn ymwybodol o'r profiadau pwrpasol y gall plant Gwasanaeth ddod ar eu traws ar eu taith addysgol.</p> <p>Ar ddiwedd 2020, ymrwymodd y Weinyddiaeth Amddiffyn i ddarparu cyllid Grant dros y pum mlynedd nesaf i gefnogi SCiP, partneriaeth sy'n datblygu llawer o'r materion a amlinellwyd yn yr adroddiad. Yn ddiweddar, mae SCiP wedi cyhoeddi Pecyn Cymorth <i>Thriving Lives</i> sy'n darparu tystiolaeth i ysgolion o'r hyn sy'n gweithio, cyngor ar sut i gefnogi plant Gwasanaeth ac arweiniad ar hunanasesu. Fel partner sefydlol, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn parhau i gefnogi a gweithio ochr yn ochr â SCiP.</p> <p>Mae Cyfarwyddiaeth Plant a Phobl Ifanc (DCYP) y Weinyddiaeth Amddiffyn wedi bod yn gweithio gyda chynrychiolwyr o'r Gweinyddiaethau Datganoledig i rannu adnoddau a datblygu arfer da. Esblygodd y prosiect hwn o drafodaethau ynghylch y Pecyn Cymorth <i>Thriving Lives</i>. Mae'r grŵp hwn wedi tynnu sylw at y gwaith rhagorol gan randdeiliaid allweddol ac wedi sicrhau bod rhannu adnoddau'n digwydd a bod dyblygu'n cael ei leihau. Mae'r grŵp yn cynnwys aelodau o DCYP, SCiP, SSCE, <i>Royal Caledonian Education Trust</i> a <i>Service Children in State Schools</i>.</p>	Wedi'i dderbyn

Y Weinyddiaeth Amddiffyn i barhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i gyflwyno mwy o hyblygrwydd a gynigir i rai plant Gwasanaeth o ran dysgu'r Gymraeg fel iaith ychwanegol, gan ganolbwyntio'n arbennig ar y plant hynny a allai fod eisoes angen cefnogaeth ar gyfer Saesneg fel iaith ychwanegol (SIY), ac ystyried natur / hyd lleoliad gwaith penodol.

Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru i sicrhau bod anghenion a phrofiadau teuluoedd Gwasanaeth yn cael eu hadlewyrchu'n deg mewn polisi. Mae'r MOD yn gweithio gyda Cefnogi Plant Aelodau'r Lluoedd Arfog mewn Addysg (SSCE) Cymru a Llywodraeth Cymru i rannu pryderon rhai teuluoedd (yng Ngogledd Cymru yn bennaf) am ddysgu Cymraeg wrth fynychu ysgolion yng Nghymru. Lle mae'r iaith Gymraeg yn fwyaf cyffredin, mae'r opsiynau'n cynnwys mynychu ysgol cyfrwng Saesneg, mynychu ysgolion sy'n cynnig ystod o gyfleoedd dysgu i drochi'r plentyn yn yr iaith a defnyddio lwfans ysgol dydd mewn ysgol annibynnol cyfrwng Saesneg leol.

Gwnaed cryn dipyn o waith i gefnogi ysgolion a theuluoedd yn RAF Y Fali. Mae'r MOD yn deall yr heriau a phryderon y rhieni, ond mae wedi gweld llawer o blant yn integreiddio'r iaith yn llwyddiannus i'w dysgu neu'n osgoi hyn trwy fynychu ysgolion cyfrwng Saesneg.

Mae cefnogaeth ychwanegol ar gyfer dysgu'r Gymraeg ar gael ledled Cymru ar gyfer plant ac oedolion. Nid oes rhaid i blant siarad Cymraeg i fynychu ysgol Gymraeg neu ysgol ddwyieithog - byddant yn cael y cyfle gorau i ddod yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg. Bydd ysgolion yn darparu cefnogaeth i blant sy'n dysgu Cymraeg neu Saesneg fel iaith ychwanegol.

Gall penaethiaid ddefnyddio eu disgrisiwn o ran penderfynu a ddylai pob plentyn ddysgu Cymraeg. Ystyrir pob achos ar sail unigol, cyn gwneud penderfyniad ar ddatgymhwysio ai peidio, a chymerir yr holl ffactorau i ystyriaeth. Dylid cymryd unrhyw benderfyniad yn dilyn trafodaeth gyda'r disgybl, rhieni neu warcheidwaid, a chyda'r awdurdod lleol. Dylid hysbysu Corff Llywodraethol yr ysgol hefyd.

Mae SSCE Cymru yn darparu gwybodaeth ac adnoddau i deuluoedd Gwasanaeth am yr iaith Gymraeg a'r Gymraeg yn y cwricwlwm. Mae SSCE Cymru hefyd yn darparu gwybodaeth a chynghor ac yn rhannu enghreifftiau o arfer da i addysgwyr yng Nghymru ynghylch cefnogi plant Gwasanaeth i ddysgu Cymraeg.

Wedi'i dderbyn

32	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Adran Addysg i barhau i weithio gyda'i gilydd trwy'r Gweithgor Derbyniadau i adolygu canllawiau sy'n ymwneud â phwyntiau mynediad arferol ac mewn derbyniadau ysgol yn ystod y flwyddyn (gweler hefyd Argymhelliad 24 uchod).</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Cyfeiriwch at yr ymateb i 24.	
33	<p>Yr Adran Addysg a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i annog y Ganolfan Trawsnewid Mynediad a Deilliannau Myfyrwyr mewn Addysg Uwch (TASO) i ganolbwyntio ar ymchwilio i anghenion disgyblion sydd â rhiant yn y fyddin sydd ar fin dechrau mynychu sefydliad addysg uwch a datblygu cymorth i ehangu cyfranogiad y grŵp hwn o fyfyrwyr.</p>	
Ymateb	<p>Dyma fusnes craidd SCiP, ochr yn ochr ag ymgysylltiad y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) â'r Swyddfa Myfyrwyr. Ar ddiwedd 2020, cadarnhaodd y Weinyddiaeth Amddiffyn y byddai'n parhau i ariannu costau craidd y Gynghrair yn rhannol am bum mlynedd arall.</p> <p>Mae'r Adran Addysg (DfE) yn bwriadu cynnal bwrdd crwn gyda chynrychiolwyr y Lluoedd Arfog a sefydliadau allweddol o'r sector addysg uwch i drafod gwella cyfraddau cynnydd plant o gefndiroedd milwrol i'r brifysgol.</p> <p>Mae Trawsnewid Mynediad a Deilliannau Myfyrwyr (TASO) yn ymwneud â datblygu sylfaen dystiolaeth fanwl o'r 'hyn sy'n gweithio' wrth ddileu bylchau cydraddoldeb mewn addysg uwch. Er iddi gael ei hariannu i ddechrau gan y Swyddfa Myfyrwyr (OfS), mae'r Ganolfan yn annibynnol o'r Llywodraeth a'r OfS. Mae'r OfS wedi tynnu sylw at blant o deuluoedd milwrol fel grŵp heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch ac wedi annog darparwyr addysg uwch i gefnogi eu mynediad a'u llwyddiant mewn addysg uwch yn well trwy eu cynlluniau mynediad a chyfranogiad. Bydd yr Adran yn archwilio gyda TASO a'r OfS a oes bylchau yn y sylfaen dystiolaeth i ddeall yr anghenion cymorth a'r heriau i'r grŵp hwn o fyfyrwyr.</p>	Wedi'i dderbyn
34	<p>Yr Adran Addysg i weithio gyda'r Swyddfa Myfyrwyr (OfS) a sefydliadau addysg uwch i: gynyddu arweiniad i fyfyrwyr sydd â rhiant yn y fyddin ar wefan UCAS; gosod marcwr ar eu ceisiadau a'u dogfennau derbyn i golegau a phrifysgolion addysg uwch; a monitro eu cyflawniadau academaidd a'u dewisiadau gyrra yn y dyfodol.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb		

	<p>Bydd SCiP, gan weithio ar y cyd â'r Weinyddiaeth Amddiffyn, UCAS a'r OfS, yn parhau i gynyddu arweiniad ar gyfer plant Gwasanaeth, cyn-filwyr a phriod ar wefan UCAS i gefnogi'r rhai sy'n dymuno ystyried Addysg Uwch. Roedd disgwyl i 'faner dangosydd plant gwasanaeth' gael ei lansio ym mis Ebrill 2020 ond cafodd ei gohirio oherwydd materion TGCh a pholisi UCAS - gobeithio y bydd y faner yn cael ei rhyddhau ym mis Ebrill 2021.</p> <p>Mae'r Adran Addysg (DfE) yn gweithio'n agos gydag UCAS, sy'n annibynnol o'r Llywodraeth, i fwrw ymlaen â'r argymhellion sy'n ymwneud â derbyniadau i addysg uwch. Mae gwefan UCAS eisoes wedi'i gwella i ddarparu mwy o wybodaeth a chyingor i blant Gwasanaeth a darparwyr. Mae UCAS hefyd wedi ymrwymo i gyflwyno baner i'r ffurflen gais i ganiatáu i blant Gwasanaeth nodi eu hamgylchiadau yn y dyfodol.</p>	
35	<p>Yr Adran Addysg i ddiweddarau Cod Ymarfer SEND yn Lloegr fel ei fod yn adlewyrchu'r dyletswyddau a osodir ar awdurdodau lleol trwy'r Cod Derbyn i Ysgolion ac yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ddyrannu lle i blentyn Gwasanaeth ag anghenion addysgol arbennig cyn i'r plentyn gyrraedd ardal newydd. Gofynnir i Lywodraethau datganoledig ystyried cywerthedd.</p>	
Ymateb	<p>Mae swyddogion yr Adran Addysg (DfE) yn trafod gyda chymheiriaid y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) sut y gellid mynd i'r afael â rhai o'r heriau sy'n wynebu teuluoedd Gwasanaeth gyda phlant oed ysgol ag Anghenion Addysgol Arbennig a / neu Anabledd (SEND) trwy adolygiad Cod Ymarfer SEND sy'n digwydd ar hyn o bryd.</p> <p>Mae'r adrannau'n cytuno â'r egwyddor y dylai plant Gwasanaeth, gan gynnwys y rheini sydd ag anghenion addysgol arbennig, gael mynediad i leoedd ysgol priodol a chymorth arbenigol heb oedi diangen, i'w helpu i gael cymaint o gysondeb addysg â phosibl. Mae Cod Ymarfer SEND eisoes yn nodi'r mecanweithiau a ddylai fod ar waith i alluogi derbyn ac anfon yr holl gofnodion perthnasol yn effeithiol ac yn amserol ar gyfer plant Gwasanaeth gyda SEND sy'n symud rhwng ysgolion yn y DU a thramor - i alluogi cynllunio effeithiol, yn ddelfrydol cyn i'r plentyn gyrraedd yr ysgol. Mae nifer o'r materion a nodwyd yn yr adroddiad yn ymwneud â sut mae hyn yn cael ei wneud yn ymarferol, ac rydym yn croesawu'r gwaith sydd eisoes yn cael ei wneud gan Bartneriaeth Awdurdod Lleol y Weinyddiaeth Amddiffyn (MODLAP) i helpu i fynd i'r afael â'r rhain trwy ddatblygu egwyddorion a lledaenu arfer gorau ymhlith ardaloedd lleol. Byddwn yn ystyried yr argymhellion hyn yn fanylach fel rhan o ymgynghoriad yr Adran, sydd ar ddod, ar ddiweddarau Cod Ymarfer SEND.</p> <p>Yng Nghymru, gweithredir system newydd ar gyfer cefnogi dysgwyr, gan gynnwys plant Gwasanaeth, sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) fesul cam o fis Medi 2021. Bydd y Cod ADY yn cynnwys canllawiau penodol yn ymwneud â phlant Gwasanaeth sydd ag ADY.</p>	<p>Wedi'i dderbyn y n rhannol (mae'r Alban wedi mabwysiadu dull gwahanol)</p>

	<p>Yn yr Alban, pe bai gan eich plentyn anghenion cymorth ychwanegol, mae'n ddyletswydd ar yr awdurdod lleol i ganiatáu'ch cais am le mewn ysgol benodol, yn amodol ar rai amgylchiadau y mae'n rhaid eu hesbonio i chi yn ysgrifenedig. Gallwch wneud cais am ysgol arbennig (mae hyn yn cynnwys ysgolion annibynnol â chymorth grant, yn ogystal ag ysgolion arbennig y cyngor) neu ysgol brif ffrwd.</p> <p>Yn dilyn yr adolygiad Cymorth Ychwanegol ar gyfer Dysgu (ASL), mae'r Alban wedi ymrwymo i adnewyddu'r Cod Ymarfer statudol ar gyfer Deddf ASL (Yr Alban). Mae hyn yn cynnwys arweiniad ar drawsnewidiadau ac mae'n cyfeirio'n benodol at ddisgyblion Gwasanaeth. Bydd hyn yn cael ei wella wrth adnewyddu'r Cod.</p>	
36	<p>Yr Adran Addysg a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i archwilio sut i sicrhau na fydd Cynlluniau Addysg, Iechyd a Gofal (EHCP) Plant Gwasanaeth yn dod i ben o ganlyniad i fynd gyda'u rhieni ar leoliadau y tu allan i Lloegr, er mwyn sicrhau parhad darpariaeth ar gyfer plant Gwasanaeth sydd ag EHCPs.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Cyfeiriwch at 35 uchod.</p> <p>Mae'r 15 aelod, ynghyd ag un awdurdod lleol arall, wedi cytuno ar Egwyddorion Partneriaeth Awdurdod Lleol y Weinyddiaeth Amddiffyn.</p>	
37	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Adran Addysg i annog pob awdurdod lleol yn Lloegr i ddatblygu dull cyfunol o ddarparu cefnogaeth gyson i holl blant Gwasanaeth, yn enwedig plant SEND, trwy gydol eu haddysg, trwy fabwysiadu egwyddorion MODLAP, a gweithio gyda'r Llywodraethau Datganoledig i ehangu'r dull cyfunol hwn ledled y DU.</p>	
Ymateb	<p>Cyfeiriwch at 35 uchod.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn parhau i weithio gyda'r Adran Addysg (DfE) a Gweinyddiaethau Datganoledig ynghylch cefnogi llwybrau addysgol holl blant Gwasanaeth. Ar hyn o bryd, mae yna 16 awdurdod lleol sydd wedi ymuno ag Egwyddorion Anghenion Addysgol Arbennig a / neu Anabledd (SEND) Partneriaeth Awdurdod Lleol y Weinyddiaeth Amddiffyn. Mae'r awdurdodau hyn, sydd â'r niferoedd uchaf o blant Gwasanaeth, wedi cytuno i weithio tuag at God Ymarfer SEND gwell i deuluoedd Gwasanaeth. Yn ogystal, mae grŵp Swyddogion SEND o awdurdodau lleol wedi cael ei ffurfio, er mwyn cynhyrchu dogfennau arfer gorau awdurdodau lleol, monitro gweithrediad Egwyddorion SEND gydag awdurdodau MODLAP a llywio unrhyw adnewyddiadau dilynol o God Ymarfer SEND gan yr Adran Addysg.</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>SSCE Cymru a'r Weinyddiaeth Amddiffyn sy'n cydlynu cyfarfodydd MODLAP Cymru, lle mae aelodau'n datblygu cynllun gweithredu awdurdod lleol yn seiliedig ar enghreifftiau o arfer da a gwybodaeth a thystiolaeth SSCE Cymru yng Nghymru. Y ffocws ar hyn o bryd yw cwricwlwm newydd Cymru, Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chod Ymarfer Anghenion Addysgol Arbennig Cymru.</p> <p>Yng Nghymru, bydd system newydd ar gyfer cefnogi dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY), gan gynnwys plant Gwasanaeth, yn cael ei chyflwyno fesul cam o fis Medi 2021. Bydd y Cod ADY yn cynnwys canllawiau penodol yn ymwneud â phlant Gwasanaeth ag ADY.</p> <p>Mae'r Alban yn defnyddio dull ar y cyd ac mae'r adolygiad a'r cynllun gweithredu Cymorth Ychwanegol i Ddysgu yn amlinellu ffyrdd o wella'r gefnogaeth hon ymhellach.</p> <p>Mae Llywodraeth yr Alban yn parhau i weithio'n agos gyda rhanddeiliaid, gan gynnwys Cymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg yr Alban (ADES), awdurdodau lleol, y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r <i>Royal Caledonian Education Trust</i> (RCET), i sicrhau profiadau mwy cadarnhaol i bob plentyn a pherson ifanc o deuluoedd y Lluoedd Arfog. I'r perwyl hwn, mae Llywodraeth yr Alban wedi gweithio gyda'i phartneriaid yng Ngrŵp Cymorth Addysg Lluoedd Arfog yr Alban (SAFESG) i sicrhau bod yr Alban wedi elwa, ac yn parhau i elwa, o Gronfa Cymorth Addysg y Weinyddiaeth Amddiffyn.</p> <p>Mae'r Alban eisiau gwella cysondeb cefnogaeth i blant y Lluoedd Arfog mewn ysgolion. Mewn partneriaeth ag aelodau SAFESG, cynhaliwyd digwyddiad arfer da ledled yr Alban ar gyfer gweithwyr proffesiynol Addysg a phersonél y Lluoedd Arfog ym mis Mai 2020 i ddathlu a rhannu gwaith. Mae gwaith yn digwydd ar draws awdurdodau lleol, gyda chefnogaeth gan ADES, y Swyddog Trosoglwyddo Cenedlaethol, a'r RCET, i ddysgu mwy am brofiadau addysgol plant Gwasanaeth.</p>	
38	<p>Yr Adran Addysg i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gryfhau Cod Ymarfer SEND i sicrhau bod awdurdodau lleol yn gwneud defnydd llawn o asesiadau a wneir gan ddisgyblaethau proffesiynol y Weinyddiaeth Amddiffyn fel rhan o ddogfennaeth MOD SCAN (Aseiad Anghenion Plant Gwasanaeth) • ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddefnyddio asesiadau o anghenion sydd wedi'u cynnwys yn nogfennaeth MOD SCAN, i lywio'r Ddarpariaeth Addysgol Arbennig yn Adran F o'r Cynllun Iechyd a Gofal Addysg, er mwyn lleihau'r amser a gymerir i drosi dogfennaeth SCAN yn EHCPs • ystyried gwneud dogfennaeth SCAN yn ddogfennau statudol 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Cyfeiriwch at 35 uchod.	

39	<p>Yr Adran Addysg a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i weithio'n agos gyda'r Llywodraethau Datganoledig trwy MODLAP i sicrhau bod EHCPs, SCANs a chofnodion tebyg eraill yn gwbl gludadwy a throsglwyddadwy, a sicrhau eu bod yn cynnwys gwybodaeth o ysgolion blaenorol, gan gynnwys y rheini sydd dramor.</p>	
Ymateb	<p>Cyfeiriwch at 35 uchod.</p> <p>Mae cyfarfod Partneriaeth Awdurdod Lleol y Weinyddiaeth Amddiffyn (MODLAP) wedi'i sefydlu yng Nghymru, sy'n cynnwys SSCE, Cyfarwyddiaeth Plant a Phobl Ifanc y Weinyddiaeth Amddiffyn (DCYP) a Llywodraeth Cymru.</p> <p>Mae'r Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol (ALN) newydd ar gyfer Cymru yn darparu ar gyfer trosglwyddo gwybodaeth ADY rhwng cenhedloedd y DU.</p> <p>Yn yr Alban byddai angen gwneud hyn trwy Gymdeithas y Cyfarwyddwyr Addysg. Nid oes angen diagnosis ar blentyn yn yr Alban i'w alluogi i gael y gefnogaeth sydd ei hangen arno. Byddai rhieni / gofalwyr yn gallu siarad â'r ysgol yr oedd eu plentyn yn ei mynychu i drafod unrhyw anghenion cymorth heb weld unrhyw gynlluniau blaenorol. Byddent yn cael eu hystyried gan yr ysgol, wrth gwrs, pe byddent ar gael.</p>	Wedi'i dderbyn
40	<p>Y Lluoedd Arfog a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wella'r broses o adnabod gofalwyr ifanc o fewn teuluoedd milwrol sy'n gwasanaethu • sicrhau bod cefnogaeth briodol ar gael • darparu gwybodaeth yn uniongyrchol i blant a theuluoedd am y gefnogaeth sydd ar gael • sicrhau bod anghenion addysg, llety a chymorth teuluoedd â gofalwr ifanc yn cael eu hystyried pan fydd yr unigolyn sy'n gwasanaethu yn cael ei aseinio i ardal wahanol. 	Wedi'i dderbyn

Ymateb	<p>Dyrannodd y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) arweinydd gwaith ieuentid arbenigol ar gyfer Gofalwyr Ifanc yn 2019, ac mae pecyn cymorth i weithwyr ieuentid Amddiffyn i adnabod a chefnogi gofalwyr ifanc yn cael ei ddatblygu. Mae rhaglen o waith i sicrhau gwybodaeth a chysylltiadau cryf â phrosiectau Gofalwyr Ifanc allanol ledled y DU o fewn timau Cymorth Cymunedol a Chefnogaeth Lles Ail Linell yn cael ei ddatblygu.</p> <p>Trwy ddarparu Cymorth Ieuentid <i>Airplay</i> a Chlybiau Lles, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn ceisio cefnogi pob plentyn a pherson ifanc, yn benodol y rheini sydd ag anghenion ychwanegol ac sy'n wynebu heriau sylweddol, gan gynnwys gofalwyr ifanc.</p>	
41	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog, ynghyd â'r Llywodraethau Datganoledig, i sicrhau bod gwaith ymchwil yn cael ei gynnal i ehangu dealltwriaeth o'r heriau ychwanegol sy'n wynebu plant Gwasanaeth sydd â chyfrifoldebau gofalu a'r mathau o gefnogaeth sydd eu hangen arnynt.</p>	
Ymateb	<p>Mae Arolwg Gofalwyr 2018 wedi siapio cyfeiriad yn y maes hwn. Fodd bynnag, bydd angen cynnal gwaith ymchwil pellach wedi'i dargedu. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) wrthi'n cynllunio rhaglen ymchwil i esblygu o adolygiadau llenyddiaeth yr MOD ac SCiP o'r DU ac yn fyd-eang.</p> <p>Mae Cefnogi Plant Aelodau'r Lluoedd Arfog mewn Addysg (SSCE) Cymru yn cynnal gwaith ymchwil / arolygon amrywiol, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arolygon ysgolion i archwilio materion, gan gynnwys heriau sy'n wynebu plant Gwasanaeth, cyllid ac ymgysylltu â Chymuned y Lluoedd Arfog; • Grwpiau ffocws gyda phlant Gwasanaeth i archwilio a chofnodi eu profiadau. <p>Mae Cynghrair SCiP / Hwb Cymru yn datblygu blaenoriaethau a gweithgareddau ymchwil ar gyfer plant sydd â chyfrifoldebau gofalu.</p> <p>Gall Llywodraeth yr Alban ystyried cynnwys profiadau plant Gwasanaeth â chyfrifoldebau gofalu a'r Grant Gofalwr Ifanc yn y gwerthusiad llawn o'r Grant sydd i'w gyhoeddi yn 2023.</p>	Wedi'i dderbyn
42	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddileu'r gofyniad i ail-ymgeisio am CEA wrth gael mynediad i'r Chweched Dosbarth i sicrhau parhad addysg breswyl i ddisgyblion sydd eisoes yn derbyn CEA • sicrhau bod penderfyniadau ynghylch cymhwysedd parhaus ar gyfer CEA yn seiliedig ar anghenion addysgol a budd gorau pob plentyn, gyda phwyslais ar 'barhad', wrth reoli'r gost i'r pwrs cyhoeddus. 	Wedi'i dderbyn yn rhannol
Ymateb		

	<p>Bydd unrhyw benderfyniadau ar CEA yn y dyfodol yn cael eu hystyried yn ofalus. Mae angen gwaith pellach i ddeall a fyddai dileu'r gofyniad i ail-ymgeisio am CEA yn niweidiol i rai teuluoedd Gwasanaeth a fyddai felly â llai o amser i wneud trefniadau amgen.</p>	
<p>43</p>	<p>Holl Lywodraethau'r DU i gynnwys lleisiau plant a phobl ifanc y Gwasanaeth yn natblygiad yr holl bolisiau a gwasanaethau cymorth sy'n effeithio arnynt.</p>	
<p>Ymateb</p>	<p>Trwy bolisi Prawf Teuluol y Llywodraeth mae'n ddyletswydd ar swyddogion polisi i gyflwyno persbectif teuluol penodol i'r broses llunio polisi, a sicrhau bod effeithiau posibl ar berthnasoedd a gweithrediadau teuluoedd yn cael eu gwneud yn eglur ac yn cael eu cydnabod yn y broses o ddatblygu polisi newydd.</p> <p>Gan bwysleisio ymrwymiad parhaus y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) i'r agenda bwysig hon, mae'r Adran wedi creu dirprwy gyfarwyddiaeth newydd sy'n canolbwyntio ar bolisi sy'n cefnogi teuluoedd a phlant.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn eisoes yn cyfleu llais pobl ifanc trwy'r Cynllun Plant a Phobl Ifanc Amddiffyn: mae Amcan 5.3 yn cynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc ddatblygu eu sgiliau fel dinasyddion gweithredol trwy gyfrannu at redeg y gwasanaeth, cyfrannu at wneud penderfyniadau polisi a chael llais gwleidyddol. Mae gan Wasanaeth Lles y Fyddin (AWS) weithgor proffesiynol sefydledig ar gyfer Llais Ieuencid gyda chysylltiadau â chydweithwyr y Llynges Frenhinol (RN) a'r Llu Awyr Brenhinol (RAF). Mae gwaith ieuencid a chymunedol arbenigol RN, RAF ac AWS yn darparu fforymau ieuencid lleol, cysylltiadau â strwythurau llais ieuencid lleol ac ymgysylltu â Fforymau Ieuencid y Tri Gwasanaeth. Mae pobl ifanc yn mynychu ac yn cyflwyno ar faterion sy'n effeithio arnynt nhw yng nghyfarfodydd y Bwrdd Amddiffyn Plant a Phobl Ifanc. Mae Cronfa Les y RAF yn cefnogi <i>Airplay Connect</i>, sef fforwm ar-lein trwy Brosiect Cymorth Ieuencid <i>Airplay</i>. Mae AWS yn sicrhau'r etholiad, paratoad a'r hyfforddiant priodol ar gyfer Aelodau Senedd Ieuencid Lluoedd Tramor Prydain, mewn cydweithrediad â Chyngor Ieuencid Prydain. Mae AWS yn ymwneud â datblygu llwyfan llais ieuencid ar y we gydag <i>Army Digital</i> a <i>Defense Digital</i>. Mae'r Ysgrifennydd Amddiffyn yn bwriadu cynnal digwyddiad llais ieuencid yn 2021, yn amodol ar gyfyngiadau Covid-19.</p> <p>O'r cychwyn, mae Cefnogi Plant Aelodau'r Lluoedd Arfog mewn Addysg (SSCE) Cymru wedi ymgysylltu â phlant a theuluoedd Gwasanaeth, trwy straeon digidol, grwpiau ffocws ac arolygon, gan gynnwys yr adroddiad Gwrando ar ein Plant Gwasanaeth 2020.</p> <p>Mae'r <i>Royal Caledonian Education Trust</i> yn bartner elusennol allweddol yn yr Alban ar gyfer cefnogi llais plant a phobl ifanc. Mae Llywodraeth yr Alban wedi nodi camau clir i gynnwys pobl ifanc ymhellach wrth ddarparu polisi / gwasanaeth yn y cynllun gweithredu Cymorth Ychwanegol ar gyfer Dysgu. Yn ogystal, mae'r Llysgenhadon Ifanc dros Gynhwysiant a'r Senedd Ieuencid yn ymwneud â datblygu polisi. Mae Grŵp Cymorth Addysg Lluoedd Arfog yr Alban yn edrych i mewn i weithio ymhellach gyda'r grŵp hwn wrth symud ymlaen.</p>	<p>Wedi'i dderbyn</p>

44	<p>Y Lluoedd Arfog i gasglu gwybodaeth i ddeall sut mae byw gwasgaredig yn effeithio ar yr amser y mae teuluoedd yn ei dreulio yn ychwanegol i Ganllawiau Cytgord arferol.</p>	
Ymateb	<p>Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn parhau i gasglu gwybodaeth a thynnu ar ymchwil bresennol i lywio polisi sy'n cefnogi personél Gwasanaeth a'u teuluoedd. Mae'r ymchwil bresennol yn y maes hwn, sy'n llywio'r adnewyddiad strategaeth, yn cynnwys Prosiect Byw Gwasgaredig y RAF, gwaith ymchwil y <i>Defence Science & Technology Laboratory</i> (DSTL) ar deuluoedd sy'n ddaeryddol wasgaredig, gwaith ymchwil Teuluoedd y Llynges ar wahanu ac adroddiad Ffederasiwn Teuluoedd y Fyddin 2013 ar wahanu daearyddol. Mae Prosiect Map o Angen Prifysgol Northumbria hefyd yn rhoi mewnwelediad gwerthfawr i ôl troed gwasgaredig teuluoedd Gwasanaeth.</p>	Wedi'i dderbyn
45	<p>Yr Adran Addysg i weithio gyda'r Llywodraethau Datganoledig i ystyried sut y gallai eu systemau gwybodaeth rheoli addysg gael eu halinio i alluogi trosglwyddo data sy'n ymwneud â phlant Gwasanaeth yn fwy llyfn, ledled y DU.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Adran Addysg (DfE) wedi bod yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru i gyflwyno baner plant Gwasanaeth yng nghyfrifiad ysgolion Cymru, a hefyd ar ddefnyddio'r Ffeil Trosglwyddo Cyffredin i hwyluso trosglwyddo gwybodaeth am ddisgyblion unigol sy'n symud rhwng ysgolion yng Nghymru a Lloegr. Byddwn yn parhau i ymgysylltu â'r Gweinyddiaethau Datganoledig i rannu arbenigedd ac archwilio posibiliadau ar gyfer datblygu cydweithredol.</p> <p>Mae gwaith yn mynd rhagddo i gasglu data ar nifer y plant Gwasanaeth yng Nghymru. Yna, bydd hwn yn cael ei ddefnyddio i weithio gyda phob gwlad ledled y DU, gan gynnwys darparu metrigau rheolaidd ar blant Gwasanaeth.</p> <p>Mae Llywodraeth yr Alban yn cefnogi rhannu data lle gall hwyluso trosglwyddiadau llyfnach i bob dysgwr. Fodd bynnag, mae gan Lywodraeth yr Alban rai pryderon ynghylch cwrdd yr argymhelliaid hwn ac, ar hyn o bryd, nid yw Llywodraeth yr Alban wedi'i ddarbwyllio o werth na chyflawnadwyedd ailwampio'r systemau rheoli gwybodaeth presennol sydd ar waith ar draws yr awdurdodau lleol i gefnogi hyn. Cyn ymrwymo, byddai Llywodraeth yr Alban yn gwerthfawrogi trafodaeth bellach ynghylch sut olwg fydd ar y system hon, cwrdd unrhyw newidiadau a'r adnoddau gofynnol.</p>	Wedi'i dderbyn

Pennod 5 Nid Partner yn Unig: Heriau a Chyfleoedd Cyflogaeth		
Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
46	Y Weinyddiaeth Amddiffyn a Llywodraethau Datganoledig i barhau i godi ymwybyddiaeth ymysg cyflogwyr trwy'r Cynllun Cydnabod Cyflogwyr o'r sgiliau a'r arbenigedd sylweddol a gynigir gan briod / partneriaid milwrol ac am yr ymrwymiad yng Nghyfamod y Lluoedd Arfog y dylid trin teuluoedd Gwasanaeth yn deg a sicrhau nad ydynt o dan anfantais.	
Ymateb	<p>Fel rhan o adolygiad y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) o'r meini prawf ar gyfer y Cynllun Cydnabod Cyflogwyr (ERS), mae ystyriaeth yn cael ei roi i gryfhau'r pwyslais ar gefnogaeth i bartneriaid. Ers 2020, mae cofrestru gyda Llwyfan Swyddi Teuluoedd y Lluoedd yn rhan o'r 'Meini Prawf Hanfodol' ar gyfer Gwobr Aur ERS, ac mae wedi'i gynnwys ar ffurflen enwebu 2021.</p> <p>Ym mis Tachwedd 2020, lansiodd Llywodraeth Cymru, Busnes yn y Gymuned a Llywodraeth yr Alban 'Manteisio ar dalent teuluoedd Milwrol' - atodiad i'r pecyn cymorth, Manteisio ar dalent Filwrol, a lanswyd yn wreiddiol yn 2017 gan <i>Business In The Community</i> (BITC) Scotland ac yn 2018 gan Busnes Yn Y Gymuned (BITC) Cymru, i dynnu sylw busnesau at y sgiliau a'r profiad sydd gan bartneriaid a phriod personél y Lluoedd Arfog.</p>	Wedi'i dderbyn
47	Y Weinyddiaeth Amddiffyn i gryfhau Cynllun Cydnabod Cyflogwyr Cyfamod y Lluoedd Arfog trwy ei gwneud yn ofynnol i gyflogwyr gefnogi'r teulu milwrol cyfan a rhoi gwobrau i'r rhai sy'n darparu arddangosiad diriaethol o'r ymrwymiad hwn trwy gyfweiliadau swydd a chynigion swyddi.	
Ymateb	<p>Wele argymhelliad 46.</p> <p>Atgyfnerthodd adolygiad y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) o feini prawf y Cynllun Cydnabod Cyflogwyr (ERS) yr angen i ddarparu cefnogaeth i briod a phartneriaid. Mae'r gofyniad i ymuno â <i>Forces Families Jobs</i> (FFJ) hefyd yn hanfodol i unrhyw sefydliadau sy'n gwneud cais i ail-ddilysu eu dyfarniad Aur, sy'n ofynnol bob pum mlynedd. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio'n agos ac yn rheolaidd gyda'r Ffederasiynau Teuluoedd a chyda thîm FFJ ac yn adolygu'r ystadegau ar y rheini sy'n defnyddio'r llwyfan. Mae hyn yn cynorthwyo ein timau ymgysylltu mewnol o ran pa gyflogwyr y dylent eu targedu er mwyn gwella mentrau cyflogaeth ar gyfer holl Gymuned y Lluoedd Arfog. Mae darparu 'cynllun cyfweld gwarantedig' yn cael ei</p>	Wedi'i dderbyn

	friffio i enwebeion ar gyfer y wobwr Aur fel rhywbeth dymunol iawn wrth gydosod eu tystiolaeth ar gyfer y wobwr.	
48	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i herio'r FSB, IOD, CBI a'r Siambrau Masnach i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gymhwyso Cyfamod y Lluoedd Arfog yn fwy effeithiol i bartneriaid personél sy'n gwasanaethu • hwyluso parhad cyflogaeth pan fydd priod / partneriaid yn cael eu hadleoli • dileu gwahaniaethu go iawn a chanfyddedig. 	
Ymateb	<p>Mae Tîm Rheoli Perthynas Amddiffyn (DRM) y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn gweithio'n agos gyda nifer cynyddol o gyrff masnach a phroffesiynol ar draws y sectorau cyhoeddus a phreifat, gan gynnwys pob un o'r rhai a restrir uchod. Mae rheolwyr cyfrifon y Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio i atgyfnerthu pwysigrwydd pob elfen o Gyfamod y Lluoedd Arfog a sut mae'r Cynllun Cydnabod Cyflogwyr yn ymgorffori'r eiriolaeth ar gyfer y garfan honno gan y sefydliadau hynny. Yn hanfodol, mae hyn yn berthnasol i'r sefydliadau hyn yn eu rhinwedd eu hunain fel cyflogwyr, a hefyd y rhan maen nhw'n ei chwarae o ran hyrwyddo'r negeseuon hyn i'w haelodau.</p> <p>Mae gweithgarwch diweddar gyda'r sefydliadau hyn wedi arwain at Siambrau Masnach Prydain (BCC) yn lansio'r Rhwydwaith Siambr Milwrol cenedlaethol i godi proffil Cyfamod y Lluoedd Arfog a'i gymhwyso ar draws yr aelodaeth genedlaethol. Mae prosiect tebyg, <i>ChamberFORCE</i>, eisoes yn rhedeg yn yr Alban yn dilyn cynllun peilot llwyddiannus. Yn ddiweddar, mae'r Ffederasiwn Busnesau Bach hefyd wedi cysylltu â <i>X Forces Enterprise</i> i ffurfio Rhwydwaith 'Cefnogi'r Lluoedd Milwrol mewn Busnes'. Mae <i>X Forces</i> a DRM wedi ymrwymo i fenter negeseuon sydd o fudd i'r ddwy ochr i ymgorffori dealltwriaeth o ofynion arbennig cymuned y Lluoedd Arfog yn aml o ran cyflogaeth priod / partner o fewn Mentrau Bach a Chanolig.</p>	
49	<p>Yr Adran Gwaith a Phensiynau i sicrhau bod staff yn swyddfeydd Canolfan Byd Gwaith yn deall yr heriau y mae symudedd ac adleoli rheolaidd yn eu creu i briod / partneriaid milwrol sy'n ceisio cyflogaeth, ac i'w cynghori a'u cefnogi'n briodol.</p>	
Ymateb	<p>Mae Hyrwyddwyr Lluoedd Arfog yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) yn gweithio gyda staff rheng flaen eraill y DWP i'w cefnogi a chodi ymwybyddiaeth o faterion y Lluoedd Arfog a'r anawsterau penodol y gall aelodau'r gymuned honno eu hwynebu, megis effeithiau adleoli rheolaidd ar briod / partneriaid.</p> <p>Mae rôl yr hyrwyddwyr yn canolbwyntio ar ddatblygu dealltwriaeth drylwyr o'r heriau y mae cymuned y Lluoedd Arfog yn eu hwynebu, gan gynnwys yr heriau i briod / partneriaid milwrol, ac i ddefnyddio'r wybodaeth hon i uwchsgilio cymuned ehangach y DWP / Hyfforddwyr Gwaith sy'n gweithio gyda chwsmeriaid ar y rheng flaen. Mae'r hyrwyddwyr yn datblygu perthnasoedd partneriaeth lleol cryf i sicrhau bod y gefnogaeth gywir ar gael i gwsmeriaid. Mae gan lawer o'r hyrwyddwyr brofiad byw y maen nhw'n dod ag ef i'r rôl ac yn ei rannu gyda chydweithwyr ac unigolion, ar ôl naill ai gwasanaethu eu hunain neu fel priod</p>	Wedi'i dderbyn

	/ partneriaid milwrol. Mae'r hyrwyddwyr yn cefnogi ei gilydd fel cymuned ac yn cael sesiynau misol i rannu eu gwybodaeth a'u profiadau.	
50	Y Lluoedd Arfog i alluogi partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu i fanteisio ar gyfleoedd hyfforddi sydd eisoes ar gael mewn gwersylloedd, lle mae adnoddau'n caniatáu, i hyrwyddo cyfleoedd cyflogaeth i briod / partneriaid.	
Ymateb	Cynhaliwyd gwaith ymchwil i ymarferoldeb trosglwyddo credydau dysgu i bartneriaid a phriod yn y gorffennol, a chafwyd cyngor y byddai hyn gyfystyr â 'Buddion Mewn Da' ac felly'n drethadwy. Os bydd y cyngor hwn yn newid, bydd yr opsiwn yn cael ei ystyried eto. Tan hynny, mae amryw fentrau ar gael sydd wedi'u cynllunio i gefnogi gyrfaoedd partneriaid a phriod ac i'w helpu i ddod o hyd i waith. Mae'r Ffederasiynau Teuluoedd yn gweithio mewn partneriaeth â'r Weinyddiaeth Amddiffyn i ddatblygu llwybr cyflogaeth sy'n nodi'n glir pa gefnogaeth sydd ar gael ar wahanol gamau. Ym mis Tachwedd 2020 lansiodd y Weinyddiaeth Amddiffyn y Cynllun Peilot Rhaglen Cymorth Gyrfa Partner, gan ddarparu cyngor a chefnogaeth ar-lein bwrpasol i bartneriaid wrth eu paratoi i ailymuno â'r gweithle.	Wedi'i dderbyn
51	Y Weinyddiaeth Amddiffyn i annog Barclays a chyflogwyr eraill i hyrwyddo Cyfamod y Lluoedd Arfog a hyrwyddo partneriaeth gyda'r Lluoedd Arfog i ddatblygu mentrau cyflogaeth ar gyfer priod a phartneriaid.	
Ymateb	Mae eiriolaeth Cyfamod y Lluoedd Arfog yn faen prawf allweddol ar gyfer datblygu Cynllun Cydnabod Cyflogwyr (ERS) y Weinyddiaeth Amddiffyn, ac mae eisoes ar y gweill. Mae'r ERS yn cael ei adolygu ar hyn o bryd, a bydd yr adolygiad yn cynnwys awgrymiadau o ran meini prawf cyflogaeth partneriaid.	Wedi'i dderbyn
52	Y Weinyddiaeth Amddiffyn a Llywodraethau Datganoledig i gefnogi datblygiad llwyfan <i>Forces Families Jobs</i> i fod "y lle" i gael gwybodaeth, cyngor, arweiniad, hyfforddiant a chyfleoedd gwaith o ansawdd uchel, a chymorth cyflogaeth i bartneriaid.	
Ymateb	Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn gwbl gefnogol o lwyfan ardderchog <i>Forces Families Jobs</i> (FFJ), gan ei hyrwyddo trwy ei rwydweithiau amrywiol a chyda rhanddeiliaid ar ei Grŵp Llywio Cyflogaeth Partneriaid. Fel y mae'r argymhellion yn awgrymu, mae gan y llwyfan ran bwysig i'w chwarae fel canolbwynt ar gyfer darparu cyngor cyffredinol, arweiniad a gwybodaeth ar gyflogaeth partneriaid a chymorth gyrfa. Ers 2020, mae cofrestru gyda FFJ yn rhan o'r 'Meini Prawf Hanfodol' ar gyfer Gwobr Aur ERS, ac mae wedi'i chynnwys yn ffurflen enwebu 2021.	Wedi'i dderbyn

	<p>Mae templed llofnodwr Cyfamod y Lluoedd Arfog diwygiedig, a gyhoeddwyd yn ddiweddar, yn cynnwys manylion FFJ ac mae'r holl reolwyr cyfrifon cenedlaethol a rhanbarthol yn derbyn diweddariad misol ar FFJ.</p> <p>Ers 2020, mae FFJ yn cynnwys dolen at wefan Swyddi'r Gwasanaeth Sifil. Mae sawl adran o'r llywodraeth hefyd yn hysbysebu swyddi ar y wefan yn uniongyrchol.</p> <p>Lansiodd Llywodraeth Cymru, gan weithio gyda'r Ffederasiynau Teuluoedd, wefan Swyddi Teuluoedd y Lluoedd Arfog yng Nghymru yn 2019. Y wefan hon yw'r lle i aelodau teulu personél sy'n gwasanaethu. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i hyrwyddo hyn.</p> <p>Rhestrir manylion Porth FFJ ar offeryn darpariaeth genedlaethol DWP, a ddefnyddir gan staff yr Adran Gwaith a Phensiynau i nodi swyddi a chymorth cyflogadwyedd i Gymuned y Lluoedd Arfog. Mae rhwydwaith Hyrwyddwyr y Lluoedd Arfog yr Adran Gwaith a Phensiynau yn hyrwyddo FFJ i gyn-filwyr a'u teuluoedd ac yn codi ymwybyddiaeth o'r gwasanaeth ymhlith Hyfforddwyr Gwaith yn eu cyfarfodydd swyddfa rheolaidd.</p> <p>Mae timau ymgysylltu lleol yr Adran Gwaith a Phensiynau yn annog y cyflogwyr y maen nhw'n gweithio gyda nhw i ymuno â Chyfamod y Lluoedd Arfog ac i ddefnyddio FFJ. Mae'r DWP hefyd yn gwneud hyn ar lefel genedlaethol; mae llawer o gyfrifon y cyflogwyr a reolir gan y DWP yn defnyddio FFJ; er enghraifft, mae <i>BT Open Reach</i> yn defnyddio'r Porth i annog ceisiadau gan gyn-filwyr ac aelodau o'u teulu fel rhan o ymgyrch newydd ar gyfer cyfleoedd gwaith peirianeg sifil.</p> <p>Ar hyn o bryd, mae swyddi Llywodraeth yr Alban yn cael eu hysbysebu ar <i>Work for Scotland</i> trwy FFJ. Wrth symud ymlaen, byddwn yn edrych ar gyfleoedd i ehangu hyn ar draws gweddill y sector cyhoeddus yn yr Alban.</p>	
53	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i gynnal gwerthusiad cynhwysfawr o'r rhaglen cymorth i bartneriaid diwygiedig sy'n caniatáu dealltwriaeth bellach o'r ysgogwyr ar gyfer cyfranogi, y deilliannau o ran derbyn cyflogaeth, cynaliadwyedd a boddhad, a'r effeithiau ar gadw.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae cynllun peilot y Rhaglen Cymorth Gyrfa Partneriaid, a lansiwyd ym mis Tachwedd 2020, yn rhedeg hyd at ddiwedd mis Mai 2021. Bydd pennaeth y tîm <i>Defence People Research and Evidence</i> (CDPRE) yn cynnal gwerthusiad cynhwysfawr o'r rhaglen yn erbyn y DPAau cytunedig i ystyried a oes ganddo werth parhaus i bartneriaid a phriod. Bydd yn bwysig mesur gwerth yn ofalus yng nghyd-destun ehangach pandemig Covid-19.</p>	Wedi'i dderbyn
54	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i alluogi partneriaid milwrol i wneud cais am swyddi gwasanaeth sifil 'bylchog' trwy borth <i>Forces Families Jobs</i> lle bo hynny'n briodol a phan fydd swydd yn parhau i fod yn wag.</p>	Wedi'i dderbyn

<p>Ymateb</p>	<p>Mae llwyfan <i>Forces Families Jobs</i> (FFJ) bellach wedi'i gysylltu â llwyfan Swyddi'r Gwasanaeth Sifil. Gan fod recriwtio'r Gwasanaeth Sifil yn “deg ac agored”, mae gan bartneriaid lwybr sydd eisoes wedi'i sefydlu i wneud cais.</p> <p>Yng ngoleuni pandemig Covid-19 a'r newid i weithio o bell, bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio gyda Swyddfa'r Cabinet a'r llywodraeth ehangach i ystyried a oes lle i wneud gwell defnydd o'r gronfa dalent partneriaid a phriod eang sydd ar gael ledled y DU a thramor.</p>	
<p>55</p>	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gynnal asesiad o'r galw am ofal plant gan deuluoedd milwrol sy'n byw ar, neu yng nghyffiniau, pob sefydliad milwrol yn y DU • annog sefydlu cyfleusterau meithrin a gofal plant fforddiadwy ym mhob sefydliad milwrol lle bynnag y dangosir bod galw, a lle byddai'n galluogi parhad darpariaeth gofal plant ac yn hwyluso partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu i geisio am, a derbyn cyflogaeth • cydweithio'n agos ag ysgolion lleol o ran darpariaeth clybiau cyn ac ar ôl ysgol • cefnogi teuluoedd sydd â cheisiadau 'hawl i ofyn', a darparu tystiolaeth sy'n cyfleu anghenion y gymuned filwrol leol i ysgolion • darparu tystiolaeth i awdurdodau lleol i'w caniatáu nhw i ymgorffori anghenion gofal plant <p>Gwasanaeth yn eu prosesau asesu digonolrwydd statudol a'u cynlluniau gweithredu</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwneud hi'n orfodol i Swyddogion Rheoli gwblhau'r Aseidiadau Anghenion Cymunedol. 	
<p>Ymateb</p>	<p>Mae'r Ysgrifennydd Amddiffyn wedi ymrwymo'n bersonol i fynd i'r afael â'r heriau y mae teuluoedd Gwasanaeth yn eu hwynebu o ran gofal plant, gan danlinellu'r ymrwymiad hwn wrth gyflwyno'r cynllun peilot gofal plant cofleidiol ym mis Medi 2020. Gan gyflawni ymrwymiad maniffesto, mae'r cynllun peilot yn ariannu gofal plant cyn ac ar ôl ysgol i deuluoedd Personél gwasanaeth sydd wedi'u haseinio i RAF High Wycombe, RAF Halton, Garsiwn Catraeth ac ardal Plymouth Naval. Bydd gwerthusiad y cynllun peilot yn darparu tystiolaeth i brofi'r hyn y mae teuluoedd ei eisiau a llywio dyluniad darpariaeth yn y dyfodol.</p> <p>Ochr yn ochr â'r cynllun peilot, cyfarwyddodd yr Ysgrifennydd Amddiffyn y dylid creu Tîm Cymorth Gofal Plant i fynd i'r afael â'r her gofal plant ehangach. Mae'r tîm yn cefnogi sefydliadau lleol i gynnal Aseidiadau Anghenion Cymunedol ac yn gweithio gyda'r Ffederasiynau Teuluoedd i wella dealltwriaeth o'r materion penodol y mae teuluoedd yn eu hwynebu gyda gofal plant. Yn ogystal, mae'r tîm yn cynghori Gorchmynion lleol i weithio gyda rhieni, ysgolion ac awdurdodau lleol; tra bod staff chwarae arbenigol, ieuenctid a chymunedol hefyd ar gael i gynorthwyo.</p> <p>Mae gwaith ar adolygu'r Cynnig Gofal Plant yn cael ei ddatblygu ac mae dadansoddiad bwlch o'r rhaglenni cymorth presennol i rieni ym maes addysg a hyfforddiant ar y gweill.</p>	<p>Wedi'i dderbyn</p>

Mae'r broses Datblygu Cymunedol, gan gynnwys Dadansoddiad Anghenion Cymunedol, yn cael ei chynnal gan staff proffesiynol mewn ymgynghoriad â'r gymuned leol, y Gadwyn Orchymyn a darparwyr lles eraill. Bydd adolygiad o'r broses yn cael ei gynnal yn rheolaidd i brofi effeithiolrwydd ac addasrwydd i'r diben.

Yn Lloegr mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cefnogi rhieni i gysylltu ag ysgol eu plentyn, gan weithredu polisi'r Adran Addysg ar "yr hawl i ofyn am" fynediad i ofal cofleidiol.

Yn yr Alban mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cefnogi rhieni i gysylltu â Rhwydwaith Gofal Allan o Ysgol yr Alban sy'n darparu arweiniad i rieni a darparwyr gofal y tu allan i'r ysgol. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cynghori Canolfannau Lleol i weithio gyda rhieni, ysgolion ac awdurdodau lleol.

Cyhoeddodd Llywodraeth yr Alban fframwaith drafft ar gyfer Gofal y Tu Allan i Ysgol ar gyfer ymgynghori yn 2019, ac mae wedi ymrwmo i ddatblygu fframwaith strategol terfynol ar gyfer plant oed ysgol.

Mae Llywodraeth Cymru yn cynnal trafodaethau gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn ynghylch cefnogi darparwyr gofal plant a sut y gallant gynnig gwasanaethau i deuluoedd y lluoedd arfog.

Er mwyn clywed llais yr ieuenctid, ymgynghorir â phlant a phobl ifanc ar eu profiad o ddarpariaeth ar ôl ysgol a gwyliau, er mwyn deall eu hanghenion yn well ac ansawdd y ddarpariaeth y maent yn ei dderbyn. Mae gwaith cydweithredol rhwng Gwasanaethau unigol, dan arweiniad Plant a Phobl Ifanc Amddiffyn ac aelodau staff chwarae, ieuenctid a chymunedol arbenigol, wedi'i gynllunio ar gyfer rhaglen ymgynghori haf 2021.

Mae'r Cynnig Ieuenctid Amddiffyn, a weinyddir trwy ddarpariaeth anghofrestredig a ariennir gan y sector elusennol, hefyd yn cynnwys 14 diwrnod o ddarpariaeth gwyliau (lle mae adnoddau ar gael).

Yng Nghymru, gall pob plentyn sy'n mynychu ysgol gynradd a gynhelir gan awdurdod lleol gael brecwast am ddim yn yr ysgol, os yw eu hysgol yn darparu brecwastau am ddim. Os nad yw eu hysgol yn darparu brecwastau am ddim, gall rhieni ofyn a allent ddechrau eu darparu. Rhaid i awdurdodau lleol ddarparu brecwastau am ddim i ysgolion os bydd yr ysgolion yn gofyn amdanynt, oni bai ei bod yn afresymol gwneud hynny. <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2018-03/free-breakfast-in-primary-schools.pdf>

Darperir rhaglenni preswyl wythnos o hyd heb eu hariannu'n gyhoeddus, ar sail tri gwasanaeth, dan arweiniad gweithwyr ieuenctid arbenigol. Mae gan Wasanaeth Lles y Fyddin gyllid ar gael rhwng 2021-2023 trwy Gronfa Les y Fyddin ac mae angen cyllid pellach ar gyfer lleoedd RN a RAF.

56	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ystyried ffyrdd y gellir mynd i'r afael â'r amrywiadau mewn costau gofal plant mewn gwahanol ganolfannau ac ardaloedd fel nad yw teuluoedd sy'n cael eu symud o amgylch y DU o dan anfantais a bod cyflogaeth priod / partner yn cael ei hwyluso.</p>	
Ymateb	<p>Bydd ymrwymiad yr Ysgrifennydd Amddiffyn i ariannu gofal plant cyn ac ar ôl ysgol yn helpu i fynd i'r afael â'r mater o fforddiadwyedd ac amrywiad mewn costau rhanbarthol. Mae'r mater hwn hefyd yn rhan o gylch gwaith y Tîm Cymorth Gofal Plant, ond edrychir arno yn y tymor canolog i'r tymor hwy a'i gynnwys fel rhan o'r Cynllun Gweithredu a Strategaeth Teuluoedd.</p> <p>Mae'r tri Gwasanaeth unigol yn ystyried her gofal plant o'u safbwyntiau eu hunain ac yn ymgysylltu â'r Tîm Cymorth Gofal Plant canolog. Mae'r Llu Awyr Brenhinol yn datblygu strategaeth gaffael meithrin y mae'n gobeithio y bydd yn mynd i'r afael â rhai o'r pryderon sy'n gysylltiedig â'r 'loteri cod post' canfyddedig. Bydd y dull a'r gwersi yn cael eu rhannu gyda'r Tîm Arweinyddiaeth Pobl Filwrol.</p>	Wedi'i dderbyn
57	<p>Yr Adran Addysg a'r Llywodraethau Datganoledig i sicrhau bod gweithwyr proffesiynol gofal plant yn cael gwybodaeth / hyfforddiant i wella dealltwriaeth o anghenion plant Gwasanaeth a heriau penodol y ffordd o fyw filwrol.</p>	
Ymateb	<p>Mae gwaith ar y gweill mewn ymateb i Bapur Gwyrdd Darpariaeth Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc ar y cyd yr Adran Addysg (DfE) / Yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (DHSC), sy'n nodi tair elfen graidd ar gyfer trosglwyddo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creu Timau Cymorth Iechyd Meddwl (MHSTs) i gyflwyno arbenigedd iechyd meddwl a chryfhau'r gefnogaeth bresennol mewn lleoliadau addysg, pontio'r bwll rhwng addysg a'r GIG a datblygu dull mwy cydweithredol o fynd i'r afael â materion iechyd meddwl ymhlith plant a phobl ifanc. • Ehangu a thrawsnewid Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc y GIG i sicrhau bod pobl ifanc yn gallu cael gaffael ar gymorth yn gyflym ac yn hawdd. Mae hyn yn cael ei brofi trwy'r cynllun peilot aros pedair wythnos ac mae hefyd yn cael ei gyflawni trwy ymrwymiad Cynllun Tymor Hir y GIG i ehangu gwasanaethau iechyd meddwl i blant a phobl ifanc. • Mae sefydlu dull cyffwrdd o ymdrin ag iechyd meddwl a lles mewn ysgolion a cholegau, gan gynnwys hyfforddi uwch arweinydd iechyd meddwl, yn arwain at gefnogi ymgorffori ethos iechyd meddwl integredig, cadarnhaol mewn lleoliadau addysgol. 	Wedi'i dderbyn

Yn 2018/19 lansiodd 59 MHST mewn 25 ardal ledled y wlad. Mae'r timau hyn bellach yn weithredol. Mae deuddeg o'r safleoedd hyn hefyd yn treialu amser aros pedair wythnos o hyd. Yn 2019/20, comisiynwyd 123 MHST ychwanegol mewn 57 ardal arall. Mae'r timau hyn yn eu cyfnod sefydlu ac, er gwaethaf y pandemig, dylent ddod yn gwbl weithredol yn ystod 2020/21. Gwnaed cynnydd da ar yr ymrwymiad i gyrraedd 20% i 25% o'r boblogaeth oed ysgol erbyn 2023.

Mae'r Gweithgor Iechyd Teuluoedd, a arweinir gan DHSC, wedi cyfarfod â'r tîm DfE / DHSC ar y cyd i drafod cynnwys anghenion teulu Gwasanaeth yn y canllawiau a roddir i MHSTs, ac mae'r ddeialog hon yn parhau.

Mae Llywodraeth yr Alban yn cydnabod yr angen i gefnogi plant o amrywiaeth o wahanol gefndiroedd i sicrhau profiadau dysgu o ansawdd uchel i bob plentyn. *Realising the Ambition* (cyhoeddwyd 2020) yw'r canllaw ymarfer cenedlaethol ar gyfer blynyddoedd cynnar yn yr Alban. Mae'r canllaw hwn yn canolbwyntio ar ymlyniad a datblygiad plant ac mae'n cefnogi ymarferwyr Dysgu Cynnar a Gofal Plant (ELC) i ddeall anghenion pob plentyn a'u teuluoedd. Mae'n cynnwys arweiniad ar gefnogi plant fel unigolion a chydabod y diwylliant sy'n amgylchynu'r plentyn. Anogir ymarferwyr i geisio Datblygiad Proffesiynol Parhaus sy'n cefnogi'r plant sydd o fewn eu gofal.

Mae Llywodraeth yr Alban wedi cynhyrchu cyfeirlyfr ar-lein o DPP sydd ar gael i'r sector. Gellir cofrestru unrhyw hyfforddiant sydd ar gael i'r sector ELC yn y cyfeirlyfr hwn, a disgwylir i ymarferwyr sicrhau eu bod wedi ymgymryd â hyfforddiant digonol i gefnogi anghenion penodol y plant sydd yn eu gofal.

Bydd awdurdodau lleol yng Nghymru yn cynnal Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant (CSA) llawn yn 2022 i asesu'r cyflenwad a'r galw am ofal plant yn eu hardaloedd. Bydd angen i'r Asesiadau gynnwys gwybodaeth am y rhwystrau sy'n wynebu rhieni sy'n gweithio wrth gael mynediad at ofal plant. Gellir defnyddio unrhyw dystiolaeth y gall y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog ei darparu i awdurdodau lleol i hysbysu'r CSA i helpu awdurdodau lleol i ddatblygu cynlluniau gweithredu i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau yn argaeledd gofal plant ar gyfer teuluoedd Gwasanaeth yn eu hardaloedd.

Rydym wrthi'n cynnal trafodaethau gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn ynghylch cefnogi darparwyr gofal plant a sut y gallant gynnig gwasanaethau i deuluoedd y lluoedd arfog.

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod mai gofal plant yw un o'r heriau mwyaf sy'n wynebu rhieni sy'n gweithio yng Nghymru. Trwy ein Cynnig Gofal Plant, a ariennir gan Lywodraeth Cymru, rydym yn darparu 30 awr yr wythnos o addysg gynnar a gofal plant a ariennir gan y llywodraeth i rieni sy'n gweithio plant tair a phedair oed, am hyd at 48 wythnos y flwyddyn. Mae'r gefnogaeth hon ar gael ar draws yr holl awdurdodau lleol yng Nghymru a gall rhieni sy'n gweithio ei chyrru. Mae teuluoedd gwasanaeth yn gallu cyrru'r cynnig hwn.

58	<p>Y Lluoedd Arfog i annog a hwyluso priod / partneriaid milwrol i hyfforddi mewn gofal plant a / neu hyfforddi mewn gwarchod plant, os ydynt yn dymuno gwneud hynny, yn unol â chefnogaeth y Strategaeth Gofal Plant Amddiffyn.</p>	
Ymateb	<p>Bydd Tîm Cymorth Gofal Plant y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn ymgysylltu â'r Gwasanaethau unigol i edrych ar opsiynau i ddarparu cefnogaeth ychwanegol. Gall Grŵp Llywio Cyflogaeth Partneriaid y Weinyddiaeth Amddiffyn, sy'n cynnwys sefydliadau academaidd allweddol fel Prifysgol Wolverhampton a'i rhaglen, <i>Support Unsung Heroes</i>, hefyd gynorthwyo i gefnogi'r argymhelliad hwn.</p> <p>Er bod Cymdeithas y RAF (RAFA) wedi sefydlu 'RAFA Kidz' yn bennaf i ddarparu gofal plant ar orsafoedd, mae hefyd yn cynnig hyfforddiant gwarchod plant ar gyfer priod a phartneriaid milwrol. Mae hyfforddiant yn y lleoliadau 'RAFA Kidz' yn cynnwys cynllun tebyg i brentisiaeth y bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn ystyried ei gefnogi mewn egwyddor. Bydd yn dibynnu a oes gan leoliadau brentisiaid yn barod a beth yw'r angen ym mhob meithrinfa. Mae hyd yr hyfforddiant yn pennu'r cymhwyster. Un yw'r dystysgrif gwarchod plant, a'r llall yw Ymarferydd Blynnyddoedd Cynnar.</p>	Wedi'i dderbyn
59	<p>Y tri Gwasanaethau unigol i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ystyried natur cyflogaeth partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu wrth adleoli'r partner sy'n Gwasanaethu a sicrhau bod cyfnod o amser yn cael ei neilltuo i reoli newid o ran cyflogaeth (gan gynnwys cadw SFA) • adolygu'r angen am leoliadau mynych bob dwy neu dair blynedd ac ystyried a ellid ail-lunio'r model milwrol cyfredol er mwyn caniatáu i deuluoedd aros yn hirach mewn un lleoliad neu ardal gymudadwy heb gyfaddawdu ar effeithiolrwydd gweithredol. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn derbyn yr angen i gomisiynu darn o waith i gychwyn edrych ar ddull mwy hyblyg o'r broses rheoli gyrfa a'r goblygiadau i deuluoedd Gwasanaeth a phartneriaid / priod. Bydd goblygiadau amseru ac adnoddau'r gwaith hwn yn cael eu hystyried trwy Gynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd.</p> <p>Trwy raglenni gwaith amrywiol, mae strwythurau gyrfaedd milwrol yn cael eu hadolygu a'u haddasu i sicrhau bod y ffordd yr ydym yn rheoli, cadw a datblygu ein pobl yn cefnogi proses rheoli gyrfa fwy hyblyg ac ystwyth.</p>	

	Gall Rheolwyr Gyrfa aseinio am unrhyw gyfnod, yn unol â chanllawiau polisi. O dan y Model Cyflogaeth Newydd, mae swyddogion yn cael eu haseinio fel mater o drefn am dair blynedd a Masnachwyr Tir am bum mlynedd. Fodd bynnag, bydd Rheoli Gyrfa yn ystyried ceisiadau gan unigolion am estyn teithiau, ail-deithiau ac aseiniadau newydd yn yr un lleoliad daearyddol, ar y ddealltwriaeth y bydd angen y Gwasanaeth bob amser yn cael ei flaenoriaethu a bod yn rhaid i'r cyfle hwnnw i aseinio fod ar gael i bawb.	
60	Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i annog gwaith ymchwil i ddeall anghenion gofal plant blynyddoedd cynnar y Lluoedd Arfog ac i ganfod yr arfer mwyaf priodol sy'n seiliedig ar dystiolaeth y dylai'r sector ei ddefnyddio i wella agweddau cadarnhaol darpariaeth gofal plant, lliniaru unrhyw risgiau, ac annog rhannu arfer da ar draws cymuned y Lluoedd Arfog.	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Bydd Tîm Cymorth Gofal Plant y Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio gyda'r Gwasanaethau unigol i ddeall anghenion gofal plant blynyddoedd cynnar ymhlith y gymuned filwrol.	
61	Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i sicrhau gwerthusiad cadarn o'r mentrau cyflogaeth unigol i asesu'r rôl y maent yn ei chwarae wrth gefnogi partneriaid nad ydynt yn gwasanaethu, yr adnoddau sydd eu hangen arnynt, nifer y partneriaid y gallant eu cefnogi a'r galw am eu defnyddio, eu heffeithiolrwydd wrth hyrwyddo a chynnal cyflogaeth a deilliannau eraill mewn perthynas â boddhad a lles partneriaid, y strwythurau llywodraethu priodol, a'u heffaith ar gyfraddau cadw.	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Trwy'r Grŵp Llywio Cyflogaeth Partneriaid (PESG), mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r Ffederasiynau Teuluoedd i ddatblygu llwybr gyrfa i bartneriaid a fydd yn darparu eglurder ar yr ystod o ddarpariaeth sydd ar gael ar draws y sector. Yn ogystal, bydd PESG yn ystyried gwerthuso Rhaglen Cymorth Gyrfa Partneriaid (PCSP) y Weinyddiaeth Amddiffyn yng nghyd-destun pa gynlluniau cymorth eraill sydd ar gael. Bydd y darn hwn o waith yn helpu i nodi'r galw am raglenni sy'n bodoli eisoes, ynghyd ag unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth, i helpu i fireinio mentrau yn y dyfodol, gan gynnwys PCSP.	

62	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn, trwy'r Grŵp Llywio Cyflogaeth Partneriaid, i ddatblygu gwell dealltwriaeth o'r hyn sy'n gweithio orau i bartneriaid / priod milwrol, a meithrin cydweithredu a chydgysylltu mentrau i hwyluso cefnogaeth cyflogaeth partner wedi'i chydlynu'n well ar draws cenhedloedd y DU.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Trwy'r Grŵp Llywio Cyflogaeth Partneriaid, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r Ffederasiynau Teuluoedd i ystyried y tirwedd cefnogaeth partneriaid a datblygu llwybr i helpu partneriaid a phriod i dramwyo'r hyn sydd ar gael.</p>	

Pennod 6 Iechyd a Llesiant: Gofalu am Deuluoedd Milwrol		
Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
63	<p>Gwasanaeth Iechyd Gwladol Lloegr ac <i>NHS Improvement</i>, GIG yr Alban, GIG Cymru ac Iechyd a Gofal Cymdeithasol Gogledd Iwerddon i sicrhau bod taflenni gwybodaeth, arweiniad a chyngor gorau ar gyfer darparu gofal iechyd i deuluoedd Gwasanaeth yn cael ei ddarparu i bob meddyg teulu yn y DU.</p>	
Ymateb	<p>Yn Lloegr, mae GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> wedi cynhyrchu dogfen cyngor gorau ar gyfer meddygon teulu. Mae hwn wedi'i ddrafftio mewn cydweithrediad â'r Ffederasiynau Teuluoedd Gwasanaeth a'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Defnyddir canfyddiadau ymgysylltiad diweddar teuluoedd y Lluoedd Arfog i lywio a chryfhau'r ddogfen hon ymhellach. Rhagwelir y bydd y rhain yn cael eu cyhoeddi yng ngwanwyn 2021. Mae gwybodaeth am deuluoedd gwasanaeth hefyd wedi'i chynnwys yn y deunydd achredu meddygfeydd teulu cyfeillgar i gyn-filwyr, sydd bob amser yn y broses o gael ei adnewyddu i'w gwneud yn fwy cynhwysol i gymuned ehangach y lluoedd arfog, gan gynnwys teuluoedd gwasanaeth a chyn-filwyr.</p> <p>Mae Llywodraeth yr Alban yn hapus i gynnwys hyn mewn sgysiau gyda Byrddau'r GIG a rhanddeiliaid eraill fel mater o drefn wrth symud ymlaen.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda phartneriaid i archwilio datblygiad adnodd ar gyfer Cymru, er bod ei gyflwyniad ar draws Byrddau Iechyd wedi'i ohirio yn ystod pandemig Covid-19. Bydd swyddogion Iechyd Llywodraeth Cymru yn adolygu canllawiau cylchlythyr Iechyd Cymru â Blaenoriaeth Glinigol a darpariaeth gwybodaeth.</p>	Wedi'i dderbyn

Yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (DHSC) a'r Llywodraethau Datganoledig i'w gwneud yn ofynnol i feddygon teulu drosglwyddo cofnodion yn gyflym pan fydd teuluoedd Gwasanaeth yn cael eu hadleoli.

Yn Lloegr, ers 2018, mae system GP-2-GP yn caniatáu trosglwyddo cofnodion iechyd electronig cleifion yn uniongyrchol, yn ddiogel, ac yn gyflym rhwng eu meddygfeydd hen a newydd, pan fyddant yn newid meddygon teulu. Mae hyn yn gwella gofal cleifion trwy sicrhau bod cofnodion meddygol llawn a manwl ar gael i feddygfeydd, ar gyfer ymgynghoriadau cyntaf a diweddarach claf newydd.

Mae *GP Connect* yn galluogi meddygfeydd i wneud apwyntiadau ar gyfer cleifion mewn meddygfeydd eraill, ac i'r meddygon teulu hynny gael mynediad at fersiynau "darllen yn unig" o gofnodion y cleifion. Gofynnir yn benodol i gleifion yn y man gofal a ydyn nhw'n hapus i'w cofnod gael ei gyrchu.

Yn ogystal, mae GIG Lloegr / *NHS Improvement* wedi bod yn gweithio ar adolygiad o wella mynediad at wasanaethau gofal sylfaenol, gan gydweithio â rhanddeiliaid. Prif amcanion yr adolygiad yw ystyried sut i wella mynediad at wasanaethau practis cyffredinol yn ystod oriau gwaith arferol a gyda'r nos ac ar benwythnosau (y tu allan i oriau gwaith); lleihau'r amrywiadau ym mhrofiadau cleifion ledled y wlad a lleihau'r anghydraddoldebau mynediad i grwpiau penodol mewn cymdeithas. Roedd yr adolygiad i fod i gael ei gwblhau yn Haf 2021, er y gallai hyn fod wedi cael ei effeithio gan y pandemig. Cafodd camau cychwynnol yr adolygiad eu cynnwys yn y cytundeb contract meddygon teulu, a gafodd ei ddiweddarau ar gyfer 2020/21, gan gynnwys ymrwymiad i sefydlu Rhaglen Gwella Mynediad at Feddygon Teulu.

Bydd *Project Cortisone* y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD), sydd i fod i gael ei gyflwyno yn 2021, hefyd yn helpu teuluoedd sydd wedi'u cofrestru gydag Unedau Gofal Sylfaenol Amddiffyn (mae systemau TG *GP-to-NHS* y Weinyddiaeth Amddiffyn yn annibynnol ac, ar hyn o bryd, yn defnyddio papur ar gyfer trosglwyddo nodiadau cleifion).

Yng Nghymru, mae trosglwyddo cofnodion corfforol yn cael ei drin yn ganolog gan Bartneriaeth Gwasanaethau a Rennir GIG Cymru, sy'n sicrhau gwasanaeth diogel a chyson. Er bod systemau ar waith i ganiatáu trosglwyddo cofnodion cleifion electronig yn ddiogel rhwng meddygfeydd teulu, mae cyflenwyr systemau clinigol yn gweithio i ddatblygu gwelliannau lle mae'r trosglwyddiad rhwng gwahanol systemau clinigol. Mae meddygon teulu yn ymwybodol o'r angen i drosglwyddo cofnodion yn brydlon; mae hon yn ddyletswydd broffesiynol.

Mae Llywodraeth yr Alban yn cefnogi'r argymhelliad hwn. Byddai angen mewnbwn gan Ofal Sylfaenol o ran cyflenwi, rhag ofn y bydd unrhyw faterion yn ymwneud â'r contract meddyg teulu. Mae Llywodraeth yr Alban wedi sicrhau bod gwybodaeth iechyd yn y pecyn '*Welcome to Scotland*' yn gyfredol ac yn cynnwys gwybodaeth ar sut i gofrestru gyda meddygon teulu a deintyddion. Yn ogystal, mae Llywodraeth yr Alban yn cymryd rhan yn y grŵp llywio traws-sefydliad cysylltedd TG, *Defence Primary Health Care (DPHC) Scotland/NHS Scotland*.

Wedi'i
dderbyn

GIG Lloegr / NHS Improvement, GIG yr Alban, GIG Cymru ac Iechyd a Gofal Cymdeithasol Gogledd Iwerddon i wneud hi'n ofynnol bod meddygol teulu:

- yn atgyfnerthu'r cynllun achredu meddygfeydd teulu cyfeillgar i gyn-filwyr i gynnwys teuluoedd milwrol sy'n Gwasanaethu
- yn gofyn yn rheolaidd a yw oedolion a phlant yn aelodau o deulu milwrol sy'n gwasanaethu
- yn nodi practisiau meddygon teulu / deintyddol blaenorol ar gyfer trosglwyddo data iechyd sy'n ymwneud â theuluoedd milwrol, gan gynnal gofynion cyfrinachedd, fel y nodwyd yng Nghyfamod y Lluoedd Arfog

Yn Lloegr:

- Mae adnoddau cynllun achredu meddygon teulu cyfeillgar i gyn-filwyr yn cynnwys gwybodaeth am deuluoedd milwrol sy'n gwasanaethu. Mae hyn bob amser yn cael ei ddatblygu ymhellach fel rhan o adnewyddu deunyddiau achredu fel mater o drefn.
- Mae ffurflen gofrestru meddygon teulu GMS1, sydd wedi'i diweddarau, yn cynnwys cwestiwn i feddygon teulu ofyn a yw'r claf yn perthyn i aelod o'r Lluoedd Arfog. Fodd bynnag, mae'r ffurflen hon yn wirfoddol o safbwynt y claf. Fel rhan o'r taflenni gwybodaeth cyngor gorau, byddwn yn ailadrodd yr angen i ofyn a chofnodi'r wybodaeth hon.
- Ar gyfer cofnodion meddygon teulu, mae'r mater hwn yn dibynnu a yw'r teulu wedi'i gofrestru ar hyn o bryd gan DPHC, neu wedi'i gofrestru â meddyg teulu'r GIG (gweler sylw 64 *Cortisone*).

Ar gyfer Gofal Iechyd Sylfaenol Amddiffyn, bydd yr un rheolau a phrosesau â Phersonél Gwasanaeth sy'n gadael yn berthnasol. Nes bod *Project Cortisone* yn weithredol, mae hon yn broses sy'n cael ei gyrru gan bapur yn bennaf.

Ar gyfer teuluoedd sydd eisoes â meddyg teulu GIG, bydd eu nodiadau'n cael eu trosglwyddo'n awtomatig i'r meddyg teulu GIG newydd wrth symud, fel y crybwyllwyd yn yr ymateb i argymhelliad 64.

Byddwn yn ymchwilio ymhellach i fanylion trosglwyddo cofnodion Deintyddol. Yn ddiweddar, gwnaeth GIG Lloegr / NHS Improvement a'r Ffederasiynau Teuluoedd ddarn addysgol i Orthodeintyddion ar yr angen i barhau â thriniaeth i deuluoedd pan fydd personél milwrol yn symud o gwmpas. Ar hyn o bryd, mae rhanbarthau yn ymgymryd â chaffaeliadau orthodonteg, ac mae'r fanyleb yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr drosglwyddo cofnodion orthodonteg i gleifion os bydd newid o ran y darparwr.

Wedi'i dderbyn yn rhannol

	<p>Mae Coleg Brenhinol y Meddygon Teulu wedi cynhyrchu Pecyn Cymorth Gofal Iechyd Cyn-filwyr fel adnodd i gefnogi meddygfeydd teulu ar sut i ddelio ag anghenion gofal iechyd cyn-filwyr. Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda phartneriaid i archwilio datblygiad adnodd ar gyfer Cymru. Fodd bynnag, gohiriwyd ei gyflwyno ar draws Byrddau Iechyd yn ystod pandemig Covid-19.</p> <p>Oedwyd y broses o gyflwyno Meddygfeydd Teulu sy'n Gyfeillgar i Gyn-filwyr yng Nghymru hefyd oherwydd Covid-19. Mae Llywodraeth Cymru yn awyddus i fynd i'r afael â hyn eto cyn gynted â phosibl. Bydd hyn hefyd yn cael ei ystyried fel rhan o'r adolygiad o ganllawiau Cylchlythyr Iechyd Cymru â Blaenoriaeth Glinigol.</p> <p>Mewn cydweithrediad â chydweithwyr y GIG, datblygodd Llywodraeth Cymru boster cenedlaethol i'w arddangos mewn meddygfeydd ac yn y gymuned yn ehangach i godi ymwybyddiaeth ymhellach o bolisi Cyfamod y Lluoedd Arfog - Blaenoriaeth Gofal Iechyd i Gyn-filwyr, ac i annog cyn-filwyr i hunan-adnabod fel bod staff meddygol yn ymwybodol o unrhyw gyflyrau sy'n gysylltiedig â Gwasanaethu. Anfonwyd fersiynau electronig i bob meddygfa ym mis Mehefin 2019, i'w harddangos ar sgriniau teledu neu ar bapur. Anfonwyd fersiynau print pellach at Hyrwyddwyr Byrddau Iechyd Lleol ym mis Hydref 2019, i sicrhau sylw ehangach ar draws lleoliadau gofal sylfaenol.</p> <p>Mae'r ffurflen GMS yn cynnwys cwestiynau ar wasanaeth milwrol i hwyluso'r broses adnabod wrth gofrestru â meddygfa newydd.</p> <p>Nid yw gofyn yn rheolaidd a yw oedolion a phlant yn aelodau o deulu milwrol sy'n gwasanaethu yn ofyniad cyfredol yn yr Alban, ond mae Llywodraeth yr Alban yn cefnogi'r argymhelliad i wneud hynny.</p> <p>Mewn egwyddor, mae Llywodraeth yr Alban hefyd yn cefnogi'r argymhelliad i fabwysiadu'r achrediad <i>Veteran Aware</i> ar gyfer ysbytai a meddygfeydd, ac maent yn gweithio tuag at ei weithredu ar adeg pan fydd hynny'n bosibl.</p> <p>Nid yw Llywodraeth yr Alban yn hollol glir ynghylch yr argymhelliad terfynol ynghylch trosglwyddo data a sut y bwriedir bwrw ymlaen â hyn, a byddent yn gwerthfawrogi trafodaeth bellach neu'r cyfle i ystyried cynigion cyn cytuno ar unrhyw beth.</p>	
66	<p>Y Colegau Brenhinol i'w gwneud yn ofynnol i weithwyr meddygol a gofal iechyd proffesiynol ledled y DU ymgymryd â rhaglen achrededig o hyfforddiant i gynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o anghenion iechyd teuluoedd milwrol.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Yn Lloegr, mae Coleg Brenhinol y Meddygon Teulu (RCGP) wedi datblygu hyfforddiant ar ddeall anghenion iechyd cyn-filwyr, sy'n rhan o'r cwricwlwm ar gyfer meddygon teulu newydd. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth am deuluoedd milwrol. Mae GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> yn bwrw ymlaen â chynlluniau i</p>	

	<p>ddiweddaru ac adnewyddu holl hyfforddiant iechyd y lluoedd arfog ar gyfer y RCGP a'r Colegau Brenhinol eraill (yn annibynnol o'r Llywodraeth a'r GIG); a fydd yn cynnwys rhagor o wybodaeth am y gwahanol grwpiau cleifion yng nghymuned y lluoedd arfog, gan gynnwys teuluoedd y lluoedd arfog. Fel rhan o'r rhan hon o'r strategaeth gyffredinol i barhau i godi'r proffil ymhlith meddygon teulu yn genedlaethol, mae GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> yn parhau i ymgysylltu â'r RCGP trwy ddigwyddiadau a chynadleddau.</p> <p>Mae GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> hefyd wedi cynnal sawl sgwrs gyda'r Coleg Brenhinol Gofal Brys, sydd wedi gofyn i ni gysylltu eto gyda'r cais hwn ar ôl Covid-19.</p> <p>Mae'r Academi Colegau Brenhinol Meddygol a'r Colegau Brenhinol arbenigol cysylltiedig yn gyrrff annibynnol ac mae ganddynt chwaer sefydliadau ar wahân yn yr Alban. Mae swyddogion yn barod i ymgysylltu â'r GIG ar faterion RCGP sy'n ymwneud â meddygon teulu'r Alban.</p> <p>Mae gan Ddeoniaeth Cymru fodiwl ar ofal iechyd milwrol ar gyfer gweithwyr gofal iechyd proffesiynol fel rhan o'u Datblygiad Proffesiynol Parhaus.</p>	
67	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i barhau i weithio gyda'r gwasanaethau iechyd gwladol ledled y DU i sicrhau bod Cod Teuluoedd y Lluoedd Arfog yn mynegi'r hyn sy'n ofynnol i ddarparu parhad gofal priodol i deuluoedd Gwasanaeth wrth iddynt symud o amgylch y DU, ac i sicrhau bod gwybodaeth ar gael i gynghori teuluoedd ynghylch cynnal cysondeb gofal wrth eu postio i ardal neu system gofal iechyd newydd.</p>	
Ymateb	<p>Bydd y gwaith hwn yn cael ei ddatblygu gan Fwrdd Partneriaeth y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) / Adrannau Iechyd y DU a Gweithgor Iechyd ein Teuluoedd Gwasanaeth.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn croesawu unrhyw ymgysylltiad gan y Weinyddiaeth Amddiffyn ar y mater hwn i sicrhau bod trefniadau datganoledig yn cael eu hystyried. Mae Llywodraeth Cymru wedi cynhyrchu dogfen 'Croeso i Gymru' sydd wedi'i chynnwys ar wefan CTP, gan ddarparu gwybodaeth a chynghor ar wasanaethau iechyd yng Nghymru.</p> <p>Mae Llywodraeth yr Alban wedi sicrhau bod gwybodaeth iechyd yn y pecyn '<i>Welcome to Scotland</i>' yn gyffredol ac yn cynnwys gwybodaeth ar gynnal cysondeb gofal pan fydd teuluoedd yn cyrraedd yr Alban. Mae Llywodraeth yr Alban hefyd yn hapus i weithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn i gefnogi unrhyw waith yn y maes hwn yn y dyfodol.</p>	Wedi'i dderbyn

68	<p>Y DHSC yn Lloegr a gwasanaethau iechyd gwladol ledled y DU i sicrhau bod aelodau teulu personél Gwasanaethu yn gallu cadw eu lle cymharol ar restrau aros pan fyddant yn symud i ardal arall, a bod meddygon teulu a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill yn cefnogi eu trosglwyddo o un ardal i un arall, yn unol â'r ymrwymïadau a wnaed yng Nghyfamod y Lluoedd Arfog.</p>	
Ymateb	<p>Mae hyn eisoes yn digwydd. Fodd bynnag, mae gwaith ar y gweill i gryfhau hyn. Yn Lloegr, bydd cynlluniau, fel achrediad meddygon teulu cyfeillgar i gyn-filwyr, Cynghrair Ysbyty Cyfamod Cyn-filwyr a modiwlau e-ddysgu yn helpu, ynghyd â gwaith sy'n dod allan o ymgysylltiad teuluoedd y Lluoedd Arfog a'r canllawiau cyngor gorau. Yn ogystal, bydd GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> yn parhau i weithio gyda chomisiynwyr a darparwyr gofal iechyd eraill i sicrhau nad yw'r gymuned hon dan anfantais oherwydd amllder neu natur anrhagweladwy eu symudiadau wrth gyrchu gwasanaethau. Bydd GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> hefyd yn parhau i weithio gyda theuluoedd y Weinyddiaeth Amddiffyn a Lluoedd Arfog i leihau effaith ac aflonyddwch cynlluniau triniaeth.</p> <p>Bydd unrhyw amser a gronnwyd ar restr aros y GIG ar gyfer aelodau'r teulu y tu allan i Gymru yn cael ei drosglwyddo i sicrhau nad ydynt o dan anfantais pan fyddant yn cael triniaeth yng Nghymru. Mae pob Bwrdd Iechyd Lleol yng Nghymru yn ymwybodol o'r ymrwymiad hwn.</p> <p>Yn yr Alban, mae disgwyl y byddai aelodau teulu'r Lluoedd Arfog yn cadw eu lle ar restrau aros pan fyddant yn symud i ardal arall, neu'n drosglwyddo o un ardal ddaearyddol i'r llall. Gall Hyrwyddwyr y Lluoedd Arfog a Chyn-filwyr y GIG gynghori ar hyn, ynghyd â deddfwriaeth newydd Cyfamod Lluoedd Arfog y DU.</p>	Wedi'i dderbyn
69	<p>Trwy Gyfamod y Lluoedd Arfog, mae'n ofynnol i'r Grwpiau Comisiynu Clinigol yn Lloegr sicrhau mynediad amserol i Wasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) a gwasanaethau pediatreg, a bod plant a phobl ifanc yn cynnal eu lle cymharol ar restrau aros pan fydd gofyn i'w rhieni adleoli i ardal arall.</p>	
Ymateb	<p>Yn gyntaf oll, rhaid i fynediad fod yn seiliedig ar angen clinigol. Fel yr addawyd yng Nghyfamod y Lluoedd Arfog, dylai pob dibynnydd allu cadw ei safle cymharol ar restr aros. Fodd bynnag, mae angen cryfhau dealltwriaeth a chymhwysiad o hyn. Bydd y rhaglenni ymwybyddiaeth yn helpu, yn ogystal â'r canllawiau cyngor gorau. Bydd GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> yn parhau i weithio gyda chomisiynwyr a darparwyr gofal iechyd eraill i sicrhau nad yw plant a phobl ifanc o dan anfantais oherwydd amllder eu symudiadau wrth gyrchu gwasanaethau. Yn ogystal, bydd GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> yn parhau i weithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn a theuluoedd y Lluoedd Arfog i leihau effaith ac aflonyddwch eu cynlluniau triniaeth, yn enwedig pan fydd yn ofynnol i rieni adleoli i ardal arall.</p>	Wedi'i dderbyn

70	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ystyried anghenion gofal iechyd teuluoedd milwrol wrth anfon personél Gwasanaeth i ardal newydd.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cymryd anghenion teuluoedd o ddifrif wrth anfon personél Gwasanaeth i ardaloedd newydd, yn enwedig y rhai sy'n cael eu hanfon dramor. Mae cyfle i bersonél y Gwasanaeth rannu'r wybodaeth hon fel rhan o'r broses rheoli gyrfa. Wrth ddatblygu Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd, bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio gyda'r Gwasanaethau unigol i ystyried sut i hyrwyddo rhannu gwybodaeth o'r fath trwy esbonio'r buddion i'r unigolyn sy'n Gwasanaethu a'i deulu.</p> <p>Yn gyffredinol, ar gyfer symudiadau yn y DU, cyfrifoldeb yr awdurdod lleol yw sicrhau darpariaeth; bydd y Ddyletswydd i Gyfeirio yn annog awdurdodau lleol ymhellach i ystyried anghenion teuluoedd wrth symud o fewn y DU.</p>	Wedi'i dderbyn
71	<p>Yr NHSEI, GIG yr Alban, GIG Cymru ac Iechyd a Gofal Cymdeithasol Gogledd Iwerddon i sicrhau bod gan holl deuluoedd y Lluoedd Arfog fynediad at Gydlynnydd Gofal y Lluoedd Arfog neu Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog os oes angen cymorth a chefnogaeth arnynt i gael mynediad at wasanaethau gofal iechyd.</p>	
Ymateb	<p>Mae Cynghrair Gofal Iechyd Cyfamod y Cyn-filwyr ac achrediad meddygon teulu cyfeillgar i Gyn-filwyr yn sicrhau bod arweinwyr / Hyrwyddwyr y Lluoedd Arfog yn cael eu nodi mewn lleoliadau iechyd. Mae'r rhain yn cael eu hadeiladu i gefnogi cydlynnydd gofal i deuluoedd y Lluoedd Arfog. Ar ben hynny, ac fel rhan o ymgysylltiad teuluoedd y Lluoedd Arfog, mae GIG Lloegr ac <i>NHS Improvement</i> yn archwilio'r angen am gydlynwyr gofal a sut y gellid sefydlu'r rhain ledled y wlad.</p> <p>Mae gan bob Bwrdd Iechyd Lleol (BILI) ac awdurdod lleol yng Nghymru Hyrwyddwr Lluoedd Arfog ac arweinydd Gweithredol dynodedig ar waith.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn cynnal cyfarfod rhwydwaith Hyrwyddwr BILI lle mae pob BILI yn rhannu arfer gorau ac yn codi materion sy'n peri pryder i gydweithwyr polisi yn Llywodraeth Cymru.</p> <p>Mae gan bob ardal o Fwrdd GIG yr Alban Hyrwyddwr Lluoedd Arfog a Chyn-filwyr y GIG, a gall unrhyw gyn-filwr neu aelod o deulu Lluoedd Arfog gysylltu â'u Hyrwyddwr lleol mewn perthynas â mynediad at ofal iechyd. Mae manylion cyswllt ar gael ar wefan <i>Veterans Assist Scotland</i>.</p>	Wedi'i dderbyn

72	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i weithio gyda darparwyr gwasanaethau iechyd gwladol ledled y DU i werthuso modelau newydd o ofal sylfaenol integredig sy'n cael eu sefydlu mewn rhai canolfannau milwrol ac ystyried sut i ymestyn modelau effeithiol i ganolfannau milwrol eraill.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r adolygiad yn tynnu sylw at brosiect Canolfan Gofal Integredig Catraeth (CICC), sy'n fenter ar y cyd rhwng y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) a'r GIG i ddarparu dull arloesol ym maes gofal iechyd sylfaenol a chymunedol i bersonél y Weinyddiaeth Amddiffyn, eu dibynyddion a thrigolion lleol yng Ngharchar Catraeth a'r cyffiniau. Bydd CICC yn dyrchafu ac yn integreiddio pob elfen o ofal sylfaenol i lefel newydd, gan osod y glasbrint a darparu'r prawf o gysyniad ar gyfer cyfleusterau iechyd a lles sylfaenol integredig yn y dyfodol.</p> <p>Tymor canolig yw'r lefel flaenoriaeth gyfredol a neilltuwyd yn yr adolygiad. Ar hyn o bryd, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn trawsnewid Gofal Iechyd Sylfaenol Amddiffyn (DPHC) trwy'r Rhaglen Optimeiddio Cyflenwi Gofal Iechyd Amddiffyn (DHDO). Mae DHDO yn cynnig cyfleoedd ar gyfer cyd-gomisiynu, er budd ar y cyd, a bydd yn ystyried sut i ymestyn modelau gofal sylfaenol integredig i ganolfannau milwrol eraill. Mae model gofal integredig CICC wedi'i alinio'n llawn â DHDO. Mae'r adolygiad yn cydnabod y costau seilwaith sylweddol a'r ffaith y byddai cyflawni'r argymhelliad hwn yn galw am gyllid newydd ar gyfer prosiectau mwy ac estyniadau llai i'r cyfleusterau presennol.</p> <p>Mae Llywodraethau Cymru a'r Alban yn hapus i weld unrhyw gynigion perthnasol, ac yna gweithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn a rhanddeiliaid eraill i'w datblygu nhw, os yw'n briodol.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
73	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a Gwasanaethau Meddygol Amddiffyn (DMS) i ystyried caniatáu aelodau teuluoedd i gael mynediad at wasanaethau gofal sylfaenol Amddiffyn, lle bynnag y bo hynny'n bosibl ac yn briodol, ac yn enwedig pan nad yw cyfleusterau iechyd gwladol yn hawdd eu cyrraedd yn yr ardal gyfagos.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Gwasanaethau Meddygol Amddiffyn (DMS) yn darparu gofal i deuluoedd mewn canolfannau penodol yn y DU. Mae hyn, yn bennaf, yn cefnogi hyfforddiant Meddygon Teulu a Nyrsys Gofal Sylfaenol newydd ac yn caniatáu i glinigwyr gofal sylfaenol y DMS gynnal eu sgiliau meddygaeth teulu er mwyn parhau i fod â phrofiad addas i gael eu haseinio dramor lle mae angen cefnogaeth deuluol neu eu defnyddio mewn theatrau llawdriniaethol lle mae angen trin y boblogaeth leol. Yn ogystal, mewn nifer gyfyngedig o leoliadau eraill yn y DU, darperir gofal iechyd sylfaenol gan y DMS ar gais y GIG oherwydd nad oes gan wasanaethau gofal sylfaenol sifil y gallu angenrheidiol i gynnwys teuluoedd Gwasanaeth.</p>	Gwrthod

	<p>Bob amser, p'un a ydynt yn derbyn gofal meddygol sylfaenol gan y DMS neu bractis y GIG, mae teuluoedd Gwasanaeth yn parhau i fod wedi'u cofrestru fel cleifion y GIG. Byddai angen i unrhyw gais am fynediad ychwanegol i ofal sylfaenol y DMS i deuluoedd Gwasanaeth ystyried yr effeithiau ar feddygfeydd GIG lleol ac felly, byddai angen i'r DHSC a'r GIG wneud cais, a throsglwyddo adnoddau yn briodol gan fod y DMS yn cael ei ariannu i ddarparu gofal iechyd i aelodau o'r Lluoedd Arfog sy'n gwasanaethu yn unig. Mae hefyd yn bwysig ystyried yr effaith ar y GIG a'r effaith negyddol bosibl ar feddygfeydd teulu a fyddai'n colli cleifion neu'n cystadlu â'r DMS.</p>	
74	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i ystyried sut y gall teuluoedd personél sy'n gwasanaethu chwarae mwy o ran wrth chwalu stigma cysylltiedig â materion iechyd meddwl, ac elwa o'r gweithgareddau a'r triniaethau cynhwysfawr i gefnogi aelodau sy'n gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog, er mwyn hybu iechyd meddwl gwell a llesiant i'r teulu cyfan.</p>	
Ymateb	<p>Wrth drin ag Iechyd a Lles (HWB), mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn ymgysylltu â theuluoedd trwy rwydweithiau perthnasol a chefnogol, gan hyrwyddo addysg ar bynciau Iechyd a Lles a chyfeirio llwybrau pellach ar gyfer cefnogaeth pan fo angen.</p> <p>Mae <i>HeadFIT</i> yn wefan allanol hygyrch sy'n darparu cyfres o offer gwytnwch meddwl i'r defnyddiwr i wella hyder, hwyl a lliniaru straen bywyd bob dydd. Ar hyn o bryd, y gynulleidfa darged yw personél y Lluoedd Arfog a Gweision Sifil Amddiffyn, ond mae cyfle i ehangu'r cwmpas i gynnwys teuluoedd y Gwasanaeth a chyn-filwyr. Gall hyn gynnwys ffilmio cynnwys fideo ychwanegol a newid 'edrychiad a theimlad' y wefan i'w gwneud yn fwy perthnasol i'r gymuned Amddiffyn ehangach. Bydd hyn yn cael ei archwilio trwy Gynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd.</p> <p>Ar hyn o bryd, gall teuluoedd Gwasanaeth gysylltu â llinell gymorth <i>Combat Stress 24/7</i>, yn ogystal â <i>Togetherall</i> a'r Samariaid. Bydd cyfathrebiadau Iechyd a Lles yn archwilio llwyfannau i gyfathrebu a hysbysebu hyn i deuluoedd targed.</p>	Wedi'i dderbyn
75	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn, mewn ymgynghoriad â'r DHSC a'r Llywodraethau Datganoledig, i sicrhau bod cynlluniau iechyd meddwl a lles yn y dyfodol yn cynnwys gweithgareddau ymwybyddiaeth iechyd meddwl a strategaethau cyfathrebu sydd wedi'u hanelu'n benodol at deuluoedd personél sy'n gwasanaethu, efallai trwy ap dynodedig.</p>	
Ymateb	<p>Yn eu hanfod, mae holl weithgareddau Iechyd Meddwl a Llesiant y GIG yn Lloegr yn cynnwys cymuned y Lluoedd Arfog. Pan fydd unrhyw fentrau'n cael eu sefydlu mae gan Dimau Lluoedd Arfog GIG Lloegr ac</p>	Wedi'i dderbyn

	<p><i>NHS Improvement</i> becyn rhannu cyfathrebu cadarn i randdeiliaid teuluoedd y Lluoedd Arfog allweddol ar gyfer teuluoedd sy'n gwasanaethu a chyn-filwyr, yn ogystal â diweddariadau i dudalennau gwe GIG penodol y Lluoedd Arfog. Bydd gan y Gweinyddiaethau Datganoledig eu cyfrifoldebau a'u prosesau eu hunain, gan gynnwys gwaith arloeswyr y Timau Gwasanaethau Iechyd Meddwl.</p> <p>Mae <i>Families' Health</i> yn ganolbwynt craidd tîm Iechyd a Lles y Weinyddiaeth Amddiffyn. Bydd cynlluniau Iechyd Meddwl a Llesiant ar gyfer teuluoedd yn cael eu hystyried fel rhan o adolygiad strategaeth Iechyd a Lles, yn ogystal â'r Strategaeth Teuluoedd. Mae HWB yn rhanddeiliad yng Ngweithgor Iechyd Teuluoedd Gwasanaeth y DU, i sicrhau bod teuluoedd yn cael eu hystyried wrth wneud penderfyniadau.</p> <p>Mae Colofn Iechyd Meddwl a Lles Strategaeth Iechyd a Lles Drafft y Llu Awyr Brenhinol yn adlewyrchu argymhellion <i>Living in our Shoes</i> ar Iechyd Meddwl. Yn 2020, datblygodd y Llynges Frenhinol Friff Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl Teuluoedd.</p> <p>Mae <i>Army HIVE</i> wedi datblygu cefnogaeth a gweithgareddau Iechyd Meddwl a Llesiant penodol trwy dri llwyfan allweddol: Army HIVE Twitter, Facebook a blogiau ar-lein lleol ar gyfer teuluoedd yn y DU a thramor.</p>	
76	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn, y Gwasanaethau Meddygol Amddiffyn (DMS) a'r gwasanaethau Iechyd gwladol ledled y DU i archwilio ffyrdd y gellid integreiddio ystod o wasanaethau Iechyd meddwl yn well i ddarparu gofal cyfannol i bersonél sy'n Gwasanaethu, eu partneriaid a'u plant.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cydnabod y gallai fod buddion clinigol i ofal teulu cyfannol wrth reoli clefyd cronig ac, yn enwedig, wrth reoli materion Iechyd meddwl. Fodd bynnag, mae gwasanaethau Iechyd meddwl arbenigol y DMS wedi'u cynllunio'n benodol i ddarparu cymorth Iechyd meddwl sydd â ffocws galwedigaethol i'r boblogaeth sy'n gwasanaethu. Nid oes gan y Weinyddiaeth Amddiffyn unrhyw brofiad gyda gwasanaethau Iechyd meddwl plant a'r glasoed ac felly, ni ellir cefnogi'r argymhellion bod teuluoedd yn cael eu trin o fewn cyfleusterau DMS y tu hwnt i'r lefel gyfredol.</p> <p>Gall personél sy'n gadael y Lluoedd Arfog, sydd wedi cael problemau Iechyd meddwl yn ystod eu gwasanaeth, gael mynediad i Adrannau Iechyd Meddwl Cymunedol y Weinyddiaeth Amddiffyn am hyd at chwe mis ar ôl cael eu rhyddhau, i gwblhau gwaith therapiwtig sydd ar y gweill a darparu cysondeb gofal yn ystod y cyfnod trosglwyddo tan gellir trosglwyddo'n briodol i wasanaethau eraill, yn ôl yr angen. Yn Lloegr, gellir cefnogi hyn gan y Gwasanaeth Ymyrraeth a Chyswllt Pontio (TILS), tra bod rhaglenni cyfatebol ar gael yn y gweinyddiaethau datganoledig.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cydnabod yr angen am fwy o ryngweithredu â systemau'r GIG wrth drin personél y Lluoedd Arfog ac i drosglwyddo cofnodion meddygol yn ddi-dor ar ddiwedd eu gwasanaeth. Bydd <i>Project Cortisone</i> yn sicrhau bod modd rhannu gwybodaeth yn well gyda Gweinyddiaethau GIG</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol

	<p>datganoledig a sefydliadau eraill, i ddarparu gofal mwy cydlynol, cyfannol i Bersonél y Gwasanaeth a'u teuluoedd, gartref a thramor.</p> <p>Yng Nghymru, daeth ymgynghoriad ar ganllaw'r Fframwaith Dull Ysgol Gyfan o Ymdrin â Llesiant, a fydd yn statudol ar gyfer ysgolion a gynhelir ac Awdurdodau Lleol, i ben ar 30 Medi 2020. Bydd yn ei gwneud yn ofynnol i ysgolion a phartneriaid, gan gynnwys Seicolegwyr Addysg a CAMHS, weithio gyda'i gilydd i sicrhau bod anghenion lles dysgwyr yn cael eu diwallu mewn modd cyfannol. Cyhoeddwyd y fframwaith ym mis Mawrth 2021, ac mae'n cynnwys plant Gwasanaeth.</p> <p>Enghraifft o arfer da yw Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan yn cynnal ei ymrwymiad i Gyfamod y Lluedd Arfog trwy gael mynediad at wasanaeth triniaeth â blaenoriaeth ar gyfer plant a phobl ifanc Gwasanaeth, sydd angen cymorth llesiant emosiynol ac iechyd meddwl o dan y Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS). Mae Hywel Dda hefyd yn darparu triniaeth blaenoriaethol tebyg i blant Gwasanaeth ar gyfer CAMHS. Y gobaith yw y gellir cyflwyno'r gwasanaeth hwn i Fyrddau Iechyd eraill yn y dyfodol.</p>	
77	Y Weinyddiaeth Amddiffyn a DMS i gydgrynhoi a mireinio Rhaglen Cymorth i Rieni a hwyluso ei chyflwyno i ganolfannau ym mhob un o'r tri Gwasanaeth.	
Ymateb	<p>I'r rheini sydd angen help, bydd opsiynau i fynd i'r afael â hyn yn cael eu hystyried trwy lif gwaith 'Bywyd Teuluol' Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd ar ei newydd wedd.</p> <p>Gellir dysgu gwersi o'r rhaglen bresennol yn Devonport i ystyried y potensial ar gyfer ei gyflwyno'n ehangach. Mae'r Llynges Frenhinol wedi lansio'r rhaglen Ffitrwydd Meddwl Cyn-enedigol / Amenedigol <i>REBALANCE</i> (Iechyd Menywod) ac yn cefnogi rhieni rhwydwaith. Bydd HWB yn archwilio a oes angen ymrwymadau ychwanegol.</p>	Wedi'i dderbyn

Pennod 7	Gadael y Lluedd Arfog: Y newid eithaf?	
Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
78	Dylai llwybrau trosglwyddo ac ailsefydlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn bob amser gynnwys aelodau'r teulu i sicrhau dull cyfannol o gefnogi cyn, yn ystod ac ar ôl i'r Ymadawr Gwasanaeth adael y fyddin. Llwybrau trosglwyddo ac ailsefydlu: tymor canolig.	Wedi'i dderbyn
Ymateb		

	<p>Mae cynnwys teuluoedd mewn Sgiliau Bywyd Trosglwyddo yn llinyn sylfaenol o Bolisi Trosglwyddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Fodd bynnag, mae'n debygol y byddai angen cyflawni mynediad teulu i'r wybodaeth a'r gefnogaeth hon yn ddigidol trwy ap y mae Gweithgor Pontio (TWG) y Weinyddiaeth Amddiffyn yn ei ystyried ar hyn o bryd.</p> <p>Mae'r TWG a'r Gwasanaethau Trosglwyddo Amddiffyn (DTS) yn gweithio ar strategaeth ymgysylltu a fydd yn ein galluogi i gyrraedd teuluoedd yn uniongyrchol ac yn well. Mae cyfryngau cymdeithasol a gweithio mewn partneriaeth â'r Ffederasiynau Teuluoedd yn debygol o ymddangos yn y strategaeth hon.</p> <p>Mae'r Polisi Pontio Cyfannol Amddiffyn wedi'i ddatblygu ac mae gwaith yn parhau i ysgogi gwelliannau ar gyfer cymorth i deuluoedd. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno pecynnau Hyfforddi ac offer monitro ac asesu a fydd yn hygyrch / yn cael eu hysbysebu i deuluoedd wrth symud ymlaen.</p> <p>Mae'r Llynges Frenhinol (RN) a'r Llu Awyr Brenhinol (RAF) bob amser yn ymdrechu i wella'r gefnogaeth ailsefydlu a phontio i deuluoedd. Mae personél y gwasanaeth yn cael eu briffio a'u cynghori i annog presenoldeb priod / partner mewn briffiau cyllid a thai ac i drafod eu taith ailsefydlu gyda nhw.</p>	
79	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i barhau i weithio gydag adrannau eraill y llywodraeth, awdurdodau lleol, Llywodraethau Datganoledig, y Ffederasiynau Teuluoedd, a'r sectorau preifat ac elusennol i ddarparu prosesau pontio ac ailsefydlu cydgysylltiedig, cyson a di-dor ar gyfer Ymadawyr Gwasanaeth a'u partneriaid.</p>	
Ymateb	<p>Nid oes angen cymorth ychwanegol ar fwyafrif y teuluoedd Gwasanaeth i wneud trosglwyddiadau hynod lwyddiannus o fywyd y Gwasanaeth yn ôl i'r amgylchedd sifil. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn gweithio'n agos gyda'r Gwasanaethau Unigol, adrannau eraill y llywodraeth a rhanddeiliaid eraill i sicrhau trosglwyddiad di-dor ar gyfer y rhai sy'n gadael y Gwasanaeth a'u teuluoedd. Mae'r Gwasanaethau Trosglwyddo Amddiffyn yn gweithio'n agos gydag awdurdodau lleol, y Llywodraethau Datganoledig, yn ogystal â phartneriaid elusennol a sector preifat i sicrhau bod gan y rhai sydd angen cymorth ychwanegol wrth drosglwyddo fynediad at gymorth wedi'i deilwra a gwybodaeth leol, ynghyd â llwybrau clir at dai, cyflogaeth a chymorth arall.</p> <p>Trwy'r Bartneriaeth Trosglwyddo Gyrfa, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio gyda miloedd o gyflogwyr i sicrhau bod y rhai sy'n gadael y Gwasanaeth yn gallu cyrchu cyfleoedd gyrfa pan fyddant yn gadael. Ar hyn o bryd mae'r Adran hefyd yn gweithio i ddarparu'r pecyn hyfforddiant Sgiliau Bywyd, a fydd yn caniatáu i deuluoedd a phersonél y Gwasanaeth baratoi ar gyfer bywyd sifil, trwy gydol gyrfaedd yr unigolion Gwasanaeth. Bydd hyn yn cael ei ddatblygu mewn ymgynghoriad ag awdurdodau lleol, y Llywodraethau Datganoledig, y Ffederasiynau Teuluoedd a phartneriaid eraill yn y Sector Elusennol i sicrhau bod yr hyfforddiant o'r ansawdd uchaf ac wedi'i deilwra ar gyfer anghenion lleol, yn ogystal â chael</p>	Wedi'i dderbyn

ei gyflwyno gydag arddull, fformat a naws sy'n ei gwneud yn wirioneddol hygyrch i gynulleidfa nad yw'n gwasanaethu.

Mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gyda'r Gwasanaeth Pontio Amddiffyn ers ei sefydlu, gan ddarparu lleoliadau swyddfa ar gyfer staff DTS a hwyluso ymgysylltiad â darparwyr ledled Cymru. Mae DTS yn cadeirio 'Grŵp Gweithredu Trosglwyddo' Llywodraeth Cymru, gan ddatblygu'r gweithgaredd Ymarfer Cwmpasu Cyn-filwyr fel rhan o waith cyflawni Strategaeth Cyn-filwyr y DU yng Nghymru. Mae gwaith ar y gweill i ddatblygu Canllaw Ail-leoli i Gymru. Gan adeiladu ar Becyn Cymorth Llywodraeth Cymru, bydd y canllaw newydd yn darparu cefnogaeth pontio a chyngor i ymadawyr Gwasanaeth a'u partneriaid.

Mae perthnasedd amlwg yma i'r cyhoeddiad diweddar - *Positive Futures* - gan Gomisiynydd Cyn-filwyr yr Alban, sy'n argymhell gweithredu pellach i gefnogi mwy o gyn-filwyr / ymadawyr Gwasanaeth a'u teuluoedd i drosglwyddo'n llwyddiannus i hyfforddiant gwaith neu addysg. Mae Llywodraeth yr Alban yn derbyn cynnwys yr adroddiad ac yn edrych ymlaen at weithio gydag UKG ar ei weithredu y tu hwnt i'r gwaith a wnaed eisoes i sicrhau trosglwyddiad esmwyth i fywyd sifil yn yr Alban ar gyfer cyn-filwyr / ymadawyr Gwasanaeth sy'n dewis byw yno. Mae Llywodraeth yr Alban yn croesawu unrhyw gynnydd neu gynigion pellach ar weithio ar y cyd, yn dibynnu ar yr adnodd sydd ei angen i'w cyflawni.

Mae Llywodraeth yr Alban yn darparu cymorth cyllido rhannol i'r prosiect *Military Matters* a ddarperir gan *Housing Options Scotland*. Mae'r prosiect hwn yn darparu cyngor tai, eiriolaeth a chefnogaeth i gyn-filwyr, gan gynnwys y rheini ag anableddau a phersonél gwasanaeth / teuluoedd sy'n trosglwyddo i fywyd sifil. Ers iddo ddechrau yn 2012, mae'r prosiect wedi helpu dros 700 o bobl, gyda 117 o atgyfeiriadau newydd yn 2019-20.

Pennod 8

Dyletswydd Gofal a Chyfrifoldeb Moesol: Cefnogi Teuluoedd Gwasanaeth

Rhif yr
argymhelliad

Argymhelliad

Statws

80	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i gymryd agwedd ragweithiol tuag at gefnogi teuluoedd ac atal perthnasoedd rhag chwalu trwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod yn fwy ymwybodol o'r pwysau cronus ar berthnasoedd cwpwl • sicrhau bod pob teulu'n cael gwybodaeth am y straen posibl ar eu perthnasoedd teuluol o ganlyniad i fywyd Gwasanaeth, yn enwedig cyn, yn ystod ac ar ôl eu lleoli, ac am y gefnogaeth sydd ar gael • darparu gwybodaeth glir mewn iaith eglur, gan osgoi acronymau milwrol, am sut i gael gafael ar gymorth a chefnogaeth gyfrinachol • sicrhau bod ymyrraeth gynnar a chefnogaeth bersonol ar gael ac yn hygyrch i bob teulu. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Bydd cyfathrebu'n glir ac mewn ffyrdd amserol, ystyrion a hygyrch yn hanfodol o ran hwyluso'r Strategaeth Teuluoedd ar ei newydd wedd. Ochr yn ochr â'r strategaeth, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn adolygu'r mecanweithiau sydd ar waith ar gyfer cyfathrebu â theuluoedd i sicrhau bod y rhain yn cael eu defnyddio'n effeithiol ac i ystyried ffyrdd arloesol newydd o ddarparu gwybodaeth gyfredol a pherthnasol i'r rhai sydd ei angen. Darperir mwy o fanylion yn y Cynllun Gweithredu pan fydd yn cael ei gyhoeddi yn ddiweddarach eleni.</p>	
81	<p>Y tri Gwasanaeth i gymryd camau i gynorthwyo i gadw personél sy'n Gwasanaethu mewn perthnasoedd gwasanaethu deuol, yn enwedig y rhai mewn gwahanol Wasanaethau, a sicrhau bod rheolwyr gyrfa yn cysylltu â'i gilydd i reoli gofynion gwaith a lleoli er mwyn lleihau'r straen ar berthnasoedd.</p>	
Ymateb	<p>Bydd Prosiect Gwella Parhaus Rheoli Gyrfa'r Fyddin 4.1 yn mynd i'r afael â rheoli gyrfa ar gyfer cyplau Gwasanaeth. Mae wedi cynnal archwiliad o gyplau Gwasanaeth y Fyddin, gan ymgysylltu â chyplau Gwasanaeth, Rheolwyr Gyrfa a Gwasanaethau eraill. Bydd y prosiect yn adnewyddu prosesau a pholisi'r Fyddin, yn unol ag argymhellion Rheolwyr Gyrfa i sicrhau bod y broses yn gydlynol ac yn gyson. Bydd hefyd yn gwneud argymhellion i newid Polisi'r Fyddin ac ar gyfer newidiadau Polisi'r Tri Gwasanaeth (Adolygiadau Gyrfa ar y Cyd yw un o'r argymhellion).</p> <p>Mae'n orfodol i gyplau'r Fyddin sy'n gwasanaethu'n ddeuol hysbysu eu Rheolwyr Gyrfa priodol a chwblhau'r ffurflen cyplau sy'n gwasanaethu. Dylai hyn sicrhau bod rheolwyr yn cysylltu â'i gilydd yn ystod y broses aseinio. Bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn bob amser yn ceisio cefnogi rhieni a sicrhau bod personél, lle bo hynny'n bosibl, yn cael eu hanfon i leoliadau sy'n diwallu eu hanghenion).</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>Mae Rheolwyr Gyrfa'r Llynges Frenhinol a'r Llu Awyr Brenhinol eisoes yn ystyried yr amgylchiadau unigryw y mae parau sy'n gwasanaethu'n ddeuol yn eu profi, ac yn cydnabod yr heriau hyn wrth gynllunio aseiniadau a lleoliadau; Bydd NCHQ ac Air yn cefnogi gwaith pellach i fynd i'r afael â'r heriau ychwanegol y mae cyplau sy'n gwasanaethu'n ddeuol yn eu hwynebu, i sicrhau nad yw'r garfan hon o dan anfantais.</p>	
82	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i weithio mewn partneriaeth gyda llinell gymorth sefydledig, fel <i>ChildLine</i>, i sefydlu llinell gymorth gyfrinachol yn benodol ar gyfer plant a phobl ifanc o deuluoedd milwrol.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi ymrwymo'n llwyr i gefnogi iechyd meddwl a llesiant plant a phobl ifanc yng Nghymuned y Lluoedd Arfog. Bydd opsiynau i wella'r ddarpariaeth gyfredol yn cael eu hystyried, gyda mewnbwn gan arbenigwyr allanol y sector elusennol, trwy ddatblygu'r Cynllun Gweithredu a Strategaeth Teuluoedd. Daethpwyd â chefnogaeth bwrsol flaenorol i ben oherwydd diffyg defnydd, felly mae'n hanfodol bod unrhyw ddarpariaeth newydd yn wybodus ac yn diwallu anghenion plant Gwasanaeth.</p> <p>Mae Cronfa Les y RAF newydd ymestyn ei gwasanaeth gwrando a chwrsela i gynnwys plant a phobl ifanc rhwng 11 ac 18 oed.</p> <p>Daeth llinellau Cymorth Cyfrinachol y Fyddin a'r Llynges Frenhinol i ben oherwydd diffyg defnydd a gwerth gwael am arian. Fe'i hystyrir yn fwy effeithiol gweithio gyda'r ddarpariaeth bresennol a gwella ymwybyddiaeth filwrol.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
83	<p>Y Gadwyn Orchymyn a staff lles i sicrhau mwy o ymwybyddiaeth o ffactorau sy'n cynyddu unigrwydd ac arwahanrwydd cymdeithasol, ac estyn allan yn rhagweithiol at deuluoedd sy'n arbennig o agored i niwed o ganlyniad i leoliadau, pryderon iechyd meddwl, anghenion neu anableddau ychwanegol, lleoliadau mewn ardaloedd newydd, a threfniadau byw gwasgaredig.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn ymgysylltu gyda'r agenda traws-Lywodraethol, gan ystyried sut i gefnogi'r carfannau hyn trwy adnewyddu Strategaeth Teuluoedd y Lluoedd Arfog.</p> <p>Rhaglen newydd o Gronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog yw hon, a lanswyd gan yr Ymddiriedolaeth ym mis Gorffennaf 2020, a fydd yn darparu grantiau o hyd at £70,000 ar gyfer prosiectau dwy flynedd sy'n mynd ati i ymgysylltu â chyn-filwyr a theuluoedd y Lluoedd arfog sy'n profi unigrwydd ac arwahanrwydd. "<i>Tackling Social Isolation</i>". Bydd y rhaglen dargedig hon, a ariennir gan Gyfamod y Lluoedd Arfog, yn cynnig cefnogaeth i Ddeiliaid Grant <i>Tackling Loneliness</i>, er mwyn eu helpu i ddarparu gwell deilliannau i gyn-filwyr a Theuluoedd y Lluoedd Arfog sy'n cyrchu eu prosiectau. Y tu allan i'r mentrau hyn, mae hyn eisoes yn digwydd mewn llawer o achosion. Mae'n dibynnu ar yr SP yn gwneud staff llesiant y Gadwyn Orchymyn yn ymwybodol o unrhyw faterion.</p>	Wedi'i dderbyn

	<p>Mae staff Cymorth Teuluoedd a Phobl y Llynges Frenhinol yn cynnal briffiau cyn-lleoli i Benaethiaid, Personél Gwasanaeth a theuluoedd. Yn ystod CV-19, darparwyd y briffiau hyn yn y gofod rhithwir; gan gynyddu hygrychedd o ganlyniad. Mae'r Llynges Frenhinol yn defnyddio'r model cylch emosiynol o leoli (ECOD), ond eto'n cydnabod bod hyn yn seiliedig ar ymchwil, sydd, er ei fod wedi'i ddyddio, yn parhau i fod yn ddilys.</p>	
84	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sicrhau bod yr holl bersonél sy'n Gwasanaethu a'u partneriaid yn ymwybodol o'r gefnogaeth gyfrinachol sydd ar gael i'r rheini sy'n profi trais partner agos, cam-drin domestig a stelcio, a sut i gael gafael arno • cynnal ymchwil i ddeall yr achosion a natur trais partner agos a cham-drin domestig mewn teuluoedd milwrol sy'n gwasanaethu yn well. 	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn datblygu polisi llw cyfan i ategu ein strategaeth gyhoeddedig, "No Defence for Abuse". Bydd y polisi'n adlewyrchu Bil Cam-drin Domestig 2020, gan gynnwys y diffiniad ar gyfer cam-drin domestig, er mwyn cynnal cysondeb ar draws cyhoeddiadau'r Llywodraeth a darparu neges glir ddiamwys o'r hyn y mae cam-drin domestig yn ei olygu.</p> <p>Bydd y polisi yn cynghori personél sy'n Gwasanaethu, eu partneriaid, a staff sifil o'r gefnogaeth sydd ar gael, naill ai trwy'r gadwyn reoli neu drwy ddarparwyr lles arbenigol, gyda phwyslais ar gyfrinachedd sicr - ac eithrio lle mae rhwymedigaeth gyfreithiol i adrodd trosedd.</p> <p>Wrth ddatblygu'r polisi, mae'r Adran wedi cael cefnogaeth rhaglen Hestia, 'Everyone's Business', yn ogystal â chyd-aelodau'r <i>Employers' Initiative Against Domestic Abuse</i>.</p> <p>Yn ystod Covid-19, hyrwyddwyd arweiniad a chefnogaeth yn helaeth, gan gynnwys adnoddau o ymgyrch #youarenotalone y Swyddfa Gartref, cyfeirio personél a theuluoedd at fenter <i>Safe Spaces</i>, 'UK Says No More', ac ap 'Bright Sky' at ddiben cymorth o bell. Yn ogystal, lansiodd y Weinyddiaeth Amddiffyn 'Online Safe Spaces', mewn partneriaeth â'r Post Brenhinol.</p> <p>Mae gofynion hyfforddi yn cael eu hadolygu ar draws yr Adran, gyda'r nod o gytuno ar ddealltwriaeth gyffredin o lefel y wybodaeth y dylai fod gan bobl Amddiffyn am y mater pwysig hwn, o'r gwyliwr i'r ymarferydd lles.</p> <p>Wrth gyflawni'r ymrwymadau o dan strategaeth 'No Defence for Abuse', mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio'n agos gyda sawl sefydliad academaidd, gan gynnwys KCL a Phrifysgol Bryste, i wella dealltwriaeth o natur cam-drin domestig yn y cyd-destun milwrol. Bydd canfyddiadau'r gwaith ymchwil hwn yn llunio datblygiad strategaethau a pholisïau yn y dyfodol.</p>	Wedi'i dderbyn

<p>85</p>	<p>Y tri Gwasanaeth unigol i weithio gyda'i gilydd i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sicrhau nad oes bylchau yn y gefnogaeth les pan fydd personél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd yn adleoli • cynnig cymorth lles i bob teulu milwrol, ni waeth a ydyn nhw'n byw ar y safle neu wedi'u gwasgaru, ac i ddod o hyd i ffyrdd newydd i gyrraedd y teuluoedd mwyaf agored i niwed • sicrhau bod cefnogaeth briodol ar gael, ac yn hygyrch, i bob teulu milwrol heb stigma nac ofn • chwalu'r rhwystrau i geisio am gymorth • cysoni terminoleg a symud i ffwrdd o gyfeiriadau at 'les' (gan ddilyn arweiniad y Llynges Frenhinol). 	
<p>Ymateb</p>	<p>Mae hwn yn arferol, ond mae datblygiadau technolegol yn cynorthwyo, e.e. cyfarfodydd lles trwy <i>Skype</i>, anfon negeseuon at deuluoedd trwy dulliau ar-lein ac ati. Mae stigma cysylltiedig yn cael ei ddileu cymaint â phosibl trwy gyflogi swyddogion cymorth lles rheng flaen / ail linell i Bersonél y Gwasanaeth a theuluoedd.</p> <p>Mae darpariaeth 'lles' y RAF wedi'i osod o dan 'Cymorth Cymunedol' ers dros 20 mlynedd; mae diweddariad polisi'r RAF (Ionawr 2020), yn ailenwi darpariaeth 'lles' unigolion fel Cymorth Personol, ochr yn ochr â Chefnogaeth a Lles Cymunedol.</p> <p>Mae gan Gymorth Teulu a Phobl y Llynges Frenhinol (RN) rwydweithiau partneriaeth hirsefydledig gyda'r trydydd sector, sydd o hyd yn ceisio ymestyn perthnasoedd gwaith mewn ymateb i anghenion sy'n dod i'r amlwg teuluoedd y Llynges Frenhinol. Mae'r wybodaeth a ddarperir eisoes (taflenni, gwefan, cyfryngau cymdeithasol, Fforwm RN ac ati) yn cwrdd â'r maen prawf hwn. Mae Porth FPS y RN wedi ymestyn ei oriau agor i 7 diwrnod yr wythnos yn ystod pandemig CV-19. Gan edrych i'r dyfodol, mae FPS y RN wrthi'n archwilio'r defnydd o dechnoleg y dyfodol i ymgysylltu'n rhagweithiol â theuluoedd fel rhan o Raglen Trosglwyddo'r RN. Yn fwy penodol gysylltiedig ag effaith gwahanu ar y teulu, i gefnogi astudiaeth a gynhaliwyd gan <i>King's Centre for Mental Research</i> (gwahanu anweithredol), a ariannwyd gan Ysbyty Greenwich, gallai'r Weinyddiaeth Amddiffyn geisio ailadrodd gwaith Ffederasiwn Teuluoedd y Llynges gydag elusen iechyd meddwl y plant, <i>Young Minds</i>.</p> <p>Mae'r Llynges yn cefnogi hyn yn llawn. Er mwyn cyrraedd teuluoedd gwasgaredig a allai fod yn agored i niwed mae angen caniatâd ar FPS y RN i ddefnyddio data JPA - ar hyn o bryd, rydym yn deall nad yw hyn yn ymarferol oherwydd cyfyngiadau GDPR / DPA; fodd bynnag, dylid archwilio hyn o safbwynt cyfreithiol i roi ateb diffiniol.</p>	<p>Wedi'i dderbyn</p>

	Er mwyn gweithredu'r argymhelliad hwn yn llawn, bydd angen System Rheoli Achos Amddiffyn (<i>Defence Case Management System</i>) i gyflawni hyn. Mae gwaith ar y gweill, ond bydd yn cymryd amser, adnoddau a chyllid.	
86	Y Lluoedd Arfog i fynd ati i archwilio integreiddiad cymorth lles arbenigol ag unedau gweithredol a ffyrdd o ddarparu gwell cefnogaeth gydlynol ar draws cymuned y Lluoedd Arfog.	
Ymateb	<p>Bydd gwella cydlyniant cymorth lles ac ystyried mwy o integreiddio yn cael ei archwilio'n weithredol trwy ddatblygu Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd. Byddai angen i gynigion ystyried bod gan y Gwasanaethau unigol fodelau cyflenwi gwahanol ar gyfer cymorth lles arbenigol, ac nid oes System Rheoli Gwybodaeth lles a all olrhain personél o fewn, neu ar draws y Gwasanaethau.</p> <p>Yr uned riant sy'n parhau i fod yn gyfrifol am bersonél gweithredol ac mae ganddynt yr opsiwn o estyn yn ôl at staff cymorth personol arbenigol yr uned.</p> <p>Er enghraifft, er mwyn i'r Fyddin gyflawni hyn, byddai angen ymgodiad o ran personél Gwasanaeth Lles y Fyddin. Mae yna opsiynau posibl i ehangu capasiti'r contractau Arbenigwyr Lles presennol, y cyflenwyd rhai ohonynt yn flaenorol, ond byddai angen sicrhau buddsoddiadau ariannol.</p> <p>Mae'r Llynges Frenhinol eisoes wedi cychwyn ar agweddau ar hyn, yn dilyn lleoliad prawf llwyddiannus Prif Swyddog Bach y Llynges Frenhinol a Chefnogaeth Aelodau Teulu ar HMS Queen Elizabeth y llynedd. Dylai mwy o wybodaeth fod ar gael ym mis Medi 2020, pan fydd Cynllun Gweithredu Trosglwyddo FPS y RN wedi'i gwblhau.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
87	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adolygu ac adnewyddu Polisi Lles y Tri Gwasanaeth i annog dulliau gwaith mwy integredig a rhagweithiol tuag at les sy'n cynnwys atal, ymyrraeth gynnar a chefnogaeth arbenigol sydd ar gael i bob teulu milwrol ym mhob un o'r tri Gwasanaeth. • sefydlu cynnig Tri Gwasanaeth mwy cydlynol a chyson o gefnogaeth i bob teulu milwrol, gan gynnwys defnyddio technoleg fodern, gan gydnabod nad yw un maint yn addas i bawb • cydnabod manteision mwy o gytgord ar draws y tri Gwasanaeth unigol a dull gwaith ar draws Amddiffyn tuag at ddarpariaeth lles arbenigol i sicrhau cydraddoldeb cefnogaeth ac adlewyrchu'r amgylchedd gwaith cynyddol ar y cyd yn well. 	Wedi'i dderbyn yn rhannol
Ymateb		

	<p>Mae sicrhau cydbwysedd yn hollbwysig o ran dull gwaith y Tri Gwasanaeth, sydd hefyd yn gorfod adlewyrchu anghenion y Gwasanaethau unigol. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wrthi'n archwilio'r defnydd o dechnoleg i wella'r ddarpariaeth gwasanaeth (hynny yw, trwy ymgynghoriad VTC diogel).</p> <p>Mae'r Fyddin newydd gychwyn prosiect i wella'r ddarpariaeth o les sylfaenol ac eilaidd (arbenigol). Bydd yn ystyried sut mae'r Gwasanaethau eraill yn darparu lles, gan nodi bod y ddau yn wahanol, a lle bo hynny'n briodol, bydd yn edrych ar gyfleoedd i gysoni. Mae gwynwch Iechyd Meddwl <i>HeadFIT</i> ar gael ar-lein ac all-lein, gyda thrwyddedau am ddim i deuluoedd gwasanaeth, ynghyd â chefnogaeth gan y RN (ap <i>My Navy</i>). Bydd Strategaeth Iechyd a Lles a Chynllun Iechyd a Lles Meddwl y RAF yn gwella mynediad at adnoddau iechyd meddwl i deuluoedd trwy gynnal rhwydweithiau sy'n allanol i'r Weinyddiaeth Amddiffyn, gan ganiatáu mynediad at ddyfeisiau personol (ap <i>My RAF</i>). Mae cydweithio â Ffederasiwn Teuluoedd y RAF a hyrwyddo Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan yn arfer da, sy'n rhoi mynediad blaenoriaethol i blant gwasanaeth at Wasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS).</p> <p>Mae'r tri Gwasanaeth unigol eisoes wedi'u halinio'n fras o ran eu dull gwaith, lle mai cyfrifoldeb y Gadwyn Orchymyn yw lles, a chânt eu cefnogi gan staff cymorth lles arbenigol, er bod gwahaniaethau yn y modelau a ddefnyddir ar gyfer cymorth arbenigol. Mae'r gwahaniaethau hyn yn helpu i liniaru naws y Gwasanaethau eu hunain. Dylid cydnabod mai'r rhwystr mwyaf cyffredin wrth ddarparu cefnogaeth yw'r unigolyn ei hun a'i amharodrydd i ymgysylltu â'r gefnogaeth sydd ar gael. Mae hwn yn faes lle gallai cydweithredu helpu i leihau'r rhwystr hwn trwy fabwysiadu llawer o dechnolegau sy'n dod i'r amlwg, a bydd hyn yn cael ei archwilio a'i yrru ymhellach o dan Gynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd.</p>	
88	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i sefydlu System Gwybodaeth Rheoli Achosion Amddiffyn i sicrhau cefnogaeth barhaus i'r holl bersonél milwrol a'u teuluoedd.</p>	
Ymateb	<p>Bydd hyn yn elfen allweddol wrth gyflawni nifer o argymhellion eraill a bydd y gofynion amseru, adnoddau ac ariannu yn cael eu hystyried wrth ddatblygu'r Cynllun Gweithredu Teuluoedd.</p> <p>Mae'r Llu Awyr Brenhinol yn eiriolwr cryf dros system rheoli achosion, gan gyfrannu cefnogaeth sylweddol i'w ddatblygiad dros y ddwy flynedd ddiwethaf; cydnabuwyd ei bwysigrwydd yn Adolygiad 2019 y RAF o'r Astudiaeth Personél mewn Perygl.</p> <p>Er yr ymdrinnir ag ef fel "tymor hwy", hoffai'r Weinyddiaeth Amddiffyn archwilio opsiynau cynnar i ddod â'r argymhelliad hwn ymlaen, opsiwn posibl fyddai defnyddio systemau sefydledig cyfredol o dan wasanaeth dan gontract cyfredol gyda chyflenwr Elusen Les.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol

Pennod 9 Gweithredoedd Bach o Gyfeillgarwch: Dull Rhagweithiol o ddiwallu anghenion Teuluoedd Gwasanaeth		
Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
89	<p>Y Lluoedd Arfog / Elusennau Milwrol i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • barhau i hwyluso mynediad i bersonél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd ar draws y tri Gwasanaeth at wasanaethau cymorth perthynas annibynnol, proffesiynol, sydd y tu allan i'r Gadwyn Orchymyn • hyrwyddo cymorth gydol oes ac annog personél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd i geisio am gymorth priodol yn amserol. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) a'r Gwasanaethau unigol yn parhau i feithrin perthnasoedd da gyda sefydliadau'r sector elusennol, ac mae ymgysylltu â'r Bwrdd Partneriaeth Elusennau Gwasanaeth (SCPb) a Chyddfederasiwn Elusennau Gwasanaeth (COBSEO) yn sail i hyn. Mae gwaith pellach yn parhau trwy gynlluniau grant Ymddiriedolaeth Cronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog. Anogir personél lles gwasanaeth i rwydweithio gyda sefydliadau elusennol a bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn ymrwymo i sicrhau bod personél lles allweddol yn derbyn hyfforddiant digonol i gyfeirio'n briodol.</p> <p>Gallai'r Weinyddiaeth Amddiffyn ymchwilio ymhellach gan fod rhai partneriaid sector elusennol yn cynnig y gwasanaeth hwn, ond byddai angen i hyn fod yn opsiwn wedi'i gostio a'i gontractio.</p>	
90	<p>Ymddiriedolaeth Cronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gefnogi'r defnydd o ystod o offer gwerthuso cadarn, dilysedig a phriodol i fesur deilliannau, buddion a'r effeithiolrwydd y gellir eu priodoli i bob prosiect / rhaglen waith • ystyried y priodoldebau a'r addasiadau sydd eu hangen i ddefnyddio'r Fframwaith Mesur Deilliannau gyda phersonél y DU sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd • sicrhau bod dysgu'n cael ei ledaenu'n eang a bod arferion gorau yn cael eu nodi i alluogi dyblygu prosiectau sy'n effeithiol ac sy'n diwallu angen cymorth clir • parhau i annog mwy o gydlynw gwasanaethau cymorth i deuluoedd milwrol a sicrhau cynaliadwyedd tymor hir ymyriadau effeithiol • arwain y broses o ddatblygu cyfeirlyfr o dystiolaeth o ran 'beth sy'n gweithio' wrth gefnogi teuluoedd milwrol. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb		

	<p>Mae Ymddiriedolaeth Cronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog (AFCFT) yn cefnogi hyn, ac mae'n unol â'r gwaith y mae eisoes wedi'i gynllunio. Nod yr argymhelliad yw gwella'r ffordd y mae'r AFCFT yn gwerthuso ac yn mesur effaith ei raglenni, mewn perthynas â phersonél gwasanaeth a theuluoedd, ac mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cefnogi hyn. Croesewir ac anogir rhannu arfer gorau a dysgu; felly hefyd yr awydd i gydlyn cefnogaeth i deuluoedd milwrol, ac mae cael dogfen wedi'i chyfundrefnu o'r 'hyn sy'n gweithio' yn ddefnyddiol ar gyfer gwaith yr adran ehangach. Gan fod y gwaith a awgrymwyd eisoes wedi'i gynllunio i gael ei gyflawni gan yr AFCFT, nid oes unrhyw oblygiadau cyllidebol na therfynau amser yn hysbys a fyddai'n effeithio ar gyflawni'r gwaith.</p>	
91	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ystyried a dysgu o ddulliau lles mewn mannau eraill • annog mwy o waith ymchwil rhyngwladol i adeiladu sylfaen dystiolaeth 'beth sy'n gweithio' wrth ddarparu cymorth lles i deuluoedd Gwasanaeth • annog gwaith ymchwil pellach i effeithiolrwydd rhaglenni ymyrraeth gynnar sydd yn anelu at wella lles teuluoedd milwrol ac atal perthnasoedd rhag chwalu. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn ymgysylltu'n agos â phartneriaid yn y sector elusennol a'r byd academiaidd, i ymchwilio i opsiynau i fynd i'r afael â hyn trwy ddatblygu Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn ymgysylltu'n agos â chymuned <i>Five Eyes</i> ar lefel Weinidogol ac uwch swyddogion trwy symposia ar ystod o faterion, gan rannu arfer gorau ac adolygu polisïau sy'n datblygu.</p>	
92	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • annog dyblygu arfer da ar draws y Lluoedd Arfog i gefnogi plant a phobl ifanc milwrol • cryfhau cyflwyno'r Cynnig Ieuenctid Amddiffyn trwy adnoddau a buddsoddiad priodol mewn lleoedd cymunedol ar gyfer plant a phobl ifanc milwrol • sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc o deuluoedd milwrol yn gallu cael mynediad at gwnsela arbenigol a chyfrinachol os oes ei angen arnynt. 	Wedi'i dderbyn yn rhannol
Ymateb	<p>Mae hyn eisoes yn flaenoriaeth i'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) ac yn cael ei ddarparu trwy'r Cynllun Plant a Phobl Ifanc Amddiffyn. Amcan 5.3. yw Cyflwyno'r Cynnig Ieuenctid Amddiffyn. Mae'r Cynnig Ieuenctid Amddiffyn yn gofyn i'r holl Wasanaethau a thimau cymorth cymunedol sicrhau bod gweithgareddau chwarae ac ieuenctid o ansawdd da yn cael eu darparu, gan gynnwys ymyrraeth mewn</p>	

ysgolion lle mae darpariaeth gwyliau ag adnoddau a lle mae angen yn cael ei nodi. Mae gan blant sydd â rhiant sy'n gwasanaethu fynediad at weithwyr ieuenctid a chymunedol proffesiynol hyfforddedig.

Mae pob tîm cymorth cymunedol Gwasanaethau unigol yn canolbwyntio ar ddatblygu fforymau llais ieuenctid a sicrhau bod llais pobl ifanc yn cael ei glywed ar bob lefel. Bydd digwyddiad Llais Ieuenctid nesaf y Tri Gwasanaeth yn cael ei gynnal yn 2022.

Mae gwasanaethau gwybodaeth HIVE y Fyddin yn darparu lluo o wybodaeth sydd wedi'i hanelu at Blant a Phobl Ifanc, trwy ystod o lwyfannau, gan gynnwys wyneb yn wyneb, ar-lein trwy'r cyfryngau cymdeithasol, ac ar draws ei rwydwaith o flogiau HIVE lleol. Mae newydd-ddyfodiaid yn derbyn Pecynnau Cyrraedd HIVE, sy'n cynnwys gwybodaeth am Iechyd, Addysg, Llety, Cyflogaeth a gwybodaeth gymunedol leol; gyda'r olaf yn canolbwyntio ar gyfleusterau, gan gynnwys mynediad at ddarpariaeth fel Cymorth Cymunedol AWS. Darperir cefnogaeth a gwybodaeth i Blant a Phobl Ifanc hefyd trwy ymgysylltu â gwasanaethau lleol, gan gynnwys ysgolion. Mae cefnogaeth lleoli, a ddarperir trwy Becynnau Lleoli HIVE, yn darparu gwybodaeth gyda'r nod o gefnogi teuluoedd, gan gynnwys Plant a Phobl Ifanc.

Mae rhaglen darparu Cymorth Cymunedol Gwasanaeth Lles y Fyddin (AWS) yn cynnwys gwaith ieuenctid, gwaith chwarae, darpariaeth gwyliau a rhywfaint o waith ysgolion.

Mae Cronfa Les y RAF newydd ehangu ei gwasanaeth gwranddo a chwmsela i gynnwys plant a phobl ifanc 11-18 oed. Mae gwaith yn mynd rhagddo o fewn y Weinyddiaeth Amddiffyn i nodi partneriaid allanol a chyllid i gefnogi mynediad at gyngor, arweiniad a chymorth cwmsela iechyd meddwl arbenigol i bobl ifanc.

Mae gwasanaeth gwybodaeth HIVE y Llu Awyr Brenhinol (RAF) wedi datblygu fforymau ar-lein ac yn defnyddio cyfryngau cymdeithasol ac e-bost i sicrhau bod teuluoedd sy'n symud i uned newydd yn derbyn 'pecyn croeso' ac yn cael cyfle i gymryd rhan mewn digwyddiadau Gorsaf. Mae gwasanaethau HIVE y RAF ar wahanol unedau yn rhyngweithio i sicrhau bod teuluoedd yn derbyn cefnogaeth gan eu huned newydd a gellir dechrau mynd i'r afael ag unrhyw bryderon hyd yn oed cyn iddynt gyrraedd. Mae'r rhyngweithio hwn hefyd yn ymestyn i deuluoedd sydd eisoes yn y fan a'r lle a all dderbyn diweddariadau rheolaidd trwy e-bost, cylchlythyr neu lu o lwyfannau eraill y gallant ddewis ohonynt. Bydd RAF HIVE yn parhau i chwilio am arloesedd i wella profiad cyfathrebiadau ein SP a'u teuluoedd yn barhaus.

Ar hyn o bryd mae'r RAF yn darparu Rhaglen Cymorth Ieuenctid *Airplay*, sy'n cynnwys gwaith ieuenctid, gwaith chwarae, darpariaeth gwyliau a rhywfaint o waith ysgolion.

Mae gan y Llynges Frenhinol gyswllt agos â Gwasanaethau eraill wrth ddarparu gwaith chwarae, gweithgareddau ieuenctid a darpariaeth gwyliau, gan gynnwys darpariaeth Gwaith Cymdeithasol a Gwaith Achos ar gyfer teuluoedd Gwasanaeth. Mae gan blant a rhieni fynediad at weithwyr ieuenctid a chymunedol hyfforddedig a phroffesiynol.

	<p>Mae rhaglen gyflenwi Cymorth Cymunedol i Deuluoedd a Phobl y Llynges Frenhinol yn cynnwys darpariaeth wedi'i thargedu a darpariaeth gyffredinol, gan gynnwys rhaglenni cymorth lleoli, gwaith ieuenctid, gwaith chwarae a darpariaeth gwyliau. Mae <i>Kings Camps</i> yn cael eu comisiynu gan <i>Royal Marines Royal Navy Charity</i> i ddarparu gweithgareddau chwarae gwyliau mewn sefydliadau Llynges.</p> <p>Mae Cymorth Gwybodaeth i Deuluoedd a Phobl y Llynges Frenhinol yn darparu gwybodaeth bwrpasol i bersonél Gwasanaeth a'u teuluoedd, yn ogystal â Chyfleusterau Addysg Lleol. Mae Taflenni Gwybodaeth Amserol ar gael bob amser ond yn enwedig adeg adleoli a lleoli. Anfonir pecynnau croeso at bawb sy'n symud i SFA a Phecynnau Lleoli pan fydd yr unigolyn sy'n gwasanaethu yn cael ei anfon i leoliad newydd. Yn ychwanegol at hyn, mae Swyddogion Gwybodaeth yn rhagweithiol o ran gwthio gwybodaeth allan trwy Fforwm y RN a thudalennau a grwpiau Facebook a gymedrolwyd yn swyddogol. Ar gyfer Covid-19, sefydlwyd edefyn sy'n cynnwys amrywiaeth o rwydweithiau cymorth ynghylch 'Pethau i'w Gwneud Gartref', sy'n cael ei ddiweddarau'n rheolaidd. Anfonir pecyn adnoddau ysgolion i ysgolion yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn gyffredol o ran y gwasanaethau cymorth / dogfennaeth sydd ar gael ar gyfer Plant a Phobl Ifanc Gwasanaeth. Disgwylir i Fforwm RN newydd ddod yn weithredol ym mis Ebrill 2021, a fydd yn darparu llwyfan cyfathrebu modern ar gyfer ymgysylltu a chefnogi teuluoedd.</p> <p>Mae'r Alban wedi datblygu fforwm llais ieuenctid cryf (RN, y fyddin, RAF) gyda chefnogaeth y <i>Caledonian Trust</i>.</p>	
93	<p>Y Lluoedd Arfog a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • annog gweithredoedd bach o garedigrwydd, gan gynnwys pwyllgor croeso, i ymgysylltu â theuluoedd sy'n symud i ardal newydd • hyrwyddo cefnogaeth ragweithiol i wella llesiant trwy ganolfan / hwb teulu ar bob safle milwrol fel lle diogel ar gyfer gwybodaeth, gweithgareddau grŵp, addysg, hybiau cydweithio, gweithgareddau plant, cymorth anffurfiol gan gymheiriaid a rhaglenni cymorth proffesiynol, ac i annog integreiddio cymunedol • datblygu cefnogaeth trwy weminarau, FaceTime / Zoom / Skype ac apiau i gynnwys teuluoedd gwasgareddig sy'n methu â chyrchu canolfannau teulu yn bersonol • chwalu'r rhwystrau at gyrchu help trwy estyn allan at deuluoedd ac addasu'r diwylliant milwrol o gynnal 'gwroldeb' er mwyn ei gwneud yn dderbyniol ac yn normal i ofyn am help. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae cyfleoedd Cyfarfod a Chyfarch yn gyffredin yng nghymunedau'r Lluoedd Arfog. Mae gan y mwyafrif o sefydliadau Uned Ganolfannau Cymunedol ac mae Unedau a Safleoedd yn cynnal Dadansoddiadau Anghenion Cymunedol blynyddol; mae darpariaeth cymorth cymunedol yn agwedd allweddol ar y dadansoddiadau hyn ac mae angen sicrhau ffocws digonol ar y gymuned rithwir sy'n tyfu. Mae hwn wedi</p>	

	<p>bod yn faes o dwf penodol yn ystod Covid-19, gyda thimau Cymorth Cymunedol yn defnyddio <i>Zoom</i> a fforymau ar-lein eraill fel <i>Airplay Connect</i>.</p> <p>Yn ystod Covid-19, darparodd cynllun peilot gan Wasanaeth Lles y Fyddin, a oedd yn ystyried darpariaeth rhithwir, brawf ymarfer cynnar. Bydd cyfuniad o ymarfer wyneb yn wyneb yn y gymuned, ac ymarfer rhithwir yn parhau wrth symud ymlaen. Bydd angen monitro cyrhaeddiad o ran teuluoedd gwasgaredig. Mae'r Fyddin yn archwilio datblygiad presenoldeb digidol i ymgysylltu'n fwy effeithiol â'r gymuned.</p> <p>Mae Tîm Cymorth Pobl a Theuluoedd y Llynges Frenhinol yn ymgysylltu â theuluoedd (gan gynnwys y rhai gwasgaredig) trwy'r cyfryngau cymdeithasol a Fforwm y Llynges Frenhinol, er bod angen gwneud mwy i hyrwyddo'r gwasanaethau hyn. Gyda phoblogaeth fwy gwasgaredig, mae angen canolbwyntio ar gyfryngau cymdeithasol a chymwysiadau digidol.</p> <p>O safbwynt strategol, bydd y Cynllun Gweithredu Teuluoedd yn ystyried ffyrdd amrywiol o helpu teuluoedd i deimlo'n fwy gwerthfawr a pharhau i deimlo'n rhan o'r rhwydwaith milwrol, hyd yn oed wrth fyw ar wasgar. Mae mentrau fel y Rhwydwaith Cydweithio Milwrol yn offer pwysig a bydd gwaith pellach yn cael ei wneud i ystyried sut i wella mynediad at y safle daearyddol agosaf.</p>	
94	<p>Elusennau a sefydliadau sy'n cynnig cefnogaeth i deuluoedd y Lluoedd Arfog i weithio'n agos gyda'i gilydd; cydweithio, cydweithredu a chyfuno eu hadnoddau lle bynnag y bo modd; lleihau cymhlethdod; a sicrhau gwybodaeth glir a llwybrau atgyfeirio i ddarparu cefnogaeth gydlynol well i deuluoedd milwrol.</p>	
Ymateb	<p>Rhagwelir y bydd y sector elusennol yn ymateb i'r argymhelliad hwn. Mae'r Llywodraeth yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r sector elusennol, a gynrychiolir yn llywodraethiant Teuluoedd a Chyfamod, a thrwy hynny sicrhau cyfraniad at Gynllun Gweithredu'r Strategaeth Teuluoedd ar ei newydd wedd.</p> <p>Ochr yn ochr â'r Adroddiad hwn, roedd y sector elusennol Gwasanaeth, trwy FiMT, wedi comisiynu'r Cyfeiriadur Newid Cymdeithasol i adolygu, am y tro cyntaf, y gwaith y mae'r Sector yn ei wneud i gefnogi Teuluoedd Gwasanaeth. Cyhoeddwyd yr adroddiad hwn yn gynnar yn 2021 ac mae'n darparu trosolwg amserol iawn, gan gyflwyno gwybodaeth ac argymhellion clir i'r Sector i helpu i wella'r ddarpariaeth, sy'n mynd at galon Argymhelliad 94. Mae COBSEO, ei glystyrau a'r tair Ffederasiwn Teuluoedd Gwasanaeth yn edrych ymlaen at weithredu'r argymhellion allweddol hyn wrth weithio'n agos gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn a'i Strategaeth Teuluoedd ar ei newydd wedd.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn rhannol ariannu swydd yn SSAFA i gefnogi teuluoedd ag anghenion ychwanegol.</p>	N/A

95	Y Weinyddiaeth Amddiffyn i sefydlu Porth Teuluoedd Gwasanaethu pwrpasol, ar wahân i Borth y Cyn-filwyr, i goladu gwybodaeth a chyngor am y gefnogaeth sydd ar gael, a sicrhau mwy o gydlynw rhwng yr ystod o ymyriadau a sut i gael mynediad atynt.	Wedi'i dderbyn yn rhannol
Ymateb	Mae'r gwasanaethau gwybodaeth HIVE eisoes yn darparu swyddogaethau tebyg. Bydd datblygu'r HIVES ymhellach i weithredu fel Porth i deuluoedd Gwasanaeth a gwneud defnydd gwell o'r llwyfannau cyfathrebu gwerthfawr hyn yn ganolbwynt cynnar i'r strategaeth ar ei newydd wedd.	

Pennod 10 Recriwtio'r Unigolyn a Chadw'r Teulu: Cryfhau Cyfamod y Lluoedd Arfog		
Rhif yr argymhelliad	Argymhelliad	Statws
96	Y Prif Weinidog i arwain newid diwylliant i: <ul style="list-style-type: none"> • wneud cydnabyddiaeth a gofal i deuluoedd y Lluoedd Arfog yn flaenoriaeth genedlaethol • sicrhau bod poblogaeth y DU yn deall y rôl hanfodol bwysig y mae'r Lluoedd Arfog yn ei chwarae wrth gadw ein gwlad yn ddiogel • hyrwyddo balchder yn, a pharch at bersonél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd; a sicrhau bod yr holl bersonél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Amddiffyn wedi gohebu â'r Prif Weinidog sydd wedi cytuno i arwain a chefnogi newid.	
97	Y Lluoedd Arfog i sicrhau bod teuluoedd yn cael eu cydnabod a'u diolch am eu Gwasanaeth a'u hymrwymiad pryd bynnag y bo hynny'n bosibl.	Wedi'i dderbyn
Ymateb	Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cefnogi hyn yn llawn a bydd yn cynnal gweithdy rhanddeiliaid i archwilio sut y gellir bwrw ymlaen â hyn. Cydnabyddir cyfraniad teuluoedd Gwasanaeth mewn sawl ffordd, o gydnabyddiaeth ffurfiol mewn negeseuon o ddiolch gan uwch arweinwyr i gefnogaeth ymarferol i deuluoedd trwy fynediad at gymorth priodol (yn enwedig pan gaiff y partner Gwasanaeth ei fyddino), darparu cyfleusterau cymunedol lle bynnag y bo hynny'n bosibl, i ystyried eu hanghenion mewn polisiau newydd a pholisiau sydd wedi'u diweddarau.	

98	<p>Dylai holl bolisiau a gweithdrefnau'r Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gofleidio ystod o strwythurau teulu yn llawn a chael gwared ar unrhyw anfantais • defnyddio'r Prawf Teulu ac ystyried yr effaith ar deuluoedd Gwasanaeth yn weithredol. 	Wedi'i dderbyn
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn drafftio canllawiau mewnol ychwanegol ar y Prawf Teulu, sydd wedi'i ddiweddarau, a fydd yn ategu'r Strategaeth Teuluoedd ar ei newydd wedd, fel bod timau polisi'n glir ynghylch sut i gymhwyso'r prawf yng nghyd-destun Amddiffyn. Bydd llywodraethu cryfach y Strategaeth Teuluoedd yn helpu i ddod â mwy o gydlyniant a chysondeb o ran negeseuon.</p>	
99	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i fynd i'r afael â gwelliannau mewn cyfathrebu â theuluoedd fel blaenoriaeth allweddol trwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • archwilio a gweithredu newidiadau i gwestiynau DPA JPA i annog personél Gwasanaeth i roi caniatâd i'w priod / partneriaid dderbyn cyfathrebiadau uniongyrchol • cefnogi datblygiad ac argaeledd apiau ar-lein i aelodau'r teulu gael mynediad atynt a derbyn gwybodaeth. 	Wedi'i dderbyn yn rhannol
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cytuno y dylai gwella cyfathrebu â theuluoedd fod yn brif flaenoriaeth yn Strategaeth Teuluoedd Lluoedd Arfog y DU ar ei newydd wedd. Dysgwyd gwersi yn ystod y pandemig ac mae prosiect ar y gweill i adolygu effeithiolrwydd gwahanol fecanweithiau cyfathrebu gyda'r bwriad o gymryd agwedd fwy cydlynol a rhagweithiol. Bydd annog gwell defnydd o JPA ac ystyried rhinweddau apiau ar-lein yn rhan o'r gwaith hwn.</p>	
100	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Lluoedd Arfog i adolygu gofynion deddfwriaethol a chael gwared ar y defnydd o derminoleg yr ystyrir ei bod wedi dyddio, yn ymarweddu ac yn dadrymuso, yn enwedig cyfeiriadau at bartneriaid / priod nad ydynt yn gwasanaethu fel 'dibynyddion', ym mhob polisi a gweithdrefn sydd yn ymwneud â bywyd teuluol milwrol bob dydd.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn deall y gall terminoleg sydd wedi'i llwytho ac sydd wedi dyddio fod yn ddiraddiol ac yn ddadrymusol. Lle bo modd, bydd terminoleg yn cael ei diwygio i adlewyrchu gwerthoedd modern, cynhwysol sy'n pwysleisio gwerth ac asiantaeth y partner, y priod a'r teulu. Fodd bynnag, mewn</p>	

	<p>rhai amgylchiadau, mae'n dal yn angenrheidiol, am resymau statudol, i ddefnyddio termau o'r fath. Er enghraifft, gyda pholisi lwfansau, lle mae'r term "dibynyddion" yn derm llaw-fer sy'n cyfeirio at grŵp penodol o bobl (e.e. plentyn, priod, rhiant) ac fe'i defnyddir yng nghyd-destun y ddibyniaeth honno, gan ddarparu hawl i rywbeth na fyddent fel arall yn ei gael.</p>	
101	<p>Y tri Gwasanaeth unigol i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adolygu polisiau cyfredol sy'n gofyn am symudiadau rheolaidd ac ymchwydd dro ar ôl tro ym mywyd teulu • ymrwymo i hwyluso mwy o sefydlogrwydd a dewis i deuluoedd milwrol wrth gynnal effeithiolrwydd gweithredol • adolygu hyd y lleoliadau a gweithgareddau hyfforddi cysylltiedig cyn ac ar ôl byddino i leihau'r amser ychwanegol a dreulir i ffwrdd a rhoi mwy o sicrwydd ynghylch dyddiadau dychwelyd lle bynnag y bo hynny'n bosibl. 	
Ymateb	<p>Trwy raglenni fel y Fframwaith Sgiliau Amddiffyn, segmentu ac UCM, mae mwy o ffocws yn cael ei roi ar gydnabod ac adeiladu dyfnder profiad ac ehangu sgiliau fel ffordd yr un mor werthfawr i ddatblygu gyrfa yn y fyddin, ochr yn ochr â phrosesau hyrwyddo a chynnydd mwy traddodiadol.</p> <p>Efallai y bydd angen symudedd ar ddewisiadau ym mywyd sifil er mwyn gwneud cynnydd, ond gall pellter daearyddol y symudedd gael effaith niweidiol ar yrfa partner nad yw'n gwasanaethu ac addysg plant, yn ogystal â'r strwythurau ffrindiau a chymorth y mae pobl yn eu hadeiladu. Lle bo modd, nod y Gwasanaethau unigol yw diwallu dyheadau ac anghenion aseiniad personél y Gwasanaeth. Fodd bynnag, mae amgylchiadau penodol pob unigolyn Gwasanaeth, ac amgylchiadau eu cyfoedion, yn golygu nad yw hi bob amser yn bosibl diwallu dyheadau gyrfa pawb. Nod gwasanaethau rheoli gyrfa y Gwasanaethau unigol yw cydbwysu sefydlogrwydd a dilyniant gyrfa; fodd bynnag, mae yna adegau pan nad oes rôl ar gael bob tro yn y lleoliad o ddewis, yn enwedig mewn lleoliadau mwy poblogaidd.</p> <p>Cydnabyddir bod cydbwysedd i'w gyflawni rhwng hyd y lleoliadau a'r gweithgareddau hyfforddi cysylltiedig, gan gydnabod bod y penderfyniadau hyn yn angenrheidiol i gyflawni allbynnau Amddiffyn, ond eu bod hefyd yn cael effaith y tu hwnt i unigolion ac ar eu teuluoedd.</p>	Wedi'i dderbyn
102	<p>Y Lluoedd Arfog i sicrhau, cyn belled ag y bo modd, bod Canllawiau Cytgord y Weinyddiaeth Amddiffyn a'r rhesymau dros eu torri yn cael eu deall yn llawn gan deuluoedd milwrol a'u bod yn cael eu parchu a'u torri mewn amgylchiadau anochel ac eithriadol yn unig.</p>	Wedi'i dderbyn
Ymateb		

	<p>Edrychir ymhellach ar y mater hwn, ond mae gan wahanol Wasanaethau wahanol anghenion ac mae gwahanu yn anochel, ond mae'n cael ei reoli cystal â phosibl o ystyried y gofyniad am Weithrediadau byd-eang a'r ymarferion hyfforddi ac integreiddio rhyngwladol cenedlaethol angenrheidiol ac ati.</p> <p>Mae'r Adran yn edrych ar leddfu'r pwysau trwy ddulliau eraill. Un enghraifft yw Rhaglen HECATE, sy'n ceisio ailddosbarthu personél o'r tu mewn er mwyn llenwi'r bylchau yn y rheng flaen a lleddfu baich y rhai sy'n methu â chymryd yr amser hamdden y byddent fel arfer yn ei gymryd. Yn y dyfodol, bydd dull mwy hyblyg a greddfol yn caniatáu: ailddosbarthu personél milwrol i lenwi bylchau mewn unedau parodrydd uchel; cyflwyno modelau criw deuol; model gweithlu mwy addasadwy; ac opsiynau criwio mwy cynaliadwy.</p> <p>Er mwyn lleihau trothwy Cytgord y Llynges Frenhinol mewn ffordd ystyrlon mae angen mwy o bersonél; mae'r Adran yn canolbwyntio ar gyflawni'r cryfder hyfforddedig gofynnol, gan gynnwys codiad mewn capasiti yn HMS RALEIGH ar gyfer Hyfforddiant Cychwynnol y Llynges (<i>Rating</i>) a thrwy agor ffrydiau cydamserol yn <i>Britannia Royal Naval College</i> ochr yn ochr â'r Swyddogion ac, o'r Flwyddyn Newydd, yn HMS COLLINGWOOD .</p> <p>Ar ben hynny, mae'r Llynges Frenhinol wrthi'n rheoli ei fodelau criw ac yn cynyddu niferoedd y gweithlu a fydd yn lleihau bylchau ymhellach, yn lleihau manau cul, yn cyflwyno gwytnwch angenrheidiol a fydd yn gwella'r profiad byw ac yn gwella Cytgord. Ar draws yr holl Wasanaethau, y tu ôl i'r ffigur cyfartalog a'r darlun cyffredinol, mae manylion canghennau unigol / bathodynnau cap / crefftau a rhengoedd / cyfraddau ac unedau unigol, sy'n golygu bod cyfuniad o ffactorau ar gyfer Personél Gwasanaeth unigol, er enghraifft cangen / arbenigedd / rheng / uned / rhaglen ac, o bosibl, absenoldeb unigolyn arall sy'n gwasanaethu oherwydd salwch, yn gallu achosi caledi unigol, a dylai'r mesurau y mae'r Llynges Frenhinol yn eu cymryd liniaru hyn.</p>	
103	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i hyrwyddo ymchwil i ddatblygu gwell dealltwriaeth o'r 'hyn sy'n gweithio' i gefnogi teuluoedd sy'n gwasanaethu i gynorthwyo recriwtio a chadw.</p>	
Ymateb	<p>Wrth ymateb i'r darn cynhwysfawr hwn o ymchwil, ac adnewyddu'r Strategaeth Teuluoedd, mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn gweithio gyda phartneriaid yn y gweinyddiaethau datganoledig, ar draws y llywodraeth ac yn y byd academaidd (y DU ac yn rhyngwladol) i ddeall sut i wella'r cynnig i deuluoedd. Pan nodir bylchau mewn gwybodaeth, bydd ymchwil bellach yn cael ei flaenoriaethu yn y Cynllun Gweithredu Teuluoedd.</p>	Wedi'i dderbyn

Y Weinyddiaeth Amddiffyn i:

- sicrhau, cyn dod i'r DU, bod recriwtiaid i'r Lluoedd Arfog o wledydd Tramor a'r Gymanwlad a'u teuluoedd bob amser yn wybodus iawn am y gofynion mewnfudo, setlo a fisa, a chostau a allai gael effaith sylweddol ar eu bywydau teuluol
- gweithredu cyfres o argymhellion Tri Gwasanaeth, wedi'u hategu gan Gynllun Gweithredu, i wella'r gefnogaeth i bersonél nad ydynt yn aelodau o'r DU
- adolygu argaeledd lwfans '*get-you-home*' yn flynyddol ar gyfer aelodau Tramor a Chymanwlad sengl a digwmni'r Lluoedd Arfog.

Mae cefnogaeth i Bersonél Gwasanaeth a'u teuluoedd nad ydynt yn hanu o'r DU yn un o'r ffrydiau gwaith craidd ar gyfer adnewyddu'r Strategaeth Teuluoedd.

Mae gwaith yn cael ei wneud trwy weithgor *Non-UK* y Fyddin i wella'r gefnogaeth i Bersonél Gwasanaeth a'u teuluoedd nad ydynt yn hanu o'r DU. Mae RG yn cyfeirio sylw holl ymgeiswyr y Gymanwlad at <https://apply.army.mod.uk/how-to-join/can-i-join/nationality>. Mae'r wefan hon yn darparu gwybodaeth sylfaenol i helpu ymgeiswyr o wledydd y Gymanwlad. Bydd yr *Unit Guide for Non-UK Nationals and Unit Support*, sydd i'w gyhoeddi ar 20 Medi, yn cynnwys rhan wedi'i hanelu'n uniongyrchol at y rheini sy'n ystyried gyrfa yn y Fyddin Brydeinig, a bydd yn ymhelaethu ar y cyngor cyfredol.

Pan fydd y Llu Awyr Brenhinol (RAF) yn prosesu ymgeiswyr y Gymanwlad nad ydynt yn breswylwyr, mae R&S yn eu hysbysu, yn ysgrifenedig, bod yn rhaid iddynt allu ariannu eu teithio eu hunain, costau fisa a llety er mwyn mynychu'r broses ddethol lawn. Pan fyddant yn llwyddiannus ac yn barod i fynychu hyfforddiant Cam 1, fe'u cyfeirir at wefannau OGD i gael mwy o wybodaeth. Ar ben hynny, mae'r ddolen hon ar wefan Recriwtio'r RAF (Gwybodaeth Recriwtio'r Gymanwlad) yn cynnig mwy o fanylion am y materion perthnasol, sydd ar gael cyn iddynt gofrestru, gyflwyno cais neu deithio i'r DU.

Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn edrych i fynd i'r afael â hyn yn y tymor hwy. Er nad oes prosiect cyfredol i gyflwyno lwfans '*get-you-home*' ar gyfer personél gwasanaeth Tramor a Chymanwlad, mae'r RN wedi dosbarthu papur trafod ar y pwnc ehangach o wella'r cynnig ar gyfer personél sy'n gwasanaethu sy'n hanu o'r Gymanwlad a'r tu allan i Brydain. Roedd hyn yn cynnwys cynnig i gyflwyno lwfans cyfrannol blynyddol ar gyfer y rhai sy'n cynnal preswylfa / sydd fel arfer yn byw dramor.

Wedi'i dderbyn

105	<p>Y Swyddfa Gartref i gynnal adolygiad o'r polisiau sy'n ymwneud â'r Trothwy Isafswm Incwm a gofynion setliad, fel y'u cymhwysir i aelodau Tramor a Chymanwlad Lluedd Arfog y DU, a chymryd camau i leihau'r effeithiau negyddol ar eu teuluoedd a'u bywyd teuluol fel sy'n ofynnol gan y Prawf Teulu.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Gofyniad Isafswm Incwm (MIR) yn parhau i fod yn rhan sylfaenol o'r Rheolau Mewnfudo ac fe'i cymhwysir yn gyfartal ar draws pob llwybr teulu.</p> <p>Mae'r Swyddfa Gartref yn cynnal adolygiad o weithrediad y MIR wrth iddi agosáu at 10 mlynedd ers ei chyflwyno. Bydd y canfyddiadau'n cael eu hadolygu yng nghyd-destun y Lluedd Arfog.</p>	Wedi'i dderbyn
106	<p>Y Swyddfa Gartref a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i adolygu costau fisa a'r broses setlo ar gyfer personél Gwasanaeth y Gymanwlad a'u teuluoedd yng ngoleuni Cyfamod y Lluedd Arfog.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Swyddfa Gartref yn darparu ar gyfer cyn-filwyr sy'n cael eu rhyddhau o Luoedd EM i gaffael setliad (caniatâd amhenodol i aros yn y DU neu ganiatâd amhenodol i ddod i mewn i'r DU ar ôl gwasanaethu am bedair blynedd neu fwy neu ar ôl cael eu rhyddhau am resymau meddygol oherwydd eu gwasanaeth). Y ffi gyfredol yw £2,389 y pen. Nid yw'n ofynnol i bersonél o'r tu allan i'r DU sy'n gwneud cais ar eu pennau eu hunain fodloni trothwy incwm neu asedau, nid oes angen iddynt gael eu noddi gan gyflogwr, ac nid oes angen iddynt fodloni unrhyw ofynion o ran eu sgiliau, gwybodaeth o'r iaith Saesneg neu wybodaeth am fywyd yn y DU.</p> <p>Ar hyn o bryd mae'r Swyddfa Gartref yn cynnal adolygiad mewnol sy'n cynnwys mewnbwn gan y Weinyddiaeth Amddiffyn ar y prosesau sy'n ymwneud ag ymrestru a rhyddhau. Gwneir argymhellion i'r Ail Ysgrifennydd Parhaol yn ddiweddarach yn 2021.</p> <p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Swyddfa Gartref yn bwriadu lansio ymgynghoriad cyhoeddus ar y mater o ffioedd setlo, er mwyn dod o hyd i ddatrysiad polisi addas, ym mis Chwefror 2021.</p>	Wedi'i dderbyn

107

Y Weinyddiaeth Amddiffyn, Adrannau'r Llywodraeth yn Lloegr, a'r Llywodraethau Datganoledig i:

- adfywio a chryfhau Cyfamod y Lluoedd Arfog trwy ddeddfwriaeth i yrru cydnabyddiaeth o'r rôl hanfodol y mae'r Lluoedd Arfog a'u teuluoedd yn ei chwarae, a chodi uchelgais ar draws cymdeithas i harneisio cefnogaeth wedi'i thargedu i deuluoedd Gwasanaeth yn well**
- sicrhau bod Cyfamod y Lluoedd Arfog yn dileu gwahaniaethu gwirioneddol a chanfyddedig teuluoedd y Lluoedd Arfog**
- sicrhau nad yw plant a phobl ifanc dan anfantais wrth ddilyn gweithgareddau chwaraeon a hamdden yn eu cymuned leol oherwydd adleoli aml**
- sicrhau bod yr holl sefydliadau ac asiantaethau sy'n ymuno â'r Cyfamod yn atebol am weithredu ar eu haddewidion a'u cyflwyno i bersonél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd**
- gweithio gyda'r holl sefydliadau sydd wedi llofnodi'r Cyfamod i'w hyrwyddo ledled y gymdeithas**
- sicrhau bod y rhai sy'n cyflawni eu haddewidion yn derbyn cydnabyddiaeth ac yn cael eu gwobrwyo.**

Mae addewidion Cyfamod y Lluoedd Arfog yn cael eu hadolygu bob blwyddyn ac mae'n ofynnol i sefydliadau ddangos cynllun gweithredu lle mae ymdrech yn brin. Trwy'r '*Measurement of Effect*', mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn gallu nodi'r cyfrifon hynny sy'n perfformio'n dda ac sydd wedi dangos tystiolaeth o hynny. Anogir sefydliadau i berfformio y tu hwnt i'w lefel AFC, ac i ail-ysgrifennu eu haddewidion yn unol â hynny ac ail-lofnodi AFC fel sy'n briodol. Mae dyfarniadau Cynllun Cydnabod Cyflogwyr (ERS) yn cael eu hailgyflwyno i'w hadnewyddu bob 5 mlynedd; nid yw hon yn broses safonol ac ni warrantir adnewyddu. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn hefyd yn ceisio sefydlu panel i ystyried y sefydliadau hynny y credir eu bod wedi torri'r Cyfamod neu egwyddorion ERS, gyda'r bwriad o orfodi cosbau gan gynnwys eu diarddel o'r naill gynllun neu'r llall.

Mae deddfwriaeth Cyfamod y Lluoedd Arfog, a gyflwynwyd fel rhan o Fil y Lluoedd Arfog ym mis Ionawr 2021, yn gosod rhwymedigaeth ar rai cyrff cyhoeddus i roi sylw dyledus i egwyddorion Cyfamod y Lluoedd Arfog ym meysydd allweddol iechyd, tai ac addysg. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r rhai sy'n ddarostyngedig i'r deddfwriaeth ystyried Cymuned y Lluoedd Arfog yn ymwybodol, ac egwyddorion y Cyfamod, wrth ddatblygu polisi a gwneud penderfyniadau yn y meysydd hyn - a gallu profi eu bod wedi gwneud hynny, gan gynnwys gan yr Ombwdsmon perthnasol neu gan adolygiad barnwrol.

Bydd y deddfwriaeth yn cael ei chefnogi gan ganllawiau statudol a gwybodaeth ategol ehangach a fydd yn egluro'r rhwymedigaethau unigryw sy'n wynebu teuluoedd y Lluoedd Arfog a sut y gall y rhain effeithio ar y ffordd y maent yn cyrchu gwasanaethau cyhoeddus, a sut y gall eu gofynion fod yn wahanol i ofynion eu cymheiriaid sifil lleol.

Wedi'i dderbyn

Bydd y Ddyletswydd newydd, trwy annog pobl i dderbyn canllawiau Cyfamodol ymhlith cyrff cyhoeddus perthnasol, hefyd yn cynyddu ymwybyddiaeth o'r materion ehangach sy'n effeithio ar Gymuned y Lluoedd Arfog. Bydd hyn yn gwella'r gwasanaeth cyffredinol y mae ein teuluoedd Gwasanaeth yn ei dderbyn ac yn lleihau'r amrywiad o ddarparu gwasanaethau ar draws ardaloedd lleol a all achosi anfantais yn anfwriadol i Gymuned y Lluoedd Arfog, sy'n boblogaeth symudol iawn.

Yn ogystal, mae'r ddeddfwriaeth yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol ehangu cwmpas y Ddyletswydd i gynnwys cyrff a swyddogaethau eraill yn y dyfodol. Bydd hyn yn cael ei adolygu wrth i'r Ddyletswydd newydd gael ei gweithredu.

- Mae Llywodraeth Cymru, ynghyd â Llywodraeth Leol, Byrddau Iechyd ac elusennau yng Nghymru, yn gweithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn ar y cynigion ar gyfer deddfwriaeth Cyfamod Lluoedd Arfog y DU.
- Yng Nghymru, mae trefniadau llywodraethu wedi'u sefydlu'n dda ar gyfer monitro cyflawniad Cyfamod y Lluoedd Arfog. Mae'r rhain yn cynnwys fforymau lluoedd arfog lleol a rhanbarthol, Swyddogion Cyswllt Lluoedd Arfog a ariennir gan Lywodraeth Cymru, y Grŵp Arbenigol Gweinidogol a chynrychiolaeth Llywodraeth Cymru ar Grŵp Cyfeirio'r Cyfamod a gwaith yn bwrw ymlaen â Strategaeth Cyn-filwyr y DU. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn ac OVA hefyd yn eistedd ar Fwrdd y Rhaglen yn bwrw ymlaen ag Ymarfer Cwmpasu Cyn-filwyr Cymru.
- Cynhyrchodd Llywodraeth Cymru adroddiad Blynyddol y Cyfamod yn wirfoddol i roi cyhoeddusrwydd i'r gefnogaeth sydd ar gael yng Nghymru i gymuned y Lluoedd Arfog: <https://gov.wales/armed-forces-covenant-annual-report-2019>

Mae llawer o sefydliadau yng Nghymru yn cyflawni eu haddewidion o dan Gyfamod y Lluoedd Arfog ac yn cyflawni Gwobrau ERS Aur, Arian ac Efydd. Mae RFCA yng Nghymru yn parhau i gefnogi cyflogwyr i gyflawni'r llwyddiant hwn. Ym mis Hydref 2020 cyflawnwyd 9 gwobr Aur ac 13 Arian pellach.

Mae Llywodraeth yr Alban wedi ymrwymo i barhau i gefnogi gwell dealltwriaeth a chyflwyniad Cyfamod y Lluoedd Arfog. Mae Llywodraeth yr Alban yn gweithio'n agos gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn wrth iddi ddatblygu ei chynigion i wreiddio Cyfamod y Lluoedd Arfog ymhellach mewn Deddfwriaeth.

Mae Llywodraeth yr Alban yn darparu diweddariadau blynyddol i Senedd yr Alban sy'n nodi cynnydd a chyflawniadau wrth gyflawni'r Cyfamod. Yr Alban oedd rhan gyntaf y DU gyda Chomisiynydd Cyn-filwyr ymroddedig i'n dwyn i gyfrif am ein cyflawniad yn erbyn y cyfamod.

Mae'r Prif Weinidog wedi derbyn gwahoddiad gan Michael Gove i Lywodraeth yr Alban ddod yn aelod o Fwrdd Cyfamod a Chyn-filwyr y Gweinidogion, ac edrychwn ymlaen at y gefnogaeth y bydd yn ei darparu i gydweithrediad traws-DU effeithiol ar lefel Weinidogol ar bob mater sy'n ymwneud â chefnogaeth i Gymuned y Lluoedd Arfog a Chyn-filwyr.

108	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn, mewn cydweithrediad â'r Gadwyn Orchymyn a'r Ffederasiynau Teuluoedd, i sicrhau bod pob aelod sy'n gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog a phob priod / partner yn gwybod am y Cyfamod ac yn deall sut y gall fod o fudd iddynt.</p>	
Ymateb	<p>Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD) yn cefnogi hyn fel gweithgaredd parhaus, sy'n cynnwys briffiau rheolaidd i Hyrwyddwyr y Cyfamod Milwrol mewn unedau ar draws y Lluoedd Arfog ac Amddiffyn ehangach, cynadleddau ac ymgysylltu â'r gwasanaeth Ffederasiynau Teulu a HIVES. Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn monitro ymwybyddiaeth o'r Cyfamod yn agos a, thrwy'r Strategaeth Teuluoedd, bydd yn gosod targedau heriol ond realistig i gynyddu hyn mewn ffyrdd ystyrlon ac effeithiol flwyddyn ar ôl blwyddyn. Mae Cyfathrebiadau Cyfamod yn weithgaredd safonol a fydd yn parhau, a byddwn yn edrych ar wella hyn fel rhan o'n prosesau busnes arferol a gwerthuso o arolygon agwedd gwasanaeth.</p> <p>Cynhaliwyd Cynhadledd Gyfamod flynyddol ddiwethaf y Lluoedd Arfog, sy'n dwyn ynghyd hyrwyddwyr cyfamod Gwasanaeth ledled y wlad, ar 16 Medi 2020 ac roedd yn gyfle gwych i rannu arfer da a myfyrio ar y cynnydd sy'n cael ei wneud.</p> <p>Ym mis Ionawr 2020, ychwanegwyd nodyn am y Gwasanaeth Premiwm Disgyblion at slipiau cyflog personél y Gwasanaeth, ac rydym yn bwriadu defnyddio'r sianel gyfathrebu hon eto yn y dyfodol i hyrwyddo'r Cyfamod fel yr ydym wedi'i wneud yn y gorffennol. Mae deunyddiau cymorth ac arweiniad parhaus ar y Cyfamod yn cael eu cynllunio, i ategu cyflwyno deddfwriaeth newydd. Dau o'r cynulleidfaoedd targed allweddol ar gyfer y deunyddiau hyn fydd aelodau o'r Lluoedd Arfog a Theuluoedd Gwasanaeth.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
109	<p>Yr Adran Addysg a'r Weinyddiaeth Amddiffyn i weithio gyda'i gilydd i gyflwyno Cyfamod y Lluoedd Arfog mewn ysgolion a cholegau i gynyddu ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc o addewid y genedl i bersonél y Lluoedd Arfog a'u teuluoedd.</p>	
Ymateb	<p>Dylai hyn fod yn rhan o raglen ehangach i egluro rôl y Lluoedd Arfog yn ein cymdeithas a'r cysyniad o atebolrwydd democrataidd - o bosibl fel rhan o'r maes llafur Dinasyddiaeth yn y Cwricwlwm Cenedlaethol. Trwy'r Strategaeth Teuluoedd ar ei newydd wedd a'r Cyfamod, bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn, yr Adran Addysg a phartneriaid fel y <i>Service Children's Progression (SCiP) Alliance</i> yn cyfrannu at ddatblygu deunyddiau am Gyfamod y Lluoedd Arfog.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol
110	<p>Y Weinyddiaeth Amddiffyn i sefydlu mecanwaith cadarn ar gyfer adolygiad annibynnol o'r argymhellion yn yr adroddiad hwn, monitro eu gweithrediad bob chwe mis, nodi'r cynnydd a wnaed, a sicrhau atebolrwydd cyhoeddus.</p>	Wedi'i dderbyn yn rhannol

Mae'r strwythurau adrodd cyfredol wedi'u hadolygu ac, er mwyn sicrhau perchnogaeth ar lefel briodol o fewn y Weinyddiaeth Amddiffyn ac ar draws y llywodraeth, crëwyd Grŵp Llywio Teuluoedd Gwasanaeth (SFSG), sy'n adrodd i Dîm Arweinyddiaeth Pobl Filwrol y Weinyddiaeth Amddiffyn ar lefel Cyfarwyddwr, ac yn cysylltu â Grŵp Cyfeirio'r Cyfamod, sy'n cael ei gadeirio ar lefel Cyfarwyddwr Cyffredinol. Mae'r Cyfamod yn lifer allweddol i gyflawni llawer o argymhellion yr adroddiad.

Bydd y Grŵp Llywio newydd yn eistedd bob dwy flynedd, cyn pob diweddariad ffurfiol i'r Ysgrifennydd Amddiffyn, yn erbyn y Strategaeth Teuluoedd a'r Cynllun Gweithredu. Mae'r Grŵp Llywio yn cynnwys cynrychiolaeth o'r gweinyddiaethau datganoledig, adrannau eraill y llywodraeth, y Ffederasiynau Teuluoedd a'r Sector Elusennol.

Bydd diweddariadau hefyd yn parhau i gael eu cynnwys yn Adroddiad Blynyddol Cyfamod y Lluoedd Arfog, sy'n cynnwys sylwadau heb eu golygu aelodau allanol Grŵp Cyfeirio'r Cyfamod: elusennau milwrol allweddol a Ffederasiynau'r Teuluoedd.

Bydd y trefniadau llywodraethu newydd yn cael eu hadolygu bob blwyddyn, a rhoddir ystyriaeth i rinweddau craffu annibynnol ychwanegol.